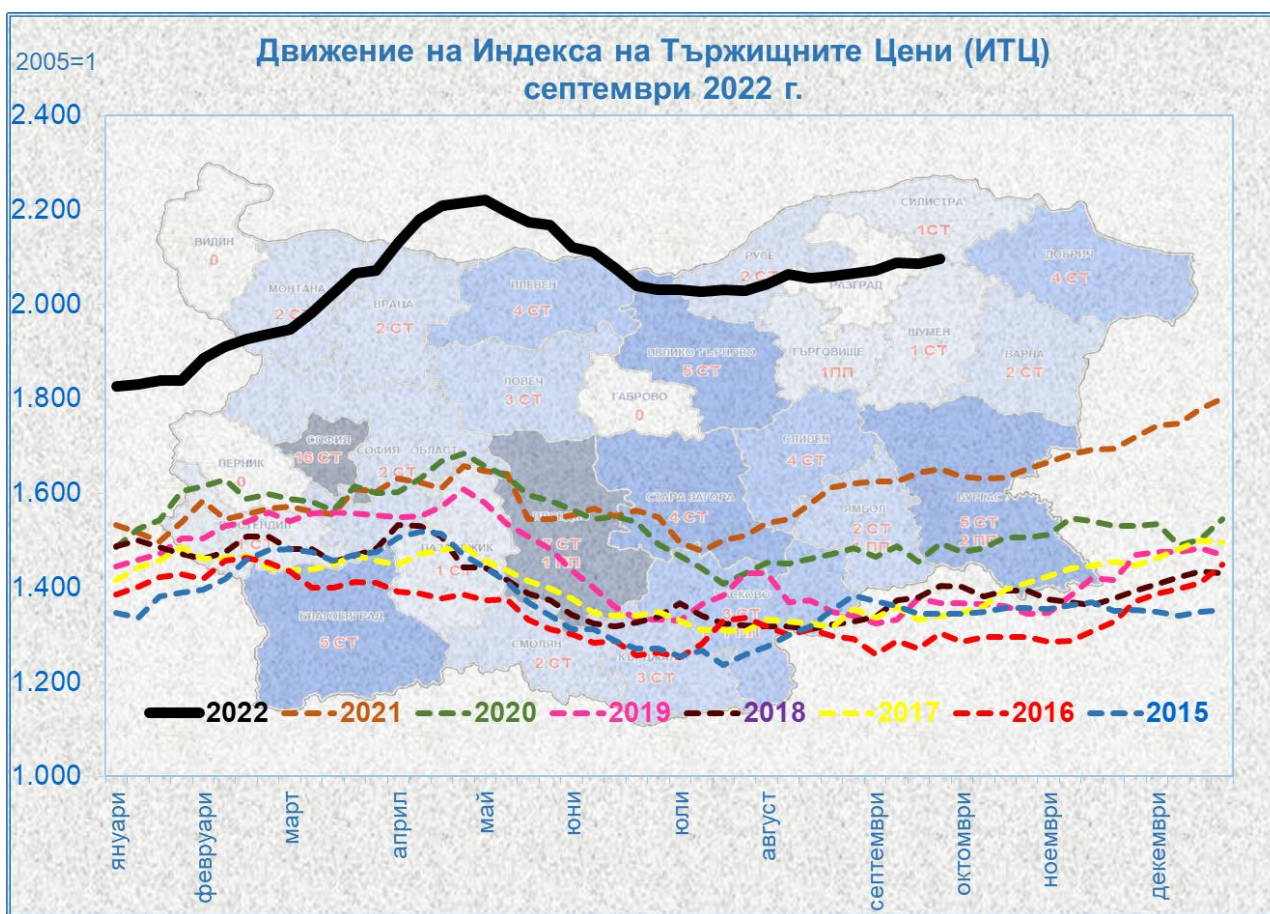

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

септември 2022 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през септември 2015 / 2022	19
• Сравнителен анализ на цените на едро и дребно през месец септември	21
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	22
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	23
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	25
Плодове и зеленчуци	28
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	30
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	32
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през септември 2015/2022 г.	34
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	36
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	39
Международни цени	42
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	42
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	45
• Международни цени на зърнените култури	47
• Международни цени на растителните масла	52
• Международни цени на млечните продукти	57
• Международни цени на месата	58
• Международни цени на захарта	63
• Международни цени на плодовете	68

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към септември 2022 г. *	8
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през септември '22 г. на месечна, годишна база*	17
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. септември за периода 2015/2022 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през септември за периода 2015/2022 г. *	20
Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. септември 2022 г.*	21
Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец септември 2022 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец септември 2022 г.*	23
Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за септември на месечна, годишна база*	33
Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец септември за периода 2015/2022 г.*	35
Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през септември 2022 г.*	37
Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през септември 2022 г.*	38
Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към септември 2022 г. *	42
Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към септември 2022 г.*	45

Фигури

фигура 1	Индекси на тържищните цени към месец септември 2022 г.	9
фигура 2	Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.	10
фигура 3	ИТЦ за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.	10
фигура 4	ИТЦ за периода януари 1999 г. – септември 2022 г.	11
фигура 5	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.	11
фигура 6	ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.	12
фигура 7	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.	13
фигура 8	ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.	14
фигура 9	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.	15
фигура 10	ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.	15
фигура 11	Промяна на цените на хранителните стоки през м. септември 2022 г. на месечна база	17
фигура 12	Промяна на цените на хранителните стоки през м. септември 2022 г. на годишна база	18
фигура 13	Цени на едро на харнителните стоки през м. септември 2015/2022 г.	19
фигура 14	Стойност на потребителската кошница през септември 2015/2022 г.	20
фигура 15	Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. септември 2022 г.	21
фигура 16	Цени на едро на захар, олио и брашно през м. септември 2022 г. по области	23
фигура 17	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. септември 2022 г. по области	24
фигура 18	фигура 19.....	25
фигура 20	фигура 21.....	25
фигура 22	фигура 23.....	25
фигура 24	фигура 25.....	25
фигура 26	фигура 27.....	26

фигура 28	фигура 29.....	26
фигура 30	фигура 31.....	26
фигура 32	фигура 33.....	26
фигура 34	фигура 35.....	27
фигура 36	фигура 37.....	27
фигура 38	фигура 39.....	27
фигура 40	фигура 41.....	27
фигура 42	фигура 43.....	28
фигура 44	фигура 45.....	28
фигура 46	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. септември 2022 г.	29
фигура 47	Относителен дял на продажбите на плодове през м. септември 2022 г.	29
фигура 48	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.....	31
фигура 49	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.....	31
фигура 50	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. септември'22- месечна база .	33
фигура 51	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. септември'22- годишна база .	34
фигура 52	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2015/2022 г.	34
фигура 53	Цени на едро на домати и краставици през м. септември 2022 г. по области	37
фигура 54	Цени на едро на плодове през м. септември 2022 г. по области	39
фигура 55	фигура 56.....	39
фигура 57	фигура 58.....	40
фигура 59	фигура 60.....	40
фигура 61	фигура 62.....	40
фигура 63	фигура 64.....	40
фигура 65	фигура 66.....	41
фигура 67	фигура 68.....	41
фигура 69	фигура 70.....	41
фигура 71	фигура 72 фигура 73	41
фигура 74	ФАО индекс през септември'22 фигура 75 ФАО индекс на храните- септември'22	43
фигура 76	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – септември 2022 г. .	44
фигура 77	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – септември 2022 г. .	44
фигура 78	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – септември'22.....	46
фигура 79	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – септември'22.....	46
фигура 80	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21-септември'22	48
фигура 81	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99-септември'22	48
фигура 82	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21–септември'22	49
фигура 83	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–септември'22	49
фигура 84	Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'21–септември'22	50
фигура 85	Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14–септември'22	51
фигура 86	Международна цена на ориз за периода януари'21 – септември'22	51
фигура 87	Международна цена на ориз за периода януари'99 – септември'22	52
фигура 88	ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – септември'22	53
фигура 89	ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – септември 2022 г.	53
фигура 90	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'21/септември'22.....	54

фигура 91 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/септември'22.....	55
фигура 92 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – септември'22..	56
фигура 93 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – септември'22 г	56
фигура 94 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – септември'22	57
фигура 95 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.	58
фигура 96 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.....	58
фигура 97 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.....	59
фигура 98 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'21 – септември'22	60
фигура 99 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – септември'22	60
фигура 100 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'21/ септември'22	61
фигура 101 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 /септември'22	62
фигура 102 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 2021 - септември 2022.....	62
фигура 103 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 1999 - септември 2022.....	63
фигура 104 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.....	64
фигура 105 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – септември 2022 г.....	64
фигура 106 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21 – септември'22.....	65
фигура 107 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – септември'22.....	66
фигура 108 Цена на захар от Международната организация за захар януари'21- септември'22	67
фигура 109 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-септември'22	67
фигура 110 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – септември 2022 г.	69
фигура 111 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – септември 2022 г.	69
фигура 112 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – септември'22	70

Увод

През месец септември тенденциите, наблюдавани на пазара на храни са преобладаващо възходящи, темпът на нарастване е устойчив, но значително по-плавен в сравнение с пролетта на настоящата година.

При цените на стоките от стоковите групи на хранителните продукти има покачване, но в тесни ценови диапазони. Пазарът на олио се успокоява, като е отчетен слаб низходящ тренд.

Продължава поскъпването на млечните произведения. Тенденциите при цените на месните произведения са разнопосочни, като преобладаващи са низходящите трендове.

При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават слаби възходящи тенденции при цените на всички стоки от тази стокова група, с изключение на олиото, което поевтинява, макар и незначително.

При цените на млечните произведения възходящият тренд се запазва, който е най-силно изразен при млеката.

Промяната на месечните цени на месата и месните произведения през септември, спрямо август се движи в двете посоки, като се наблюдава леко поевтиняване на месата.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно в диапазона 30 - 70%. В резултат на устойчивото покачване на цената на олиото през втората половина на предходната година и достигането на нови пикови стойности през месец май тази година, е отчетен значителен ръст на годишна база от 50%.

Значителното поскъпване на захарта през есента на миналата година и устойчивият възходящ тренд през тази година рефлектират върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 75%. Увлечение от 20 – 50% има при цените и на другите стоки от тази група.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е по-силно изразено при кашкавала, сиренето и маслото и е около 40 - 50%.

На пазара на месо през септември също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки бележат значителен ръст на годишна база от около 35%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо.

През месец септември цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като се наблюдава поевтиняване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец септември в **периода 2015 – 2022 г.** показва, че през тази година цените на всички хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при олиото, захарта и млечните произведения.

През месец септември 2022 г. са отчетени най-високите нива за анализирания период на цените на захарта, фасула, ориза, брашното, олиото и яйцата.

Мониторингът на цените на млечните произведения през месеца показва най-високи за периода стойности при кашкавала, сиренето и маслото.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през септември тази година в сравнение със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Изключение от общата тенденция има при цената на свинското месо, която остава под нивото от предходната година.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи спрямо предходните години, а част от тях бележат пикови за периода стойности. Цените на плодовете с изключение на бананите и гроздето са под нивата от предходните години.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец

септември 2022 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г., като нарастването на годишна база е 20 пункта или 25,3%, а увеличението на стойността на потребителската кошница за последните осем години е 34 пункта или 52,3%.

След известно стабилизиране на кривата на **Индекса на тържищните цени** през януари, през следващите месеци кривата отново тръгва нагоре, стойностите остават значително над нивата от същия период на миналите години, като през първата седмица на месец май е достигнат нов стойностен пик. През следващите седмици за първи път от десет месеца трендът се обръща и кривата на индекса тръгва надолу. Низходящият тренд се задържа и през месец юни, а през юли индексът се стабилизира на нивото предходния месец. През месец август кривата е сравнително стабилна, но стойностите са на малко по-високо ниво спрямо предходните два месеца, като същата тенденция се запазва и през септември.

Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със стабилизиране на стойностите през месеца на хранителните стоки и лек спад на месните продукти. Движението на кривата на индекса на плодовете и зеленчуците е леко нагоре, а индексът на млечните произведения запазва възходящия си тренд, като достига за пореден месец стойностен пик.

През месец септември се запазва наблюдаваната от предходните пет месеца тенденция на успокояване на **международния пазар** на храните, като е регистриран спад на стойностите при цените на маслата и мазнините, на захарта, месото и млечните продукти. Ръст на месечна база е отчетен при зърнените храни.

---

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

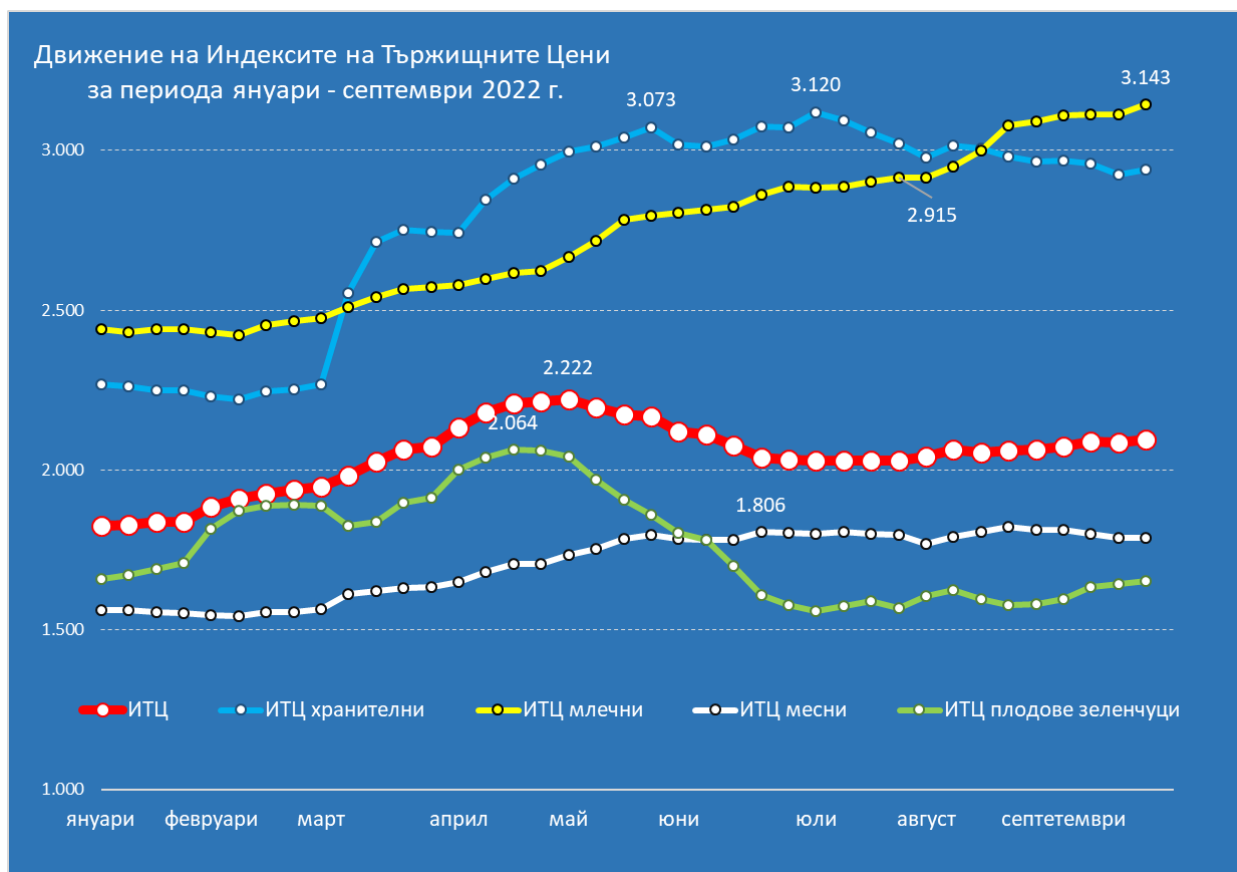
От началото на месец юли 2021 г. кривата на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) има устойчив и стръмен възходящ тренд, който се запазва и през 2022 г. Особено силно това покачване на стойностите се наблюдава в периода февруари – първата седмица на май настоящата година, когато кривата стъпва на най-високото ниво за периода, в който е конструиран и наблюдаван този индекс.

Таблица 1, фигура 4

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към септември 2022 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цен	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари	1	1.827	2.267	2.442	1.561	1.660
	2	1.830	2.261	2.430	1.562	1.671
	3	1.838	2.250	2.440	1.556	1.692
	4	1.839	2.250	2.439	1.552	1.709
февруари	1	1.886	2.229	2.432	1.545	1.816
	2	1.910	2.222	2.422	1.544	1.872
	3	1.927	2.246	2.453	1.554	1.889
	4	1.938	2.252	2.467	1.556	1.892
март	1	1.947	2.268	2.476	1.563	1.887
	2	1.982	2.553	2.511	1.611	1.825
	3	2.026	2.713	2.541	1.620	1.837
	4	2.065	2.752	2.565	1.629	1.897
	5	2.072	2.745	2.571	1.634	1.912
април	1	2.132	2.740	2.579	1.648	2.001
	2	2.182	2.844	2.598	1.681	2.040
	3	2.210	2.911	2.618	1.705	2.064
	4	2.216	2.955	2.624	1.706	2.060
май	1	2.222	2.995	2.666	1.733	2.043
	2	2.197	3.011	2.717	1.753	1.971
	3	2.174	3.040	2.782	1.784	1.906
	4	2.168	3.073	2.796	1.796	1.861
юни	1	2.122	3.018	2.804	1.783	1.802
	2	2.111	3.011	2.813	1.781	1.781
	3	2.076	3.033	2.825	1.781	1.700
	4	2.039	3.074	2.862	1.806	1.608
	5	2.032	3.072	2.885	1.803	1.577
юли	1	2.030	3.120	2.883	1.801	1.558
	2	2.028	3.093	2.888	1.807	1.573
	3	2.031	3.057	2.901	1.800	1.591
	4	2.029	3.022	2.915	1.798	1.569
август	1	2.043	2.978	2.916	1.768	1.607
	2	2.064	3.014	2.948	1.789	1.624
	3	2.055	3.004	3.000	1.806	1.595
	4	2.060	2.982	3.077	1.822	1.578
	5	2.065	2.965	3.092	1.814	1.581
септември	1	2.073	2.967	3.108	1.811	1.595
	2	2.089	2.959	3.111	1.801	1.633
	3	2.086	2.925	3.113	1.788	1.642
	4	2.096	2.940	3.143	1.788	1.652

² *Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец септември 2022 г.

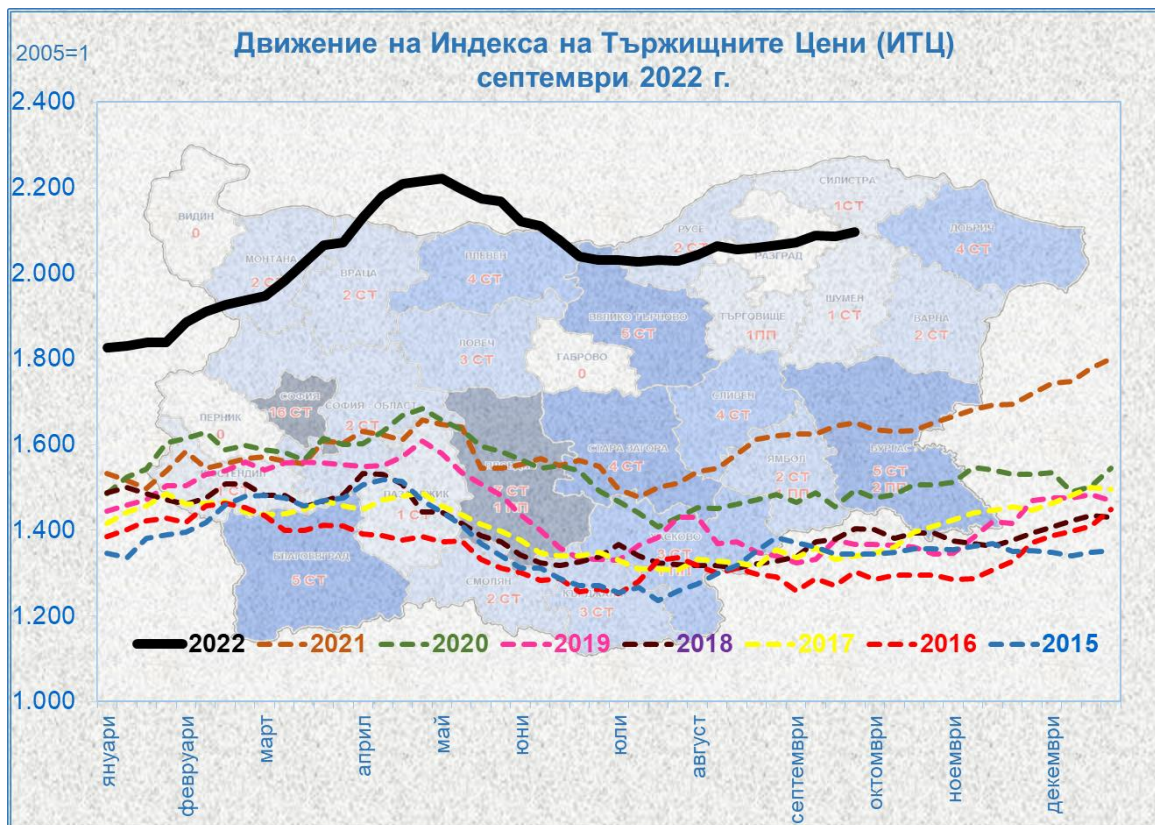
От втората седмица на м. май Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) бележи плавно понижение на стойностите, което се задържа и през целия месец юни. През юли кривата се стабилизира на нивото от предходния месец. През месец август стойностите са сравнително стабилни, но индексът се стабилизира на малко по-високо ниво спрямо предходните два месеца

В началото на месец септември кривата стартира от ниво 2,073 пункта. През следващите седмици се наблюдава лек ръст на стойностите и до края на месеца индексът се движи около това ниво. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 2,096 пункта. Средномесечните стойности през септември са с 1,5% по-високи спрямо предходния месец. На годишна база е отчетен ръст на индекса от 27.7%.

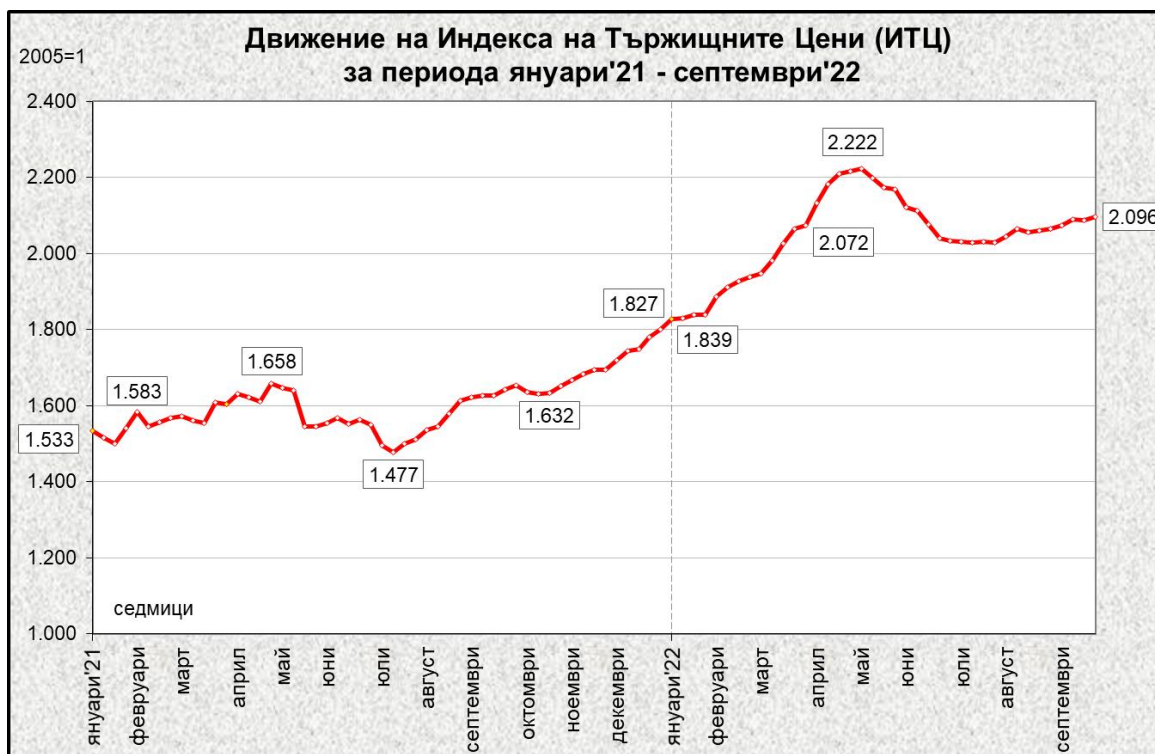
Плавното покачване на стойностите на индекса през септември се дължи на поскъпването на повечето хранителни стоки и продължаващото покачване на цените на млечните произведения. *фигура 3, фигура 1*

През м. септември 2022 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите през последните пет месеца, нивата остават изключително високи. *фигура 2*

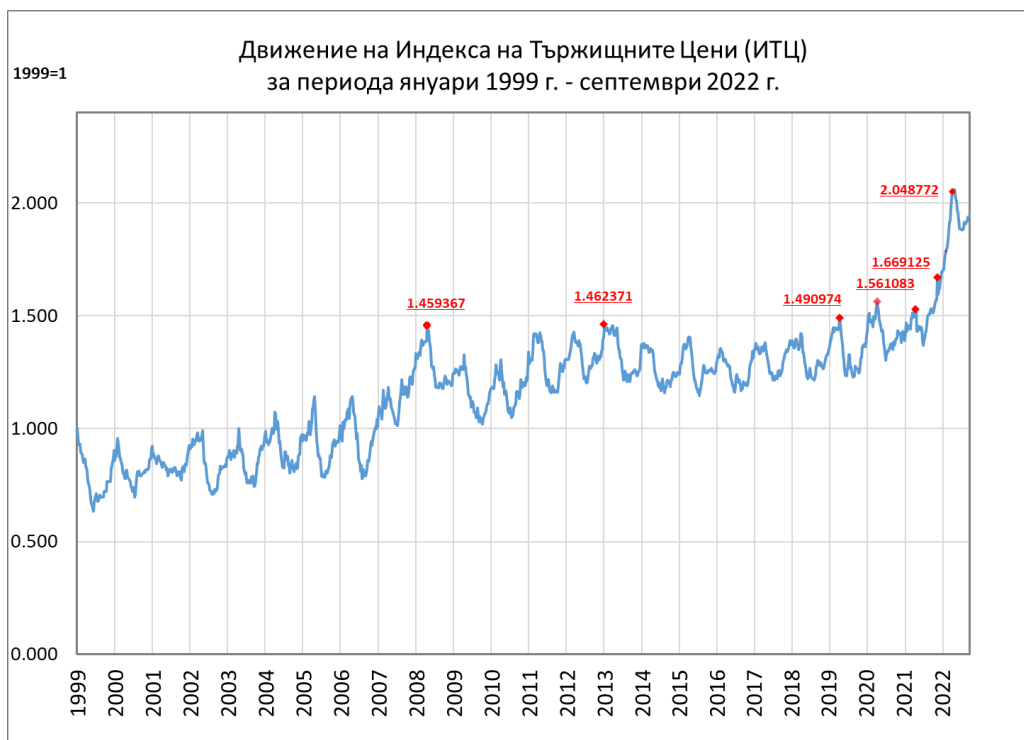
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – септември 2022 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г. Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г.

фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

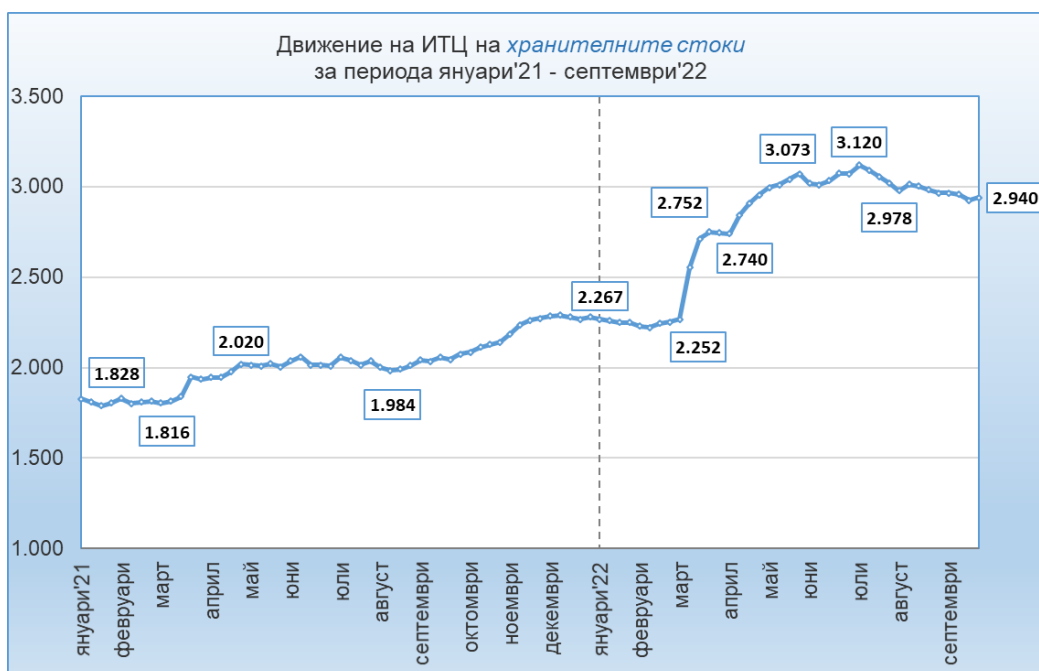

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – септември 2022 г.

Хранителни стоки

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В началото на септември ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,966 пункта. През месеца стойностите се стабилизират и индексът стъпва на ниво от 2,940 пункта.

Цените на повечето стоки, които влизат в състава на индекса бележат лек ръст, но в тесния диапазон от 3-4%, а при цената на олиото е отчетен и слаб спад.

През септември средномесечните стойности са около нивата от август, но остават с 44% над нивото от същия период на миналата година. *фигура 5*

В началото на май 2022 г. стойностите на ИТЦ достигат за пореден месец пикови нива, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. *фигура 6*

Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г.

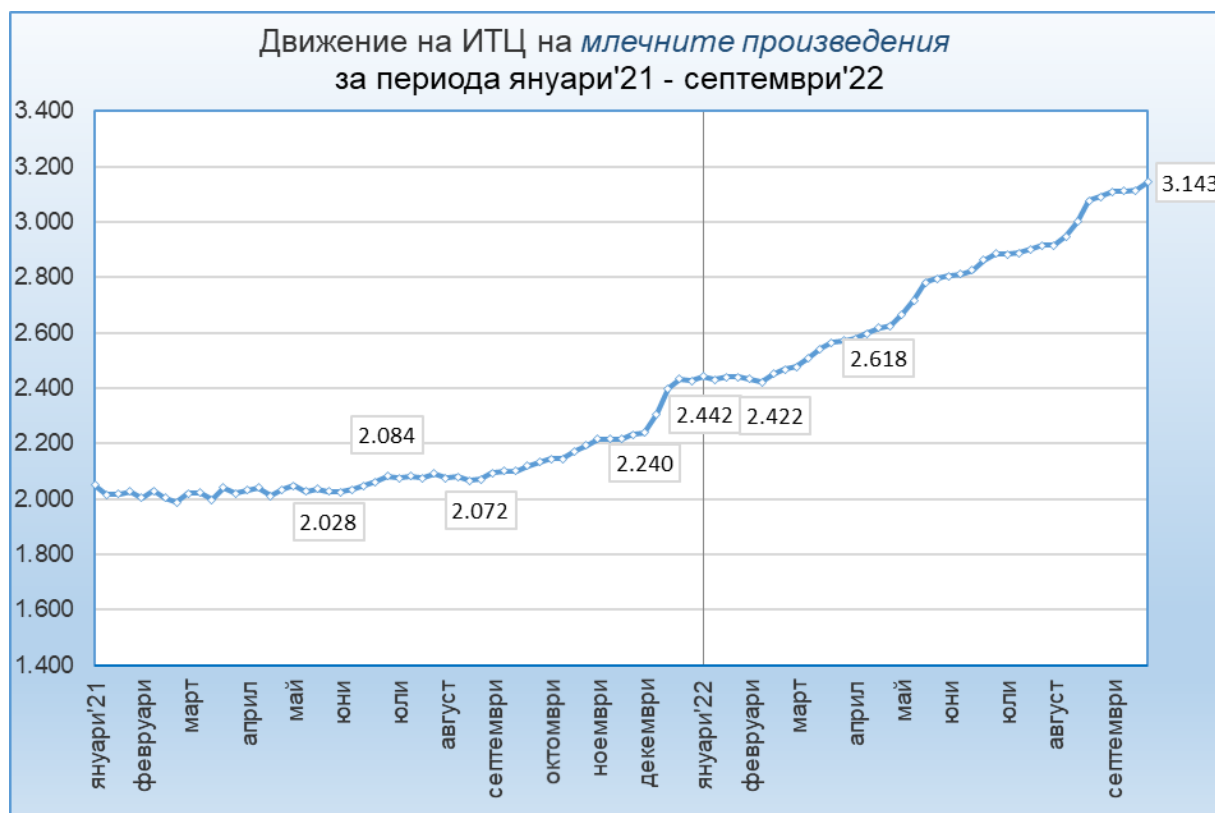
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,108 пункта. В резултат на трайния възходящ тренд на цените на млечните произведения през втората половина на миналата година, както и в периода февруари – септември тази година, кривата на индекса на млечните произведения през последната седмица на септември достига до нови пикови нива за целия период, в който Комисията наблюдава млечните произведения. През целия месец индексът запазва устойчив възходящ тренд, което се обуславя от пълзящото поскъпване на млечните произведения. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 3,143 пункта. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 48%. *фигура 7*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г. *фигура 8*

фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

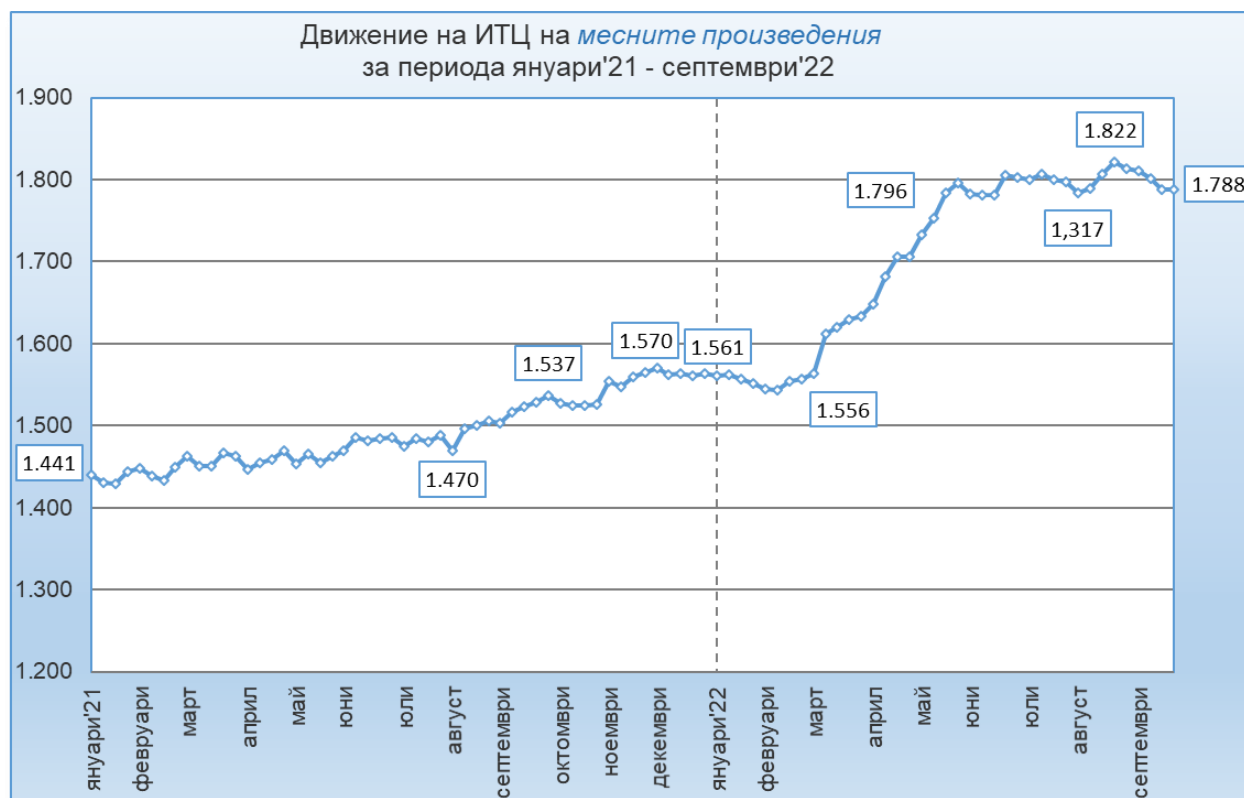
В началото на месец септември ИТЦ на месото стартира от ниво 1,811 пункта. През следващите седмици кривата има лек низходящ тренд. Колебанието при движението на кривата през месеца се дължи на поевтиняването на пилето и някои месни произведения. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 18 % по-високи. *фигура 9*

През четвъртата седмица на месец август са регистрирани пикови стойности на индекса на месните произведения от периода на неговото създаване.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 10*

фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. септември показва възходящ тренд при цените на повечето от тях. Спрямо август е отчетен ръст на цените с около 3-4%.

Цената на захарта поскъпва на месечина база с 1,7%. От началото на февруари се заражда силна възходяща тенденция. За периода февруари – септември е отчетен ръст от 49% на цената на захарта. В този период се наблюдаваше значително поскъпване и на международната цена на захарта. В края на септември цената стъпва на ниво от 2,41 лв./кг, която стойност е най-високата, отчетена от Комисията от 1999 г. до сега. Спрямо същия месец на миналата година захарта е поскъпнала със 75%. *фигура 21, фигура 11, Таблица 2*

През първите два месеца на годината цената на олиото има стабилен характер. От началото на март започва рязко покачване на стойностите. В края на втората седмица на месеца кривата рязко тръгва нагоре и през последната седмица на май цената достига до 5,25 лв./л. Поскъпването за този кратък период е 51%. През следващите два месеца стойностите се стабилизират, но на високите нива от месец май, като през първата седмица на юли е отчетена цена от 5,27 лв./л. След достигането на тази висока стойност, кривата тръгва надолу и в края на септември стъпва на ниво от 4,70 лв./л. Отчетеният спад на цената на олиото на месечна база е 1,8%, а на годишна база има ръст от 50%. *фигура 12, Таблица 2, фигура 11*

През месец септември се наблюдава поскъпване с около 2-3% на фасула и захарта, брашното и яйцата и с около 4% на ориза и лещата.

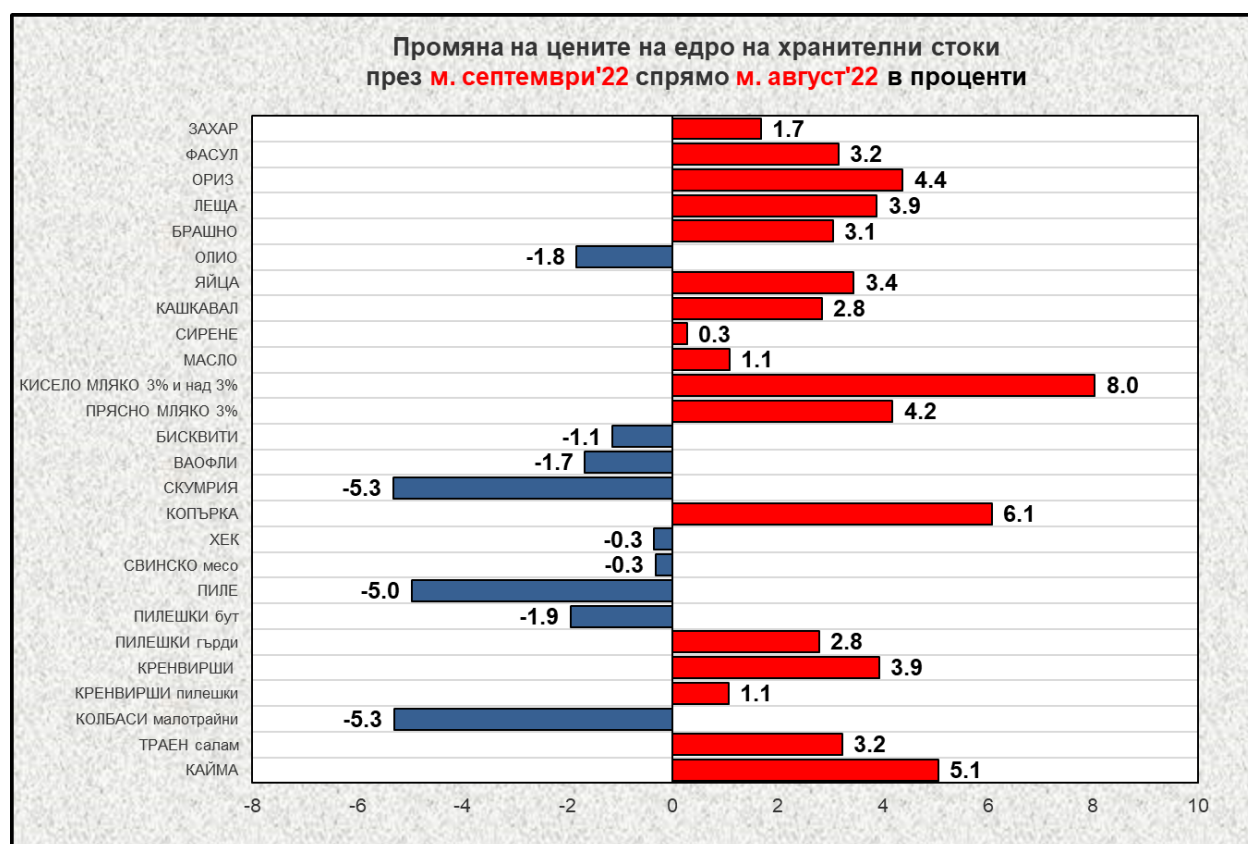
При млечните произведения през месец септември отново се наблюдава поскъпване, което при кашкавала е 3%, при кравето сирене с 0,3%, при маслото 1,1 %, а при млеката то е 4-8%

При цените на месото и месните произведения през анализирания месец се наблюдава леко поскъпване на месата и някои месни произведения, което е около 2-5%.

От групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) има лек спад на цените от около 1-2%. Месечните наблюдения на рибите показват намаление на цените в диапазона 1-5% и ръст на цената на копърката с 6%.

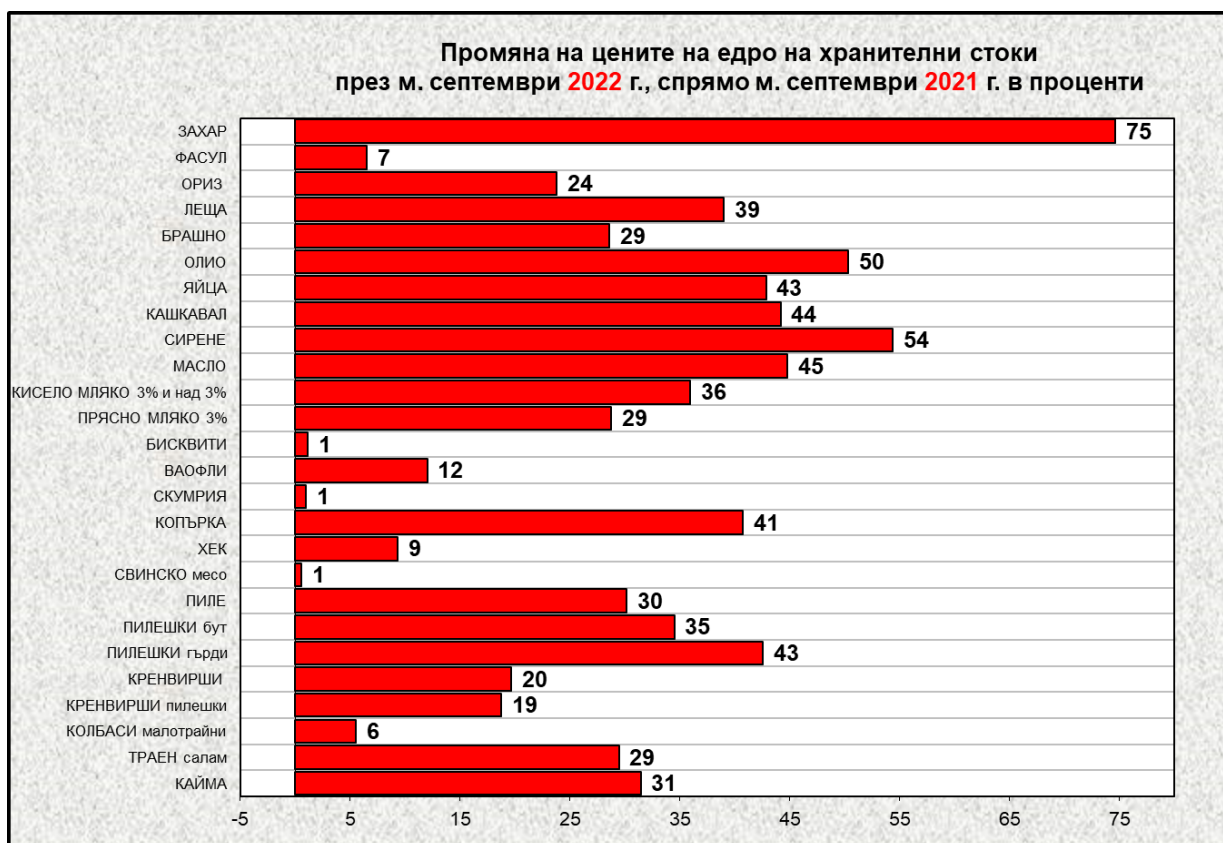
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през септември'22 г. на месечна, годишна база*⁶

СТОКА	август'22	септември'22			септември'21		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.37	2.41	▲ 1.7	0.04	1.38	▲ 75	1.03
ФАСУЛ	3.80	3.92	▲ 3.2	0.12	3.68	▲ 7	0.24
ОРИЗ	2.74	2.86	▲ 4.4	0.12	2.31	▲ 24	0.55
ЛЕЩА	3.60	3.74	▲ 3.9	0.14	2.69	▲ 39	1.05
БРАШНО	1.31	1.35	▲ 3.1	0.04	1.05	▲ 29	0.30
ОЛИО	4.93	4.84	▼ -1.8	-0.09	3.22	▲ 50	1.62
ЯЙЦА	0.29	0.30	▲ 3.4	0.01	0.21	▲ 43	0.09
КАШКАВАЛ	16.15	16.61	▲ 2.8	0.46	11.52	▲ 44	5.09
СИРЕНЕ	11.04	11.07	▲ 0.3	0.03	7.17	▲ 54	3.90
МАСЛО	2.75	2.78	▲ 1.1	0.03	1.92	▲ 45	0.86
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.12	1.21	▲ 8.0	0.09	0.89	▲ 36	0.32
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.15	2.24	▲ 4.2	0.09	1.74	▲ 29	0.50
БИСКВИТИ	1.76	1.74	▼ -1.1	-0.02	1.72	▲ 1	0.02
ВАОФЛИ	3.60	3.54	▼ -1.7	-0.06	3.16	▲ 12	0.38
СКУМРИЯ	5.27	4.99	▼ -5.3	-0.28	4.94	▲ 1	0.05
КОПЪРКА	2.80	2.97	▲ 6.1	0.17	2.11	▲ 41	0.86
ХЕК	5.75	5.73	▼ -0.3	-0.02	5.24	▲ 9	0.49
СВИНСКО месо	9.28	9.25	▼ -0.3	-0.03	9.20	▲ 1	0.05
ПИЛЕ	6.04	5.74	▼ -5.0	-0.30	4.41	▲ 30	1.33
ПИЛЕШКИ бут	4.65	4.56	▼ -1.9	-0.09	3.39	▲ 35	1.17
ПИЛЕШКИ гърди	10.75	11.05	▲ 2.8	0.30	7.75	▲ 43	3.30
КРЕНВИРШИ	6.62	6.88	▲ 3.9	0.26	5.75	▲ 20	1.13
КРЕНВИРШИ пилешки	4.70	4.75	▲ 1.1	0.05	4.00	▲ 19	0.75
КОЛБАСИ малотрайни	5.85	5.54	▼ -5.3	-0.31	5.25	▲ 6	0.29
ТРАЕН салам	11.15	11.51	▲ 3.2	0.36	8.89	▲ 29	2.62
КАЙМА	7.52	7.90	▲ 5.1	0.38	6.01	▲ 31	1.89

фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. септември 2022 г. на месечна база

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. септември 2022 г. на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават изцяло възходящи тенденции. *Таблица 2, фигура 12*

Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на захарта със 75% и в диапазона 20 - 50% на останалите стоки в тази група.

От началото на месец февруари се наблюдава устойчив възходящ тренд на млечните произведения. Месец септември е поредният месец с достигнати пикови стойности на цените на кашкавала и сиренето. Цената на маслото и млеката също се повишава в периода април – септември. *фигура 40, фигура 44*

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпване в диапазон от 30-40% е отчетено при пилето, пилешките разфасовки и каймата и около 20% при месните произведения. Сравнително стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е повишила спрямо същия месец на миналата година с 1%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване от 1 - 9% на скумрията и хека и с 41% на копърката.

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 1-12%.

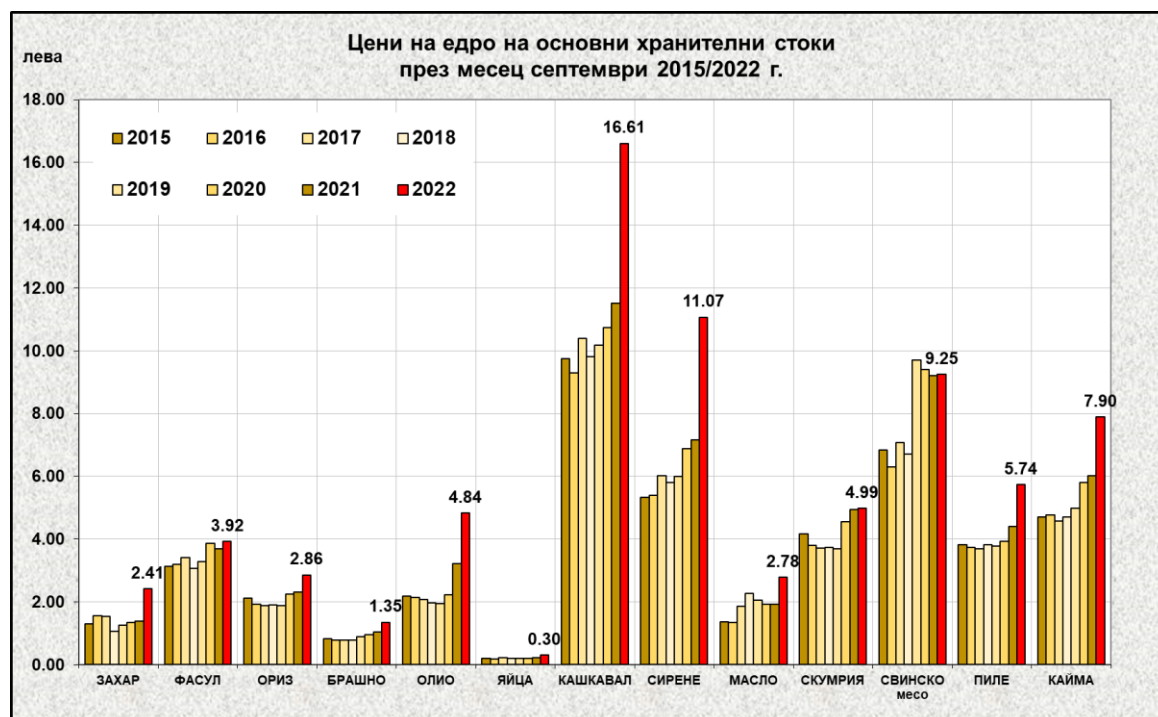
- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през септември 2015 / 2022

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. септември за периода 2015/2022 г.*⁷

септември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2015	1.30	3.12	2.12	0.82	2.19	0.19	9.75	5.32	1.36	4.16	6.84	3.81	4.70	46
2016	1.56	3.19	1.92	0.79	2.14	0.18	9.30	5.40	1.35	3.80	6.30	3.73	4.76	44
2017	1.54	3.40	1.88	0.78	2.07	0.21	10.40	6.02	1.86	3.72	7.08	3.68	4.58	47
2018	1.06	3.06	1.91	0.79	1.97	0.19	9.82	5.80	2.26	3.74	6.71	3.81	4.70	46
2019	1.25	3.28	1.88	0.89	1.94	0.19	10.17	5.99	2.06	3.69	9.70	3.77	4.99	50
2020	1.34	3.87	2.24	0.95	2.22	0.19	10.74	6.87	1.92	4.56	9.40	3.93	5.80	54
2021	1.38	3.68	2.31	1.05	3.22	0.21	11.52	7.17	1.92	4.94	9.20	4.41	6.01	57
2022	2.41	3.92	2.86	1.35	4.84	0.30	16.61	11.07	2.78	4.99	9.25	5.74	7.90	74
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец септември в периода 2015 – 2022 г. показва, че през тази година цените на всички хранителните продукти, предмет на този анализ с изключение на свинското месо са най-високи за периода. Таблица 3

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при олиото, захарта и млечните произведения. Цените на пилето и каймата през месец септември тази година също са най-високи. фигура 13

фигура 13 Цени на едро на харнителните стоки през м. септември 2015/2022 г.

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през септември за периода 2015/2022 г. ^{*8}

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
септември	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2015 г.	46	19	65
2016 г.	44	17	61
2017 г.	47	17	64
2018 г.	46	20	66
2019 г.	50	18	68
2020 г.	54	19	73
2021 г.	57	22	79
2022 г.	74	25	99

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец септември 2022 г. сумата е 74 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 17 пункта или 30%. Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 28 пункта или 61%. Таблица 4, фигура 14

фигура 14 Стойност на потребителската кошница през септември 2015/2022 г.

⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

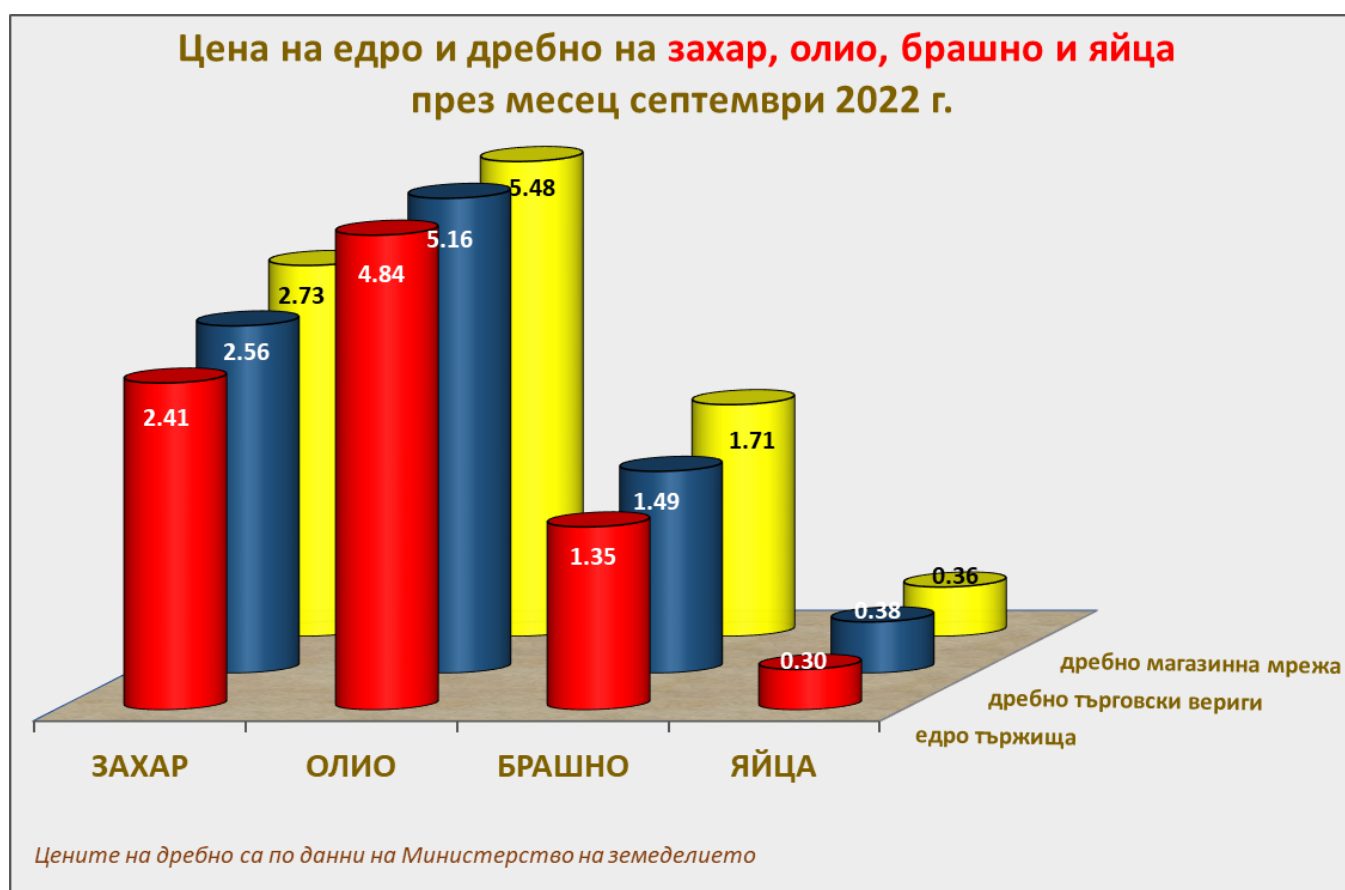
- **Сравнителен анализ на цените на едро и дребно през месец септември**

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. септември надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 6– 26%, като надценката, отчетена при яйцата е 26% и 6% при захарта.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 27% е при брашното и 13-21% при цените на захарта, олиото и яйцата. *Таблица 5, фигура 15*

Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. септември 2022 г.*⁹

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.41	2.56	6	0.15	2.73	13	0.32
ОЛИО	4.84	5.16	7	0.32	5.48	13	0.64
БРАШНО	1.35	1.49	10	0.14	1.71	27	0.36
ЯЙЦА	0.30	0.38	26	0.08	0.36	21	0.06

фигура 15 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. септември 2022 г.

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

- Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец септември показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона $\pm 30 - 100\%$. Таблица 6, фигура 16

Средната за страната през месец септември 2022 г. цена на захарта е 2,36 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Силистра – 2.74 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,62 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 60% от тържищата, в една от областите цената е на нивата на средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 69%.

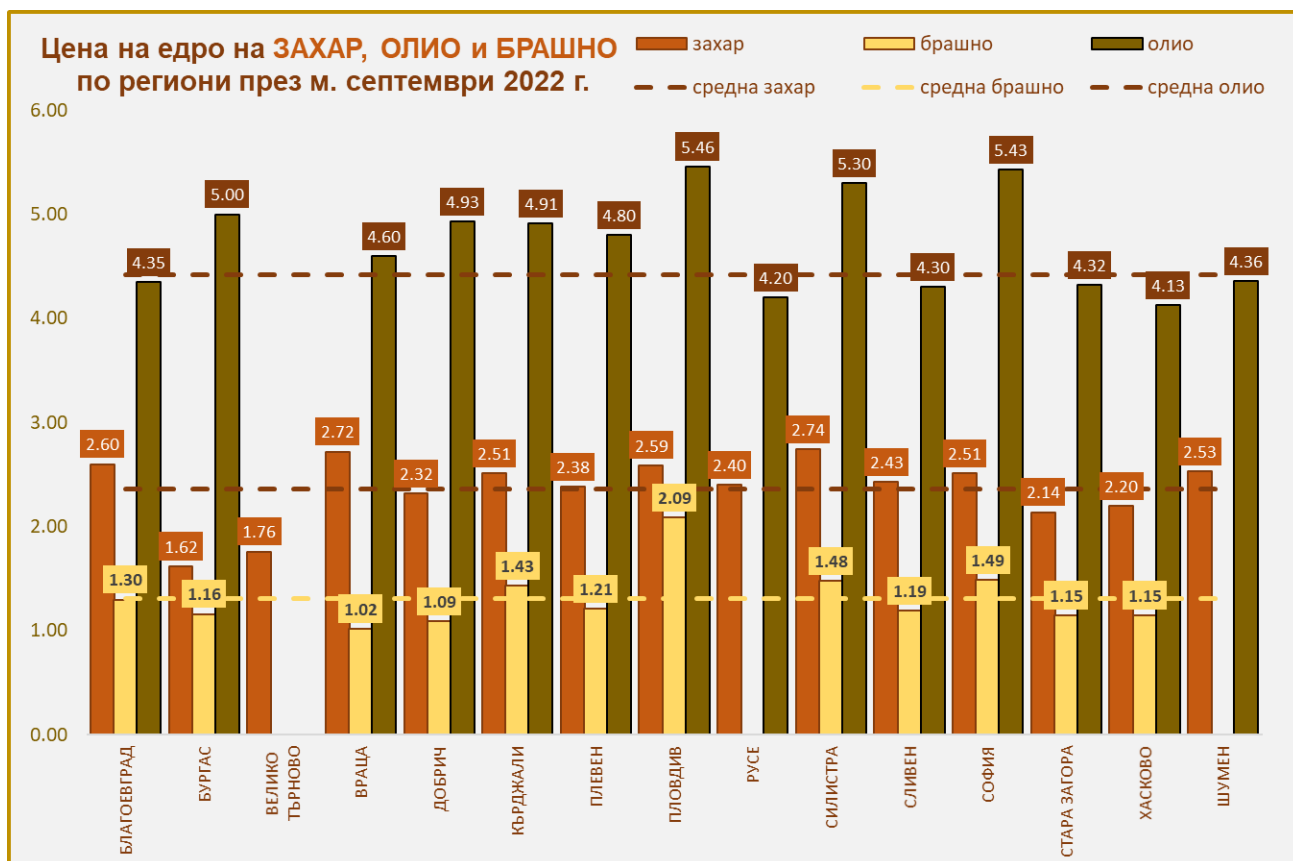
При средна за страната цена на олиото 4,42 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 5,46 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Хасково – 4,13 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 32%. В 57% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена.

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през септември в Пловдивска област – 2,09 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 1,02 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,31 лв./кг. В 33% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 105%. В една от областите цената е на нивата на средната за страната.

Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец септември 2022 г. ^{*10}

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 2.60	2.36	10	▲ 1.30	1.31	-1	▲ 4.35	4.42	-2
БУРГАС	▼ 1.62	2.36	-31	▼ 1.16	1.31	-11	▲ 5.00	4.42	13
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼ 1.76	2.36	-25		1.31			4.42	
ВРАЦА	▲ 2.72	2.36	15	▼ 1.02	1.31	-22	▲ 4.60	4.42	4
ДОБРИЧ	▼ 2.32	2.36	-2	▼ 1.09	1.31	-17	▲ 4.93	4.42	12
КЪРДЖАЛИ	▲ 2.51	2.36	6	▲ 1.43	1.31	9	▲ 4.91	4.42	11
ПЛЕВЕН	▲ 2.38	2.36	1	▼ 1.21	1.31	-8	▲ 4.80	4.42	9
ПЛОВДИВ	▲ 2.59	2.36	10	▲ 2.09	1.31	60	▲ 5.46	4.42	24
РУСЕ	▲ 2.40	2.36	2		1.31		▼ 4.20	4.42	-5
СИЛИСТРА	▲ 2.74	2.36	16	▲ 1.48	1.31	13	▲ 5.30	4.42	20
СЛИВЕН	▲ 2.43	2.36	3	▼ 1.19	1.31	-9	▼ 4.30	4.42	-3
СОФИЯ	▲ 2.51	2.36	6	▲ 1.49	1.31	14	▲ 5.43	4.42	23
СТАРА ЗАГОРА	▼ 2.14	2.36	-9	▼ 1.15	1.31	-12	▼ 4.32	4.42	-2
ХАСКОВО	▼ 2.20	2.36	-7	▼ 1.15	1.31	-12	▼ 4.13	4.42	-7
ШУМЕН	▲ 2.53	2.36	7		1.31		▼ 4.36	4.42	-1

¹⁰ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и

фигура 16 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. септември 2022 г. по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец септември 2022 г.*¹¹

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▼ 13.77	16.69	-17	▲ 12.85	10.80	19	▲ 3.01	2.67	13
БУРГАС		16.69		▼ 7.50	10.80	-31		2.67	
ВРАЦА	▲ 19.07	16.69	14	▲ 12.37	10.80	15	▲ 2.98	2.67	12
ДОБРИЧ	▼ 15.90	16.69	-5	▼ 7.50	10.80	-31		2.67	
КЪРДЖАЛИ	■ 16.83	16.69	1	▲ 12.37	10.80	15	▲ 2.90	2.67	9
ПЛЕВЕН	■ 16.50	16.69	-1	▼ 10.23	10.80	-5	■ 2.68	2.67	0
ПЛОВДИВ	▲ 20.13	16.69	21	▲ 13.05	10.80	21		2.67	
СИЛИСТРА		16.69		■ 10.77	10.80	0	▼ 2.55	2.67	-4
СЛИВЕН	▲ 17.00	16.69	2	▼ 7.70	10.80	-29	▲ 2.10	2.67	-21
СОФИЯ	▼ 15.76	16.69	-6	▲ 13.21	10.80	22	▲ 2.71	2.67	1
СТАРА ЗАГОРА	▼ 15.59	16.69	-7	▲ 12.38	10.80	15		2.67	
ШУМЕН	▼ 16.32	16.69	-2	▼ 9.64	10.80	-11	▼ 2.46	2.67	-8

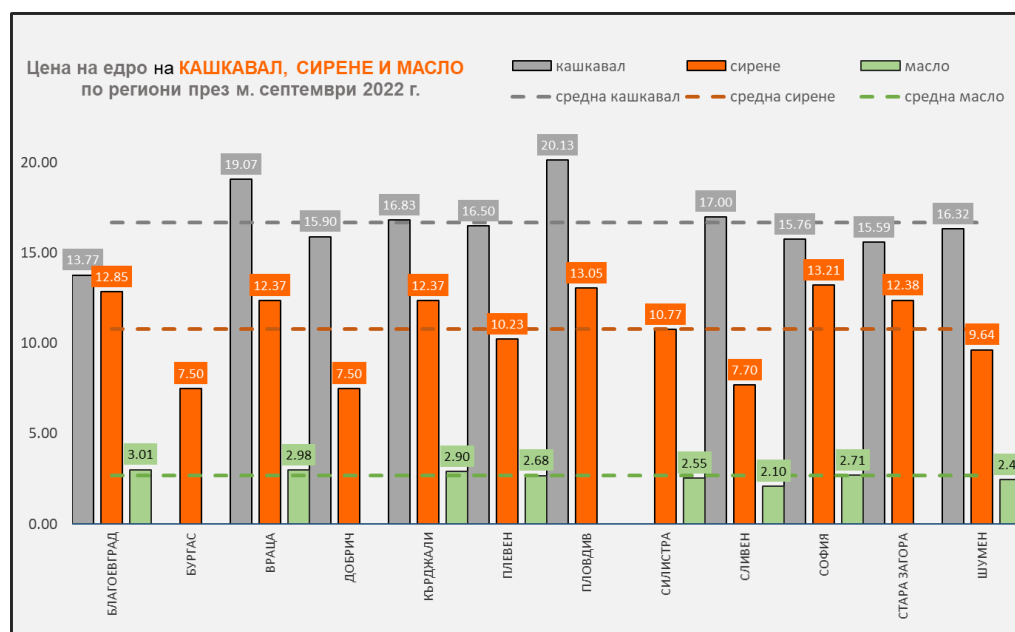
¹¹ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 18-76%, като тези отклонения са по – големи при кравето сирене. *Таблица 7, фигура 17*

Средната за страната през месец септември 2022 г. цена на кашкавала е 16,69 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 20,13 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Благоевград – 13,77 лв./кг. В 30% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 46%. В две от областите цената е на нивата на средната за страната.

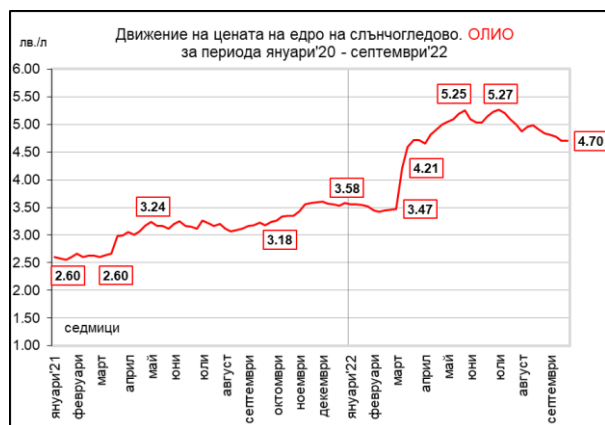
При средна за страната цена на сиренето 10,80 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област София – 13,21 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 7,50 лв./кг. В 50% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 76%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища. В една от областите цената е на нивата на средната за страната.

При средна за страната за месец септември цена на маслото 2,67 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Благоевград – 3,01 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Сливен – 2,10 лв. В 50% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената е близка до средната. Отклоненията в цените в различните региони са 18%.

фигура 17 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. септември 2022 г. по области

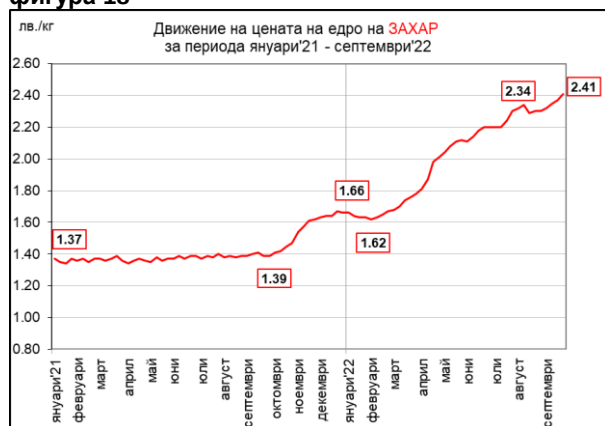
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

фигура 18

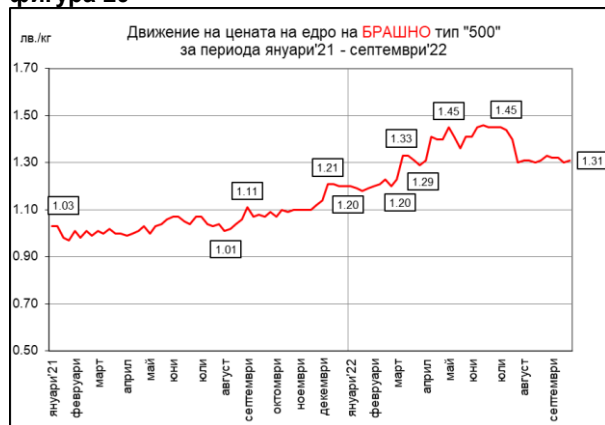
фигура 19

фигура 20

фигура 21

фигура 22

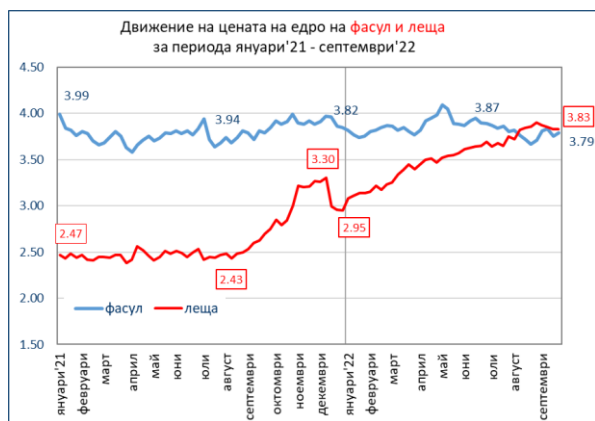
фигура 23

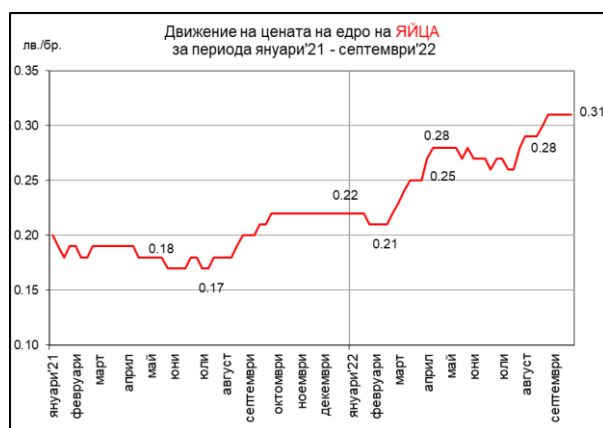
фигура 24

фигура 25

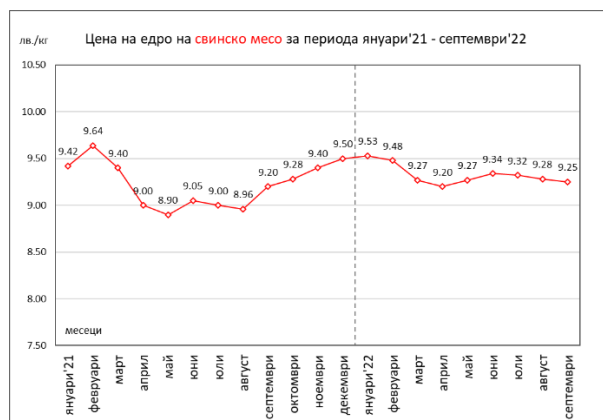
фигура 26

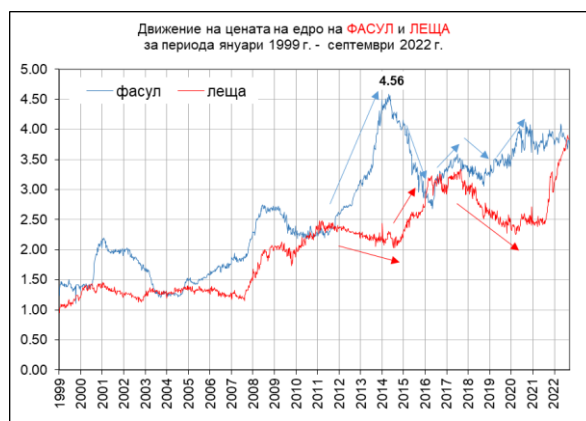
фигура 28

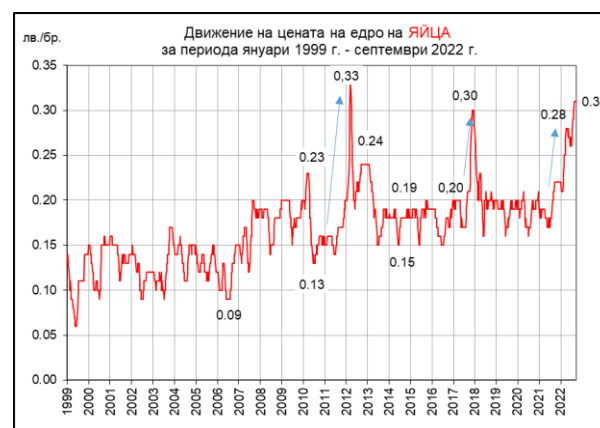
фигура 30

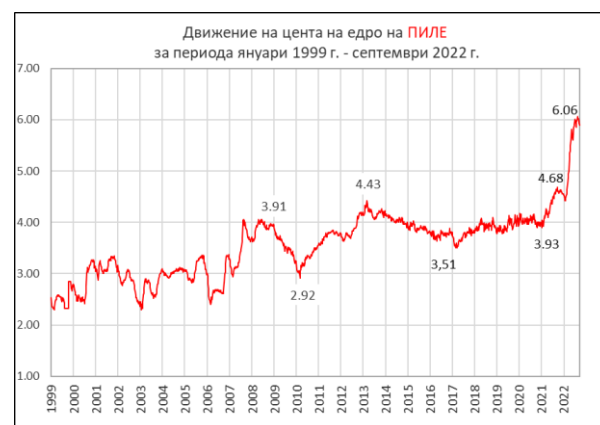
фигура 32

фигура 27

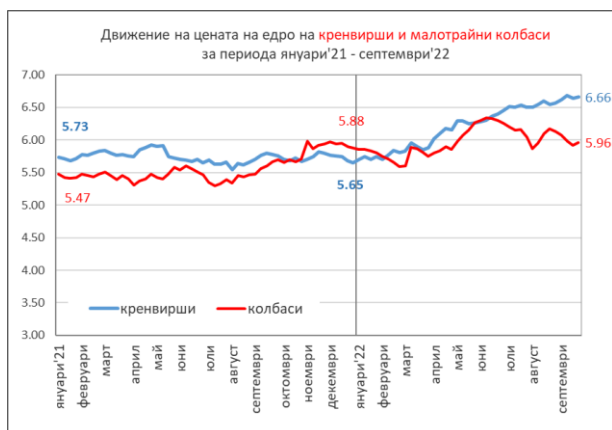
фигура 29

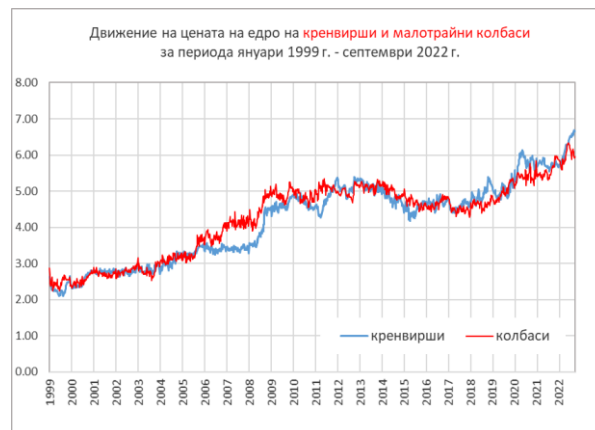
фигура 31

фигура 33

фигура 34

фигура 35

фигура 36

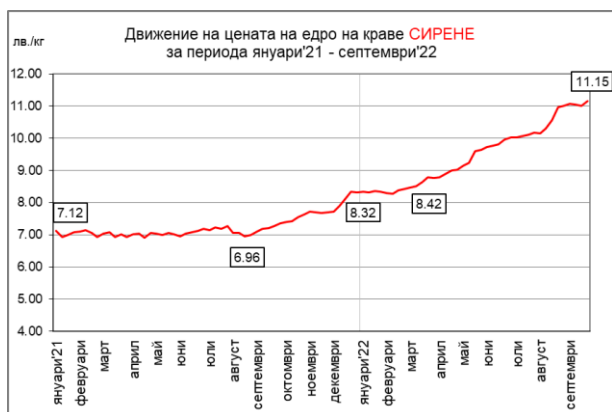
фигура 37

фигура 38

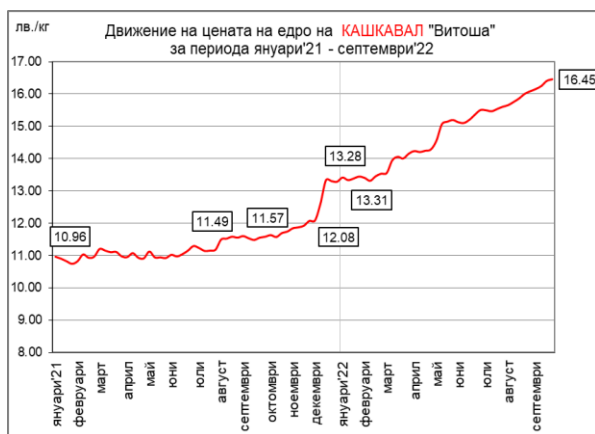
фигура 39

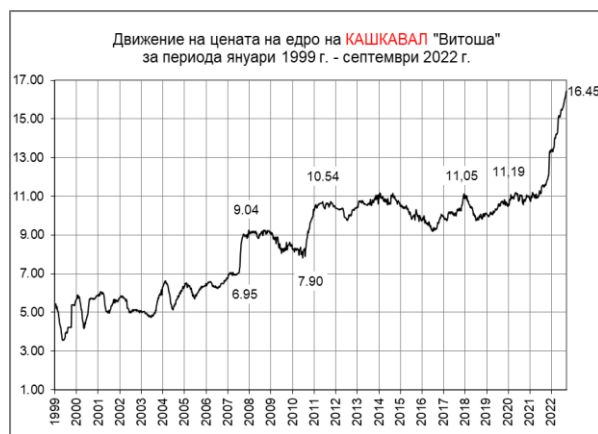
фигура 40

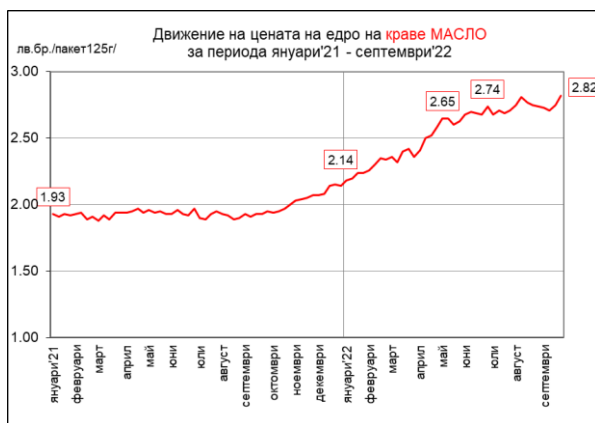
фигура 41

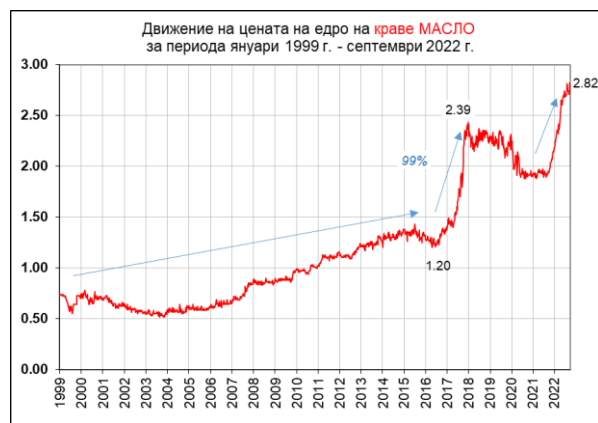
фигура 42

фигура 43

фигура 44

фигура 45

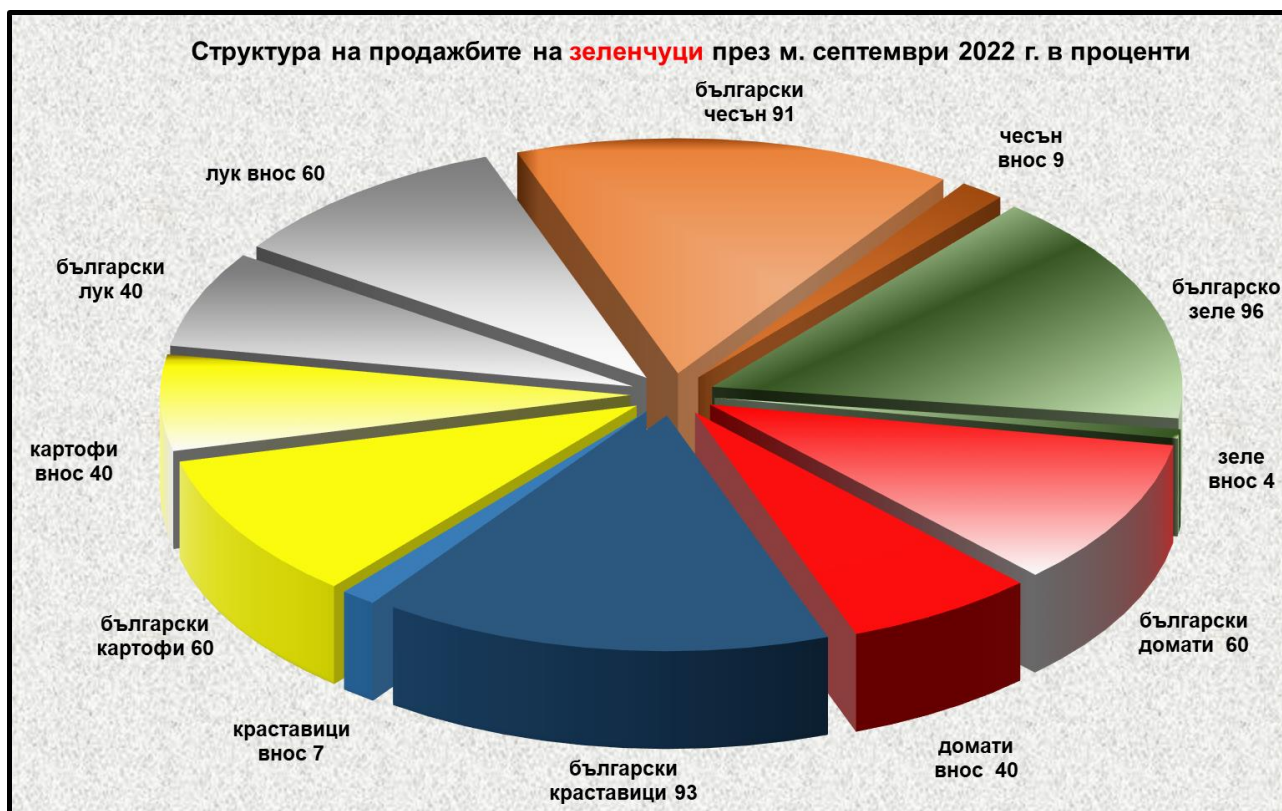
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

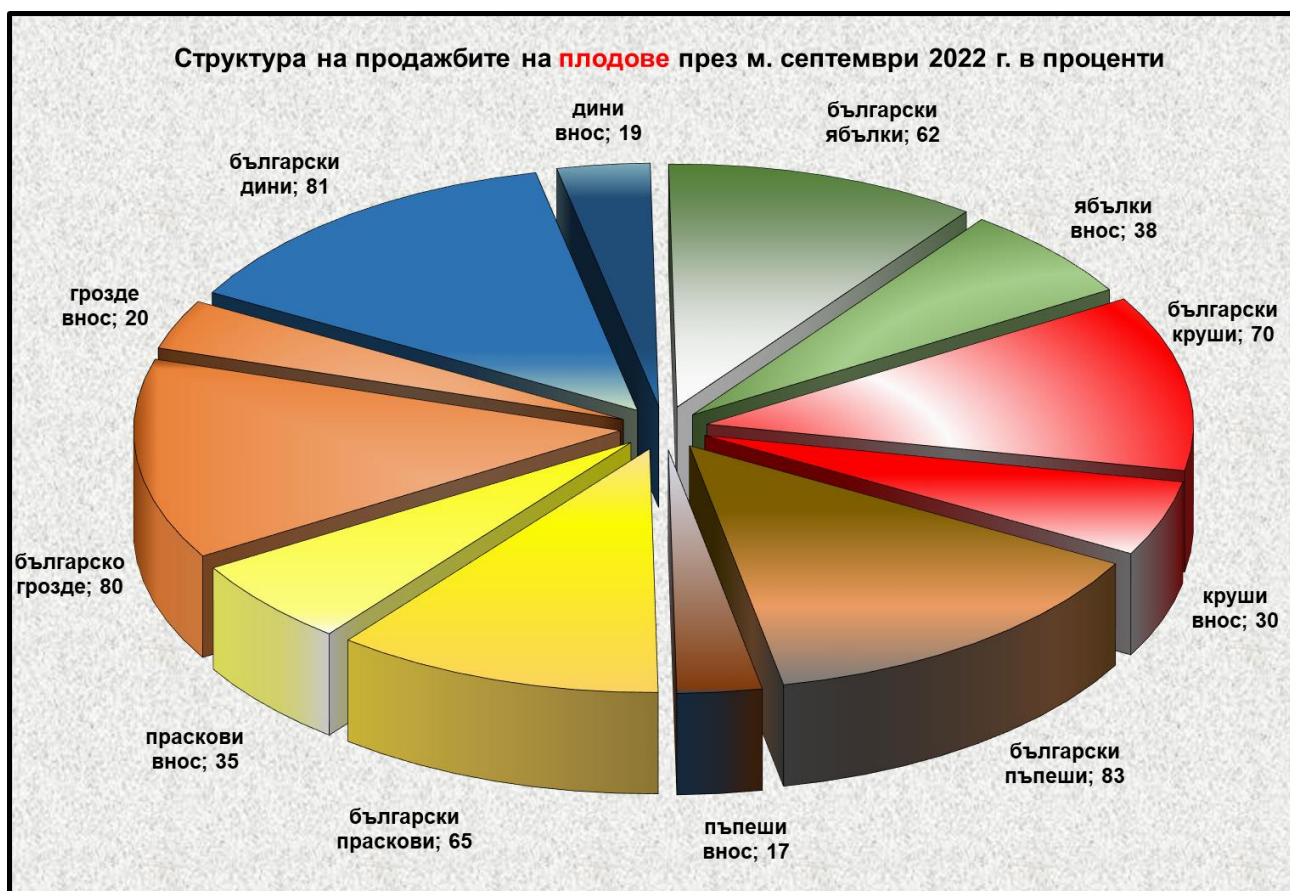
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. септември показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на повечето стоки е по-голям от дела на продажбите от внос.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция само при продажбите на лук (60%). Предлаганите количества български краставици, зелето и чесъна преобладават на пазара през месеца и са около 90% от общо предлаганите зеленчуци. Количествата български картофи и домати съставляват 60% от общите продажби. *фигура 46*

Наблюденията на пазара на плодове през септември показват, че относителният дял на българската продукция на стоките, които са в сезона на производство и предлагане е по-голям, като относителният им дял е в диапазона 60-80%. *фигура 47*

фигура 46 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. септември 2022 г.

фигура 47 Относителен дял на продажбите на плодове през м. септември 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ¹² на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

През третата седмица на април този индекс стъпи на най-високото до момента ниво от 2,064 пункта и тези стойности са пикови за последните 20 години.

От началото на месец май кривата придобива устойчив низходящ тренд, който се запазва и през месец юни.

В началото на август кривата стартира от ниво 1,606 пункта. През следващата седмица стойността се покачва, но през останалата част от месеца кривата има низходящ тренд и стъпва на ниво от 1,581 пункта.

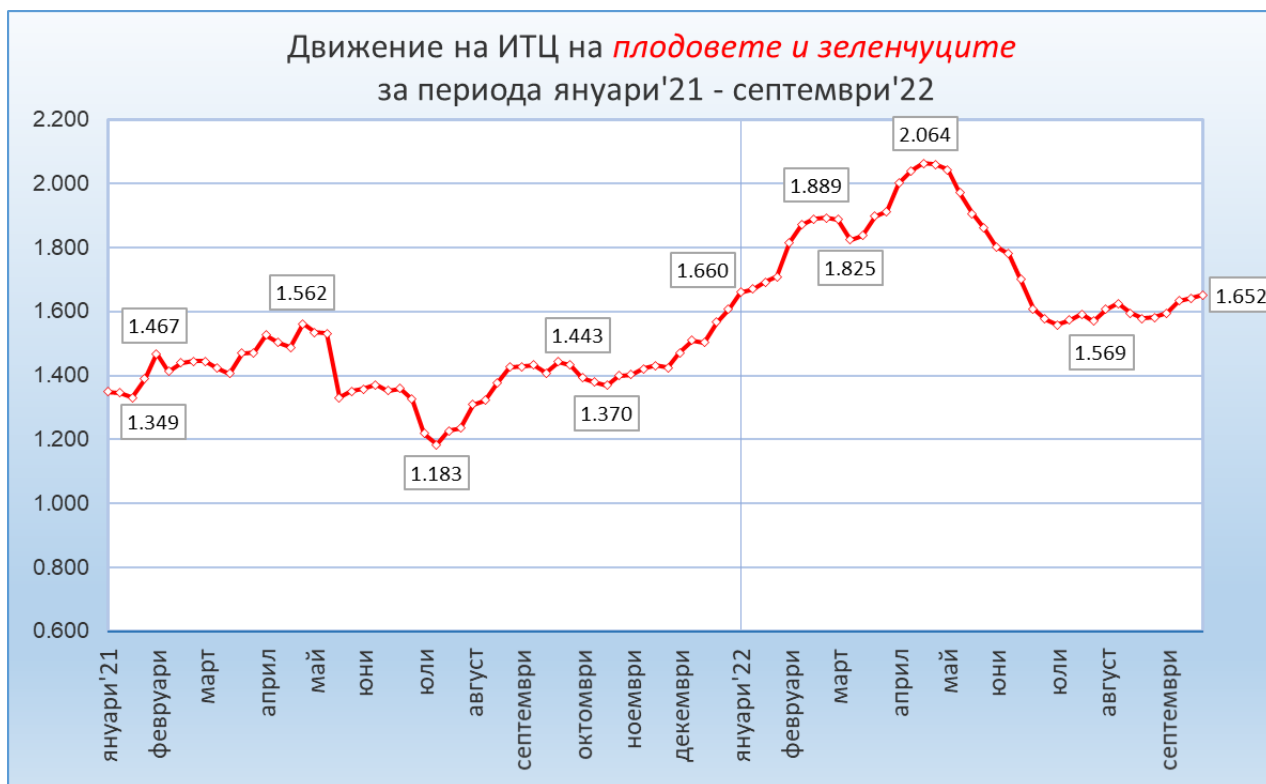
От началото на септември кривата придобива устойчив възходящ тренд. През първата седмица стойността на индекса е 1,595 пункта и до края на месеца достига до ниво от 1,652 пункта.

В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойностите са с около 14% по-високи. *фигура 48*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира сезонното поскъпване на част от зеленчуците и плодовете, които са в края на активния сезон на производство и предлагане. *фигура 49*

---

¹² В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 48 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

фигура 49 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – септември 2022 г

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец септември трендовете са разнопосочни и варират в двете посоки с около $\pm 15\%$. При цените на плодовете, които излизат от активния период на предлагане (в този анализ – праскови, дини, и пъпеши) се наблюдава покачване на цените.

Цените на домати се покачват на месечна база с 2-7%, като най-голям ръст има при домати от открити площи – 7%.

Българските краставици поевтиняват спрямо предходния месец с 10-15%, корнишоните и краставиците от внос поскъпват с 9-14%.

Цените на пипера, морковите и зрелия чесън бележат спад от 4-12%. Картофите и зелето поскъпват с 4%, а патладжаните с 14%.

През месец септември при цените на ябълките и гроздето имат спад в интервала 13-25%. Поскъпване на месечна база има при бананите от 11%, при дините и пъпешите от 18-30% и при прасковите от 2%. Цената на лимоните се задържа около нивото от предходния месец. *фигура 50, Таблица 8*

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с ясно изразени положителни трендове.

Поскъпването на зеленчуците на годишна база е значително и е в интервала 7–54%.

Доматите поскъпват на годишна база в диапазона 16-54%, като най-големият ръст е отчетен при полските домати.

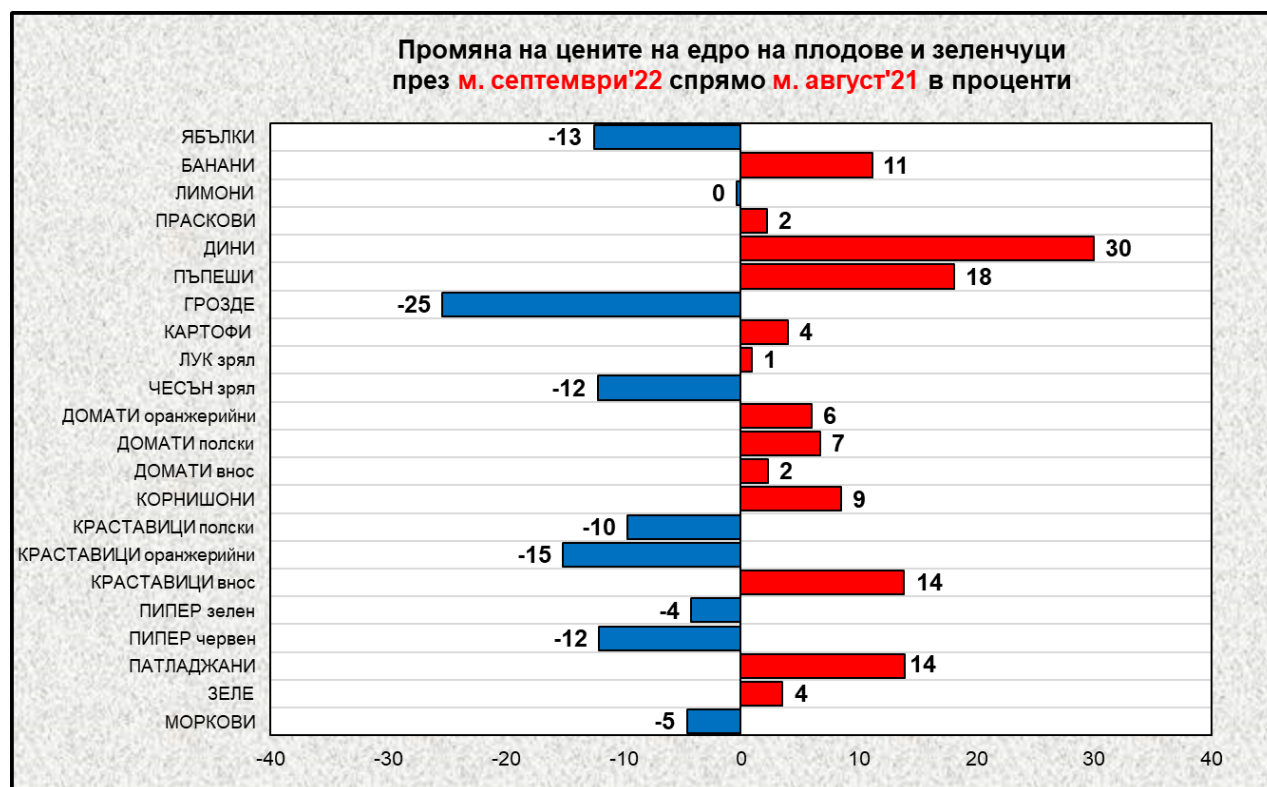
Корнишоните и краставиците поскъпват със 7-17%, а българските оранжерийни краставици поевтиняват с 3%.

Цените на картофите, зрелия лук и патладжаните бележат ръст на годишна база от 30-35%. Поевтиняване спрямо същия месец на миналата година от 10% има при чесъна и зелето.

При цените на плодовете има поскъпване на годишна база от 6-8% при ябълките и лимоните, а с около 30% е поскъпването на бананите, пъпешите и гроздето. Най-голям ръст спрямо същия месец на миналата година има при цената на дините – 73%. Само при цената на прасковите се наблюдава поевтиняване от 13%. *Таблица 8, фигура 51*

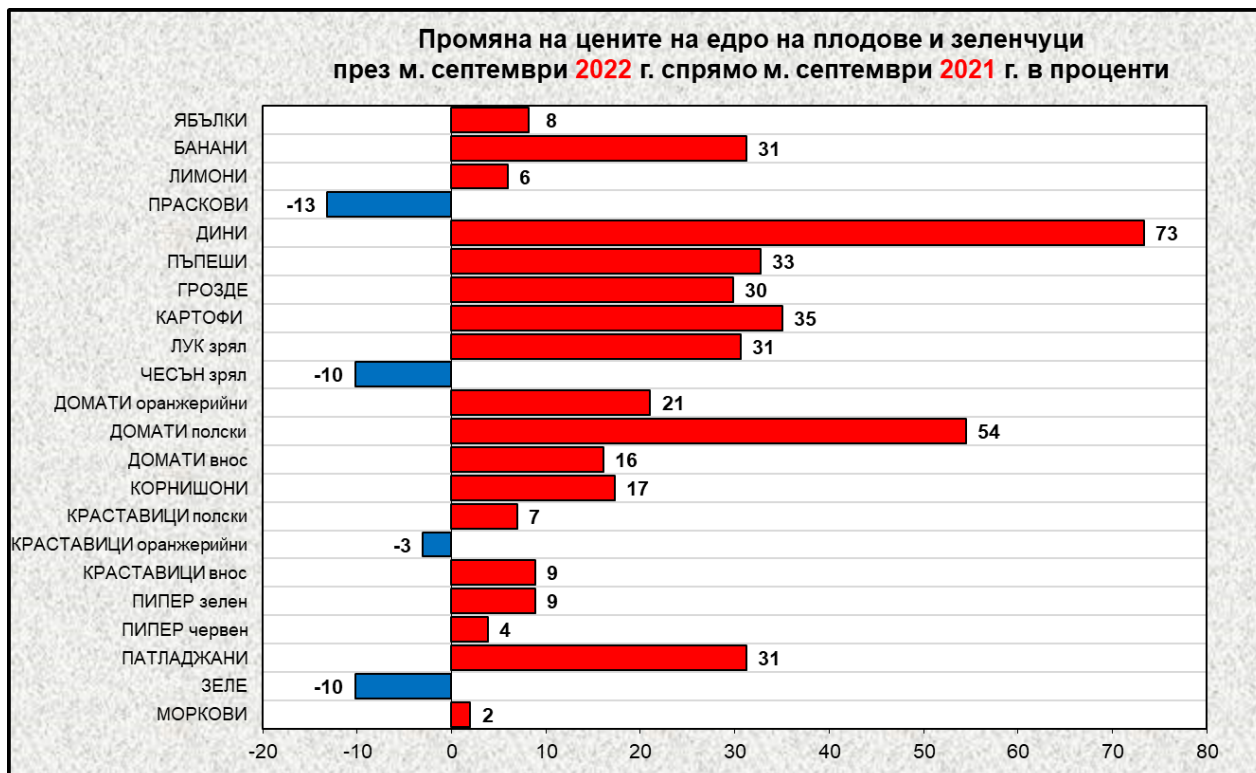
Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за септември на месечна, годишна база^{*13}

СТОКА	август'22	септември'22			септември'21		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.52	1.33	▼ -13	-0.19	1.23	▲ 8	0.10
БАНАНИ	2.42	2.69	▲ 11	0.27	2.05	▲ 31	0.64
ЛИМОНИ	2.87	2.86	▼ 0	-0.01	2.70	▲ 6	0.16
ПРАСКОВИ	1.81	1.85	▲ 2	0.04	2.13	▼ -13	-0.28
ДИНИ	0.60	0.78	▲ 30	0.18	0.45	▲ 73	0.33
ПЪПЕШИ	1.27	1.50	▲ 18	0.23	1.13	▲ 33	0.37
ГРОЗДЕ	2.80	2.09	▼ -25	-0.71	1.61	▲ 30	0.48
КАРТОФИ	1.00	1.04	▲ 4	0.04	0.77	▲ 35	0.27
ЛУК зрял	1.10	1.11	▲ 1	0.01	0.85	▲ 31	0.26
ЧЕСЪН зрял	4.11	3.61	▼ -12	-0.50	4.02	▼ -10	-0.41
ДОМАТИ оранжеви	2.17	2.30	▲ 6	0.13	1.90	▲ 21	0.40
ДОМАТИ полски	1.78	1.90	▲ 7	0.12	1.23	▲ 54	0.67
ДОМАТИ внос	2.19	2.24	▲ 2	0.05	1.93	▲ 16	0.31
КОРНИШОНИ	2.00	2.17	▲ 9	0.17	1.85	▲ 17	0.32
КРАСТАВИЦИ полски	1.87	1.69	▼ -10	-0.18	1.58	▲ 7	0.11
КРАСТАВИЦИ оранжеви	2.25	1.91	▼ -15	-0.34	1.97	▼ -3	-0.06
КРАСТАВИЦИ внос	1.73	1.97	▲ 14	0.24	1.81	▲ 9	0.16
ПИПЕР зелен	1.67	1.60	▼ -4	-0.07	1.47	▲ 9	0.13
ПИПЕР червен	2.16	1.90	▼ -12	-0.26	1.83	▲ 4	0.07
ПАТЛАДЖАНИ	1.29	1.47	▲ 14	0.18	1.12	▲ 31	0.35
ЗЕЛЕ	0.85	0.88	▲ 4	0.03	0.98	▼ -10	-0.10
МОРКОВИ	1.09	1.04	▼ -5	-0.05	1.02	▲ 2	0.02

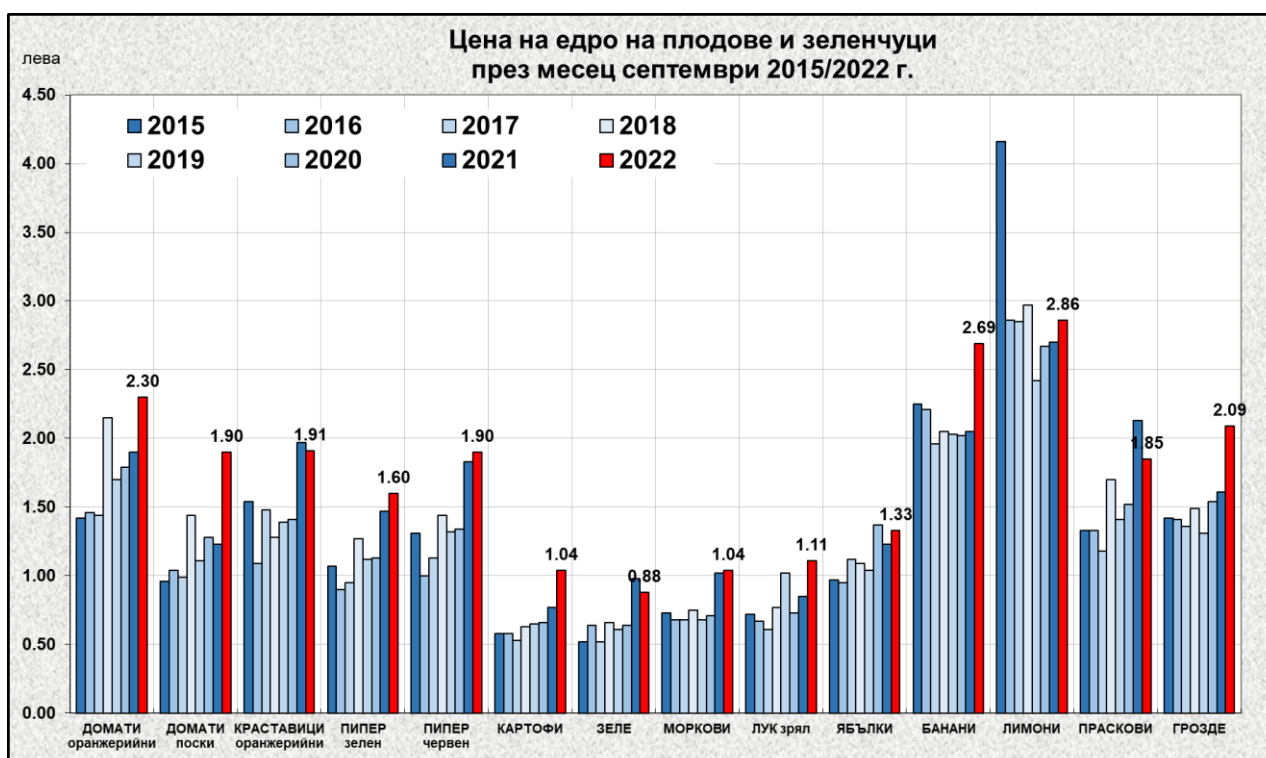
фигура 50 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. септември'22- месечна база

¹³ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

фигура 51 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. септември'22- годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през септември 2015/2022 г.

фигура 52 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2015/2022 г.

Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец септември за периода 2015/2022 г.*¹⁴

септември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ поски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	стойност на единица продукт
2015	1.42	0.96	1.54	1.07	1.31	0.58	0.52	0.73	0.72	0.97	2.25	4.16	1.33	1.42	19
2016	1.46	1.04	1.09	0.90	1.00	0.58	0.64	0.68	0.67	0.95	2.21	2.86	1.33	1.41	17
2017	1.44	0.99	1.48	0.95	1.13	0.53	0.52	0.68	0.61	1.12	1.96	2.85	1.18	1.36	17
2018	2.15	1.44	1.28	1.27	1.44	0.63	0.66	0.75	0.77	1.09	2.05	2.97	1.70	1.49	20
2019	1.70	1.11	1.39	1.12	1.32	0.65	0.61	0.68	1.02	1.04	2.03	2.42	1.41	1.31	18
2020	1.79	1.28	1.41	1.13	1.34	0.66	0.64	0.71	0.73	1.37	2.02	2.67	1.52	1.54	19
2021	1.90	1.23	1.97	1.47	1.83	0.77	0.98	1.02	0.85	1.23	2.05	2.70	2.13	1.61	22
2022	2.30	1.90	1.91	1.60	1.90	1.04	0.88	1.04	1.11	1.33	2.69	2.86	1.85	2.09	25
Sparklines															

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2022 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2015 – 2022 г.) показва следните тенденции: *Таблица 9, фигура 52*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. септември на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.
- Цените на домати, зеления и червения пипер, картофите и зрелия лук минават значително над нивата от предходните години на периода.
- Цените на зелето и морковите през тази година се движат около нивата от 2019 г. и 2021 г.
- Българските оранжерийни краставици са по-евтини спрямо същия месец на миналата година, но цените им са много над нивата от месец септември на периода 2015 - 2020 г.
- Цените на едро на ябълките през септември 2022 г. са по-ниски само спрямо същия месец на 2020 г.

¹⁴ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- Цените на бананите през месец септември тази година бележат ръст спрямо същия месец на предходните седем години. Покачване на цените на бананите се наблюдава и на международния пазар

- Цената на лимоните се доближава до цените от 2016 и 2017 г. и остава много под ценовите равнища през 2015 г.

- Цената на прасковите през тази година е по-ниска, спрямо предходната година, но е по-висока спрямо същия месец на другите години от периода.

- Цента на гроздето през този сезон е най-висока за периода.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец септември 2022 г. сумата е 25 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 3 пункта (31,6%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 6 пункта или 35%. *Таблица 4, фигура 14*

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на зеленчуците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са около 65-105%. *Таблица 10, фигура 53*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Силистра (3,34 лв./кг), а най-ниските съответно в област Шумен (1,84 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,33лв./кг. В 33% от областите цената е била по-висока от средната, в една област тя е била на нивото около средната за страната, а маржът е 82%.

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Силистра (3,19 лв./кг), а най-ниските цени през септември са регистрирани на тържищата в Пазарджик – 1,47 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,05 лв./кг, в 38% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 65%.

Средната цена на зеления пипер през месец септември е 1,75 лв./кг. Най-високите цени са отчетени в Силистра – 2,83 лв., а най-ниските са в Благоевград – 1,38 лв. Маржът в цените на различните региони е 105%. В 33% от тържищата, на

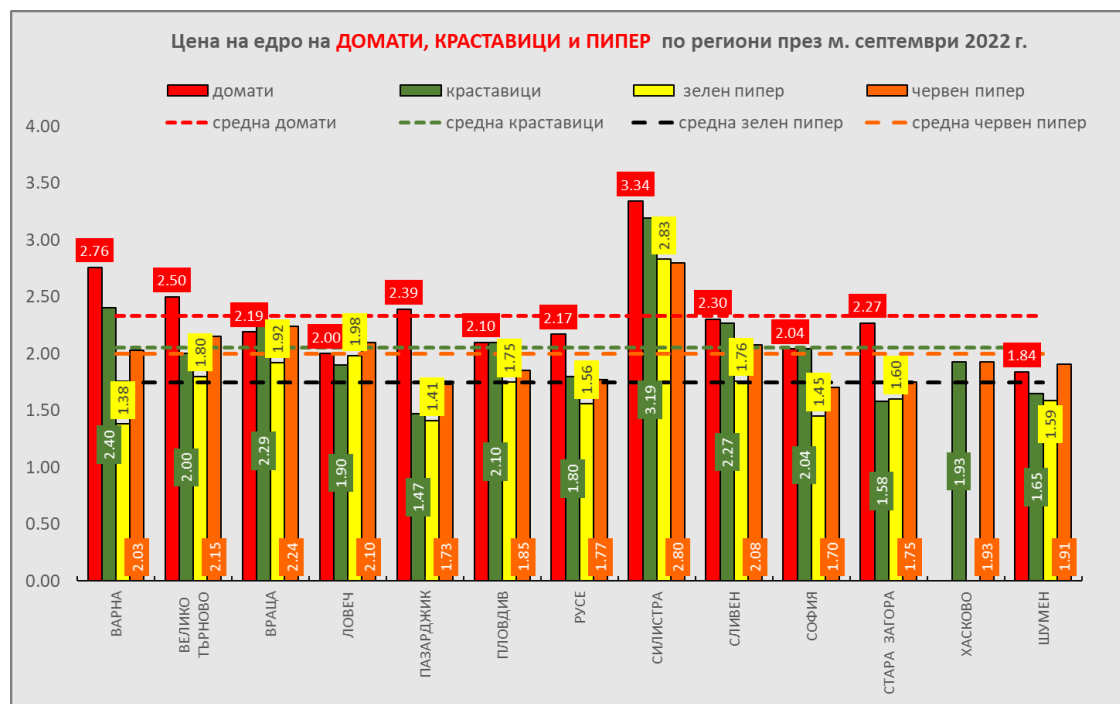
които са регистрирани продажби, цената на пипера е по-висока от средната, а в два региона пиперът се е търгувал на цена близка до средната.

Средната цена на червения пипер през месец септември е 2,00 лв./кг. Най-високите цени са отчетени отново в Силистра – 2,80 лв., а най-ниските са в София – 1,70 лв. Маржът в цените на различните региони е 65%. В 38% от тържищата, на които са регистрирани продажби, цената на пипера е по-висока от средната, а в един регион червеният пипер се е търгувал на цена близка до средната.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през септември 2022 г.*¹⁵

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	ПИПЕР зелен	средна зелен пипер	изменение спрямо средната	ПИПЕР червен	средна червен пипер	изменение спрямо средната
ВАРНА	2.76	2.33	18	2.40	2.05	17	1.38	1.75	-21	2.03	2.00	1
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2.50	2.33	7	2.00	2.05	-2	1.80	1.75	3	2.15	2.00	8
ВРАЦА	2.19	2.33	-6	2.29	2.05	12	1.92	1.75	10	2.24	2.00	12
ЛОВЕЧ	2.00	2.33	-14	1.90	2.05	-7	1.98	1.75	13	2.10	2.00	5
ПАЗАРДЖИК	2.39	2.33	3	1.47	2.05	-28	1.41	1.75	-19	1.73	2.00	-14
ПЛОВДИВ	2.10	2.33	-10	2.10	2.05	2	1.75	1.75	0	1.85	2.00	-8
РУСЕ	2.17	2.33	-7	1.80	2.05	-12	1.56	1.75	-11	1.77	2.00	-12
СИЛИСТРА	3.34	2.33	43	3.19	2.05	56	2.83	1.75	62	2.80	2.00	40
СЛИВЕН	2.30	2.33	-1	2.27	2.05	11	1.76	1.75	1	2.08	2.00	4
СОФИЯ	2.04	2.33	-12	2.04	2.05	0	1.45	1.75	-17	1.70	2.00	-15
СТАРА ЗАГОРА	2.27	2.33	-3	1.58	2.05	-23	1.60	1.75	-9	1.75	2.00	-13
ХАСКОВО		2.33		1.93	2.05	-6		1.75		1.93	2.00	-4
ШУМЕН	1.84	2.33	-21	1.65	2.05	-20	1.59	1.75	-9	1.91	2.00	-5

фигура 53 Цени на едро на домати и краставици през м. септември 2022 г. по области

¹⁵ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през септември 2022 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ябълки	средна ябълки	изменение прямо средната	ДИНИ	средна дини	изменение прямо средната	ПРАСКОВИ	средна праскови	изменение прямо средната	ГРОЗДЕ	средна грозде	изменение прямо средната
ВАРНА	▲ 1.70	1.51	13	▲ 0.70	0.68	3	▲ 2.12	2.09	1	▲ 2.42	2.13	14
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼ 1.40	1.51	-7	▲ 0.80	0.68	18	▲ 2.50	2.09	20	▲ 2.60	2.13	22
ВРАЦА	▲ 1.80	1.51	19		0.68		▼ 2.00	2.09	-4	▲ 2.32	2.13	9
ЛОВЕЧ	▲ 1.55	1.51	3		0.68		▲ 2.35	2.09	12	▼ 2.00	2.13	-6
ПАЗАРДЖИК	▼ 1.32	1.51	-13	▲ 0.75	0.68	10	▼ 1.62	2.09	-22	▼ 1.81	2.13	-15
ПЛОВДИВ	▼ 1.43	1.51	-5		0.68		▲ 2.65	2.09	27	▲ 2.40	2.13	13
РУСЕ	▼ 1.45	1.51	-4	▲ 0.74	0.68	9	▲ 1.87	2.09	-11	▲ 1.90	2.13	-11
СИЛИСТРА	▲ 1.57	1.51	4	▲ 0.80	0.68	18	▲ 2.70	2.09	29		2.13	
СЛИВЕН	▲ 1.50	1.51	-1	▲ 0.84	0.68	24	▼ 2.00	2.09	-4	▲ 2.11	2.13	-1
СОФИЯ	▼ 1.30	1.51	-14	▼ 0.45	0.68	-34	▼ 1.74	2.09	-17	▲ 1.80	2.13	-15
СТАРА ЗАГОРА	▲ 1.51	1.51	0	▼ 0.35	0.68	-49	▼ 1.75	2.09	-16	▼ 1.80	2.13	-15
ХАСКОВО	▼ 1.40	1.51	-7	▲ 0.90	0.68	32	▲ 2.50	2.09	20	▼ 1.78	2.13	-16
ШУМЕН	▲ 1.67	1.51	11	▼ 0.48	0.68	-29	▼ 1.37	2.09	-34	▲ 2.63	2.13	23

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 38-157% като най-големият марж е при цената на дините. Таблица 11, фигура 54

При средна цена на дините през месеца 0,68 лв./кг, най-високите цени са регистрирани във Варна (0,80 лв.), а минималните съответно са били в Хасково – 0,90 лв. Отклоненията в цените на дините в различните региони са 157%, а в 64% от областите цената е над средната за страната

Наблюденията на цените на ябълките по региони през септември показват, че при средна цена за месеца 1,51 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Враца – 1,80 лв./кг, а най-ниска в София – 1,30 лв./кг. В 38% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 38%. В два региона ябълките са се търгували на цена близка до средната.

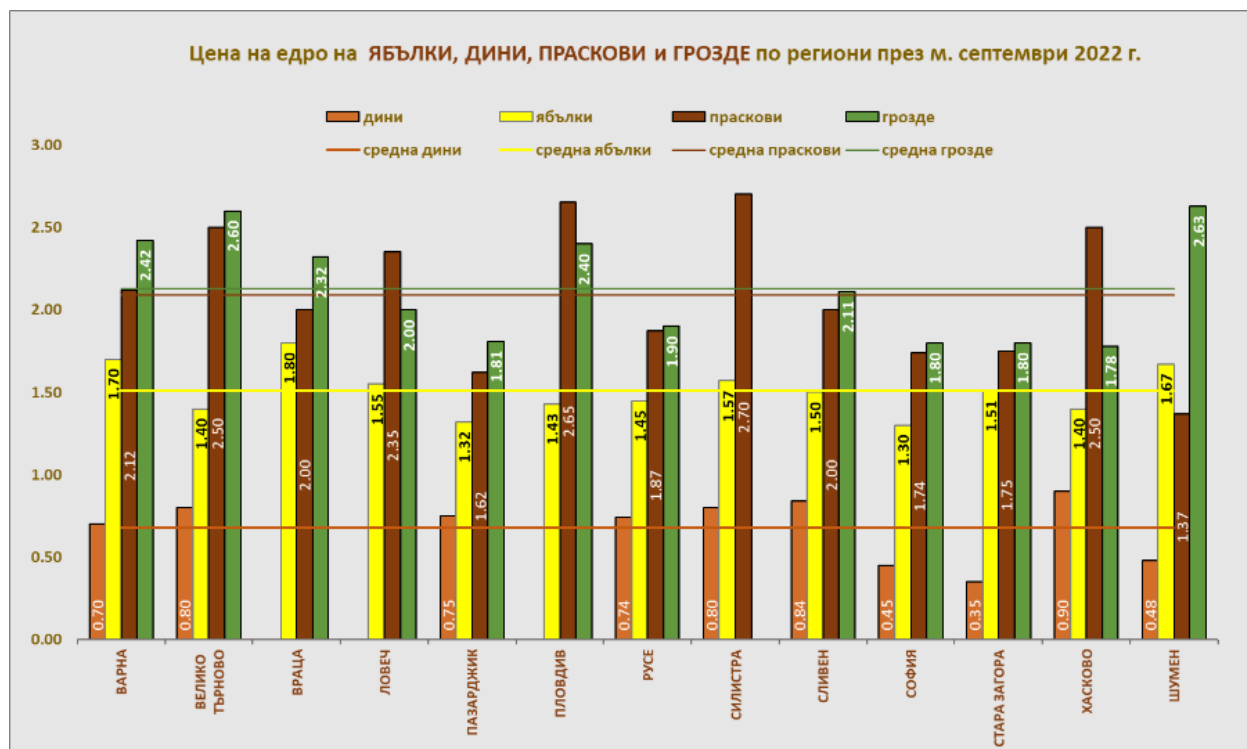
Прасковите са се търгували през месеца най-скъпо в област Силистра (2,70 лв./кг), а най-евтини са били в област Шумен (1,37 лв./кг), при средна цена на прасковите 2,09 лв./кг. В 38% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната за страната. Отклоненията в цените в различните области е 97%.

Средната цена за месеца на гроздето е 2,13 лв. Най-високите цени са регистрирани в Шумен – 2,63 лв., а най-ниските съответно в Хасково – 2,63 лв. Маржът на цените за различните региони е 45%. В 42% от областите цената е била

¹⁶ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

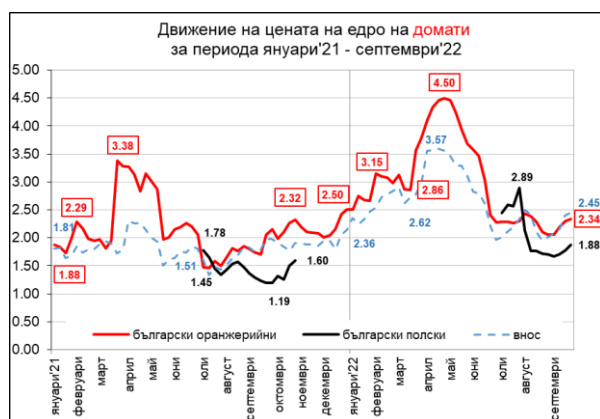
над средната за страната, а в област Сливен тя се доближава до средната за страната

Отклоненията в цените на плодовете в различните региони се дължи на различените сортове, които се търгуват, както и на различното качество на предлаганите плодове.

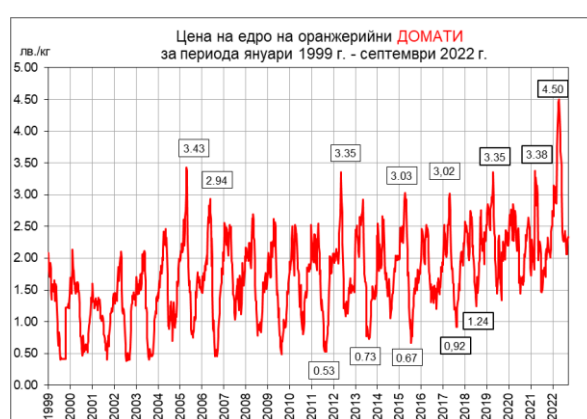

фигура 54 Цени на едро на плодове през м. септември 2022 г. по области

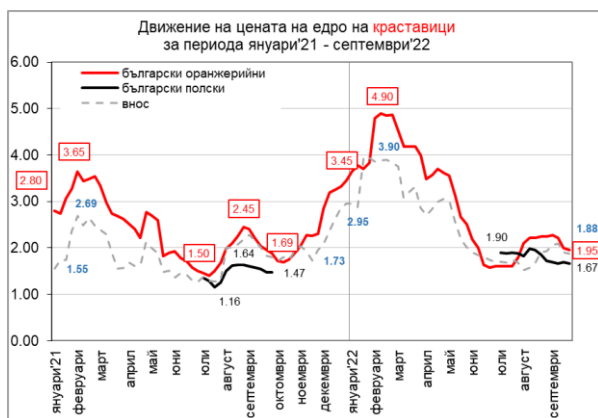
- Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци

фигура 55

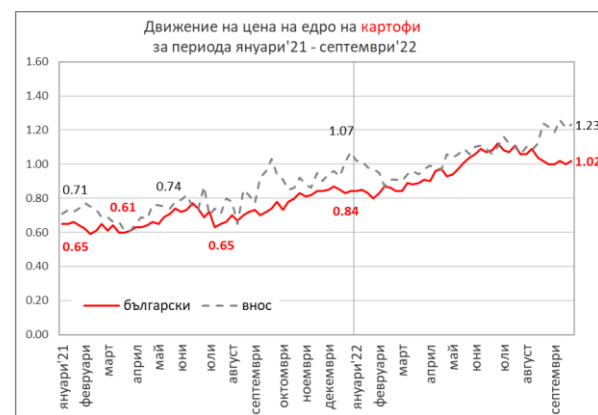
фигура 56

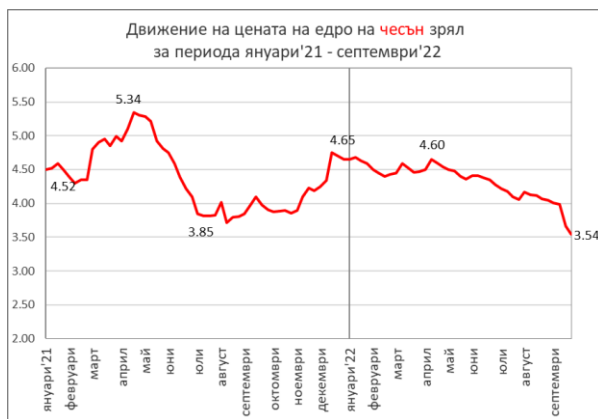
фигура 57

фигура 59

фигура 61

фигура 63

фигура 58

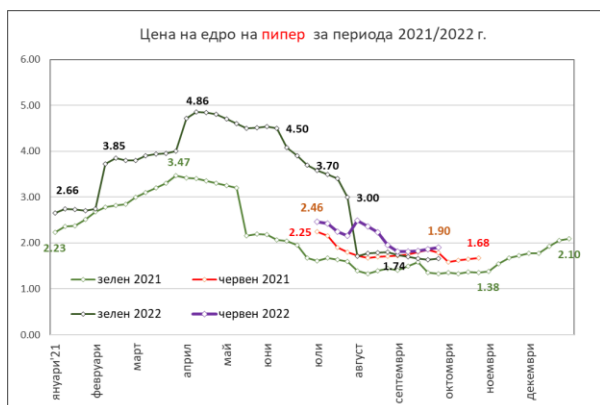
фигура 60

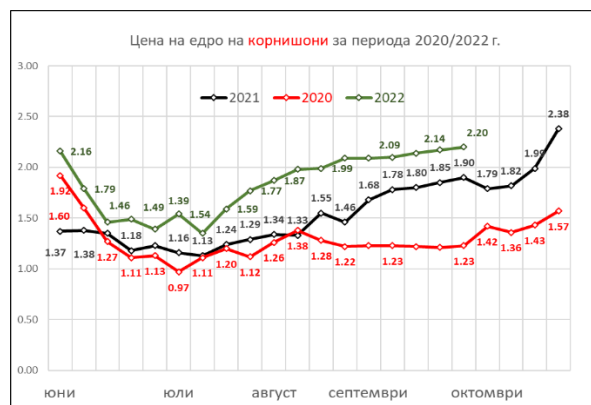
фигура 62

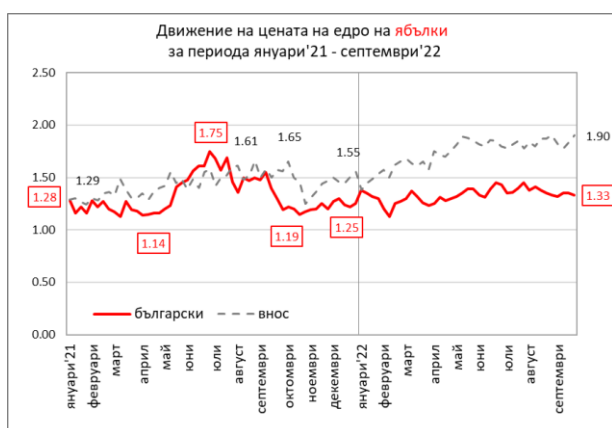
фигура 64

фигура 65

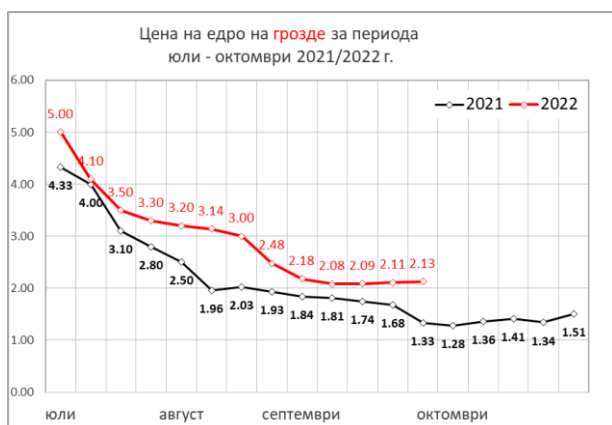
фигура 66

фигура 67

фигура 68

фигура 69

фигура 70

фигура 71

фигура 72

фигура 73

Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁷

През септември Индексът на цените на храните¹⁸ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО продължава да се понижава за шести пореден месец.

фигура 74

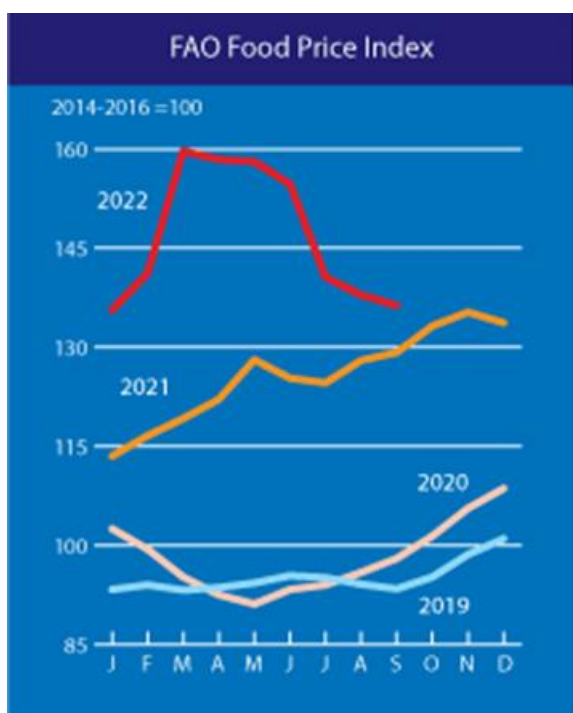
Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към септември 2022 г. ^{*19}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2021-01	113.5	96.0	111.2	125.0	138.9	94.2
2021-02	116.6	97.8	113.1	126.1	147.5	100.2
2021-03	119.2	100.8	117.5	123.9	159.3	96.2
2021-04	122.1	104.3	119.1	126.2	162.2	100.0
2021-05	128.1	107.4	121.1	133.7	174.9	106.8
2021-06	125.3	110.7	119.9	130.3	157.7	107.7
2021-07	124.6	114.1	116.7	126.3	155.5	109.6
2021-08	128.0	113.5	116.2	130.4	165.9	120.5
2021-09	129.2	112.7	118.1	132.8	168.6	121.2
2021-10	133.2	112.0	121.5	137.1	184.8	119.1
2021-11	135.3	112.5	126.0	141.4	184.6	120.2
2021-12	133.7	111.0	129.0	140.5	178.5	116.4
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.9	122.0	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.3	121.4	142.5	147.8	152.6	109.7

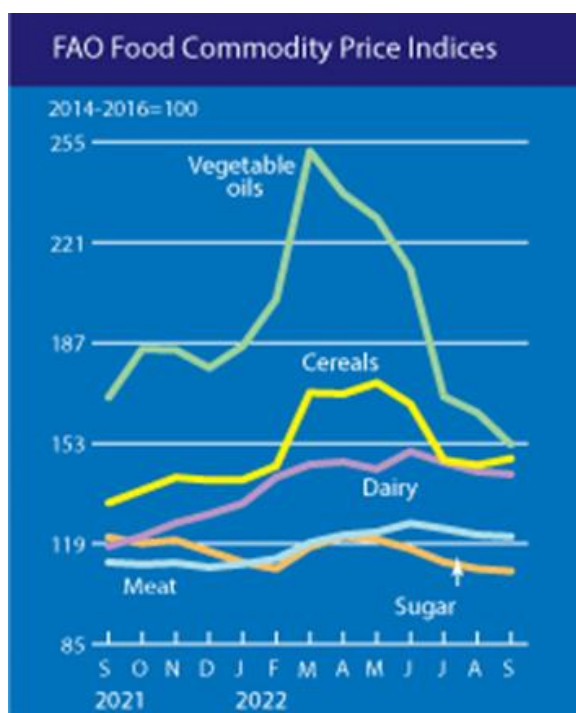
¹⁷ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)

¹⁸ FFPI – FAO Food Price Index

¹⁹ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

фигура 74 ФАО индекс през септември'22

фигура 75 ФАО индекс на храните- септември'22

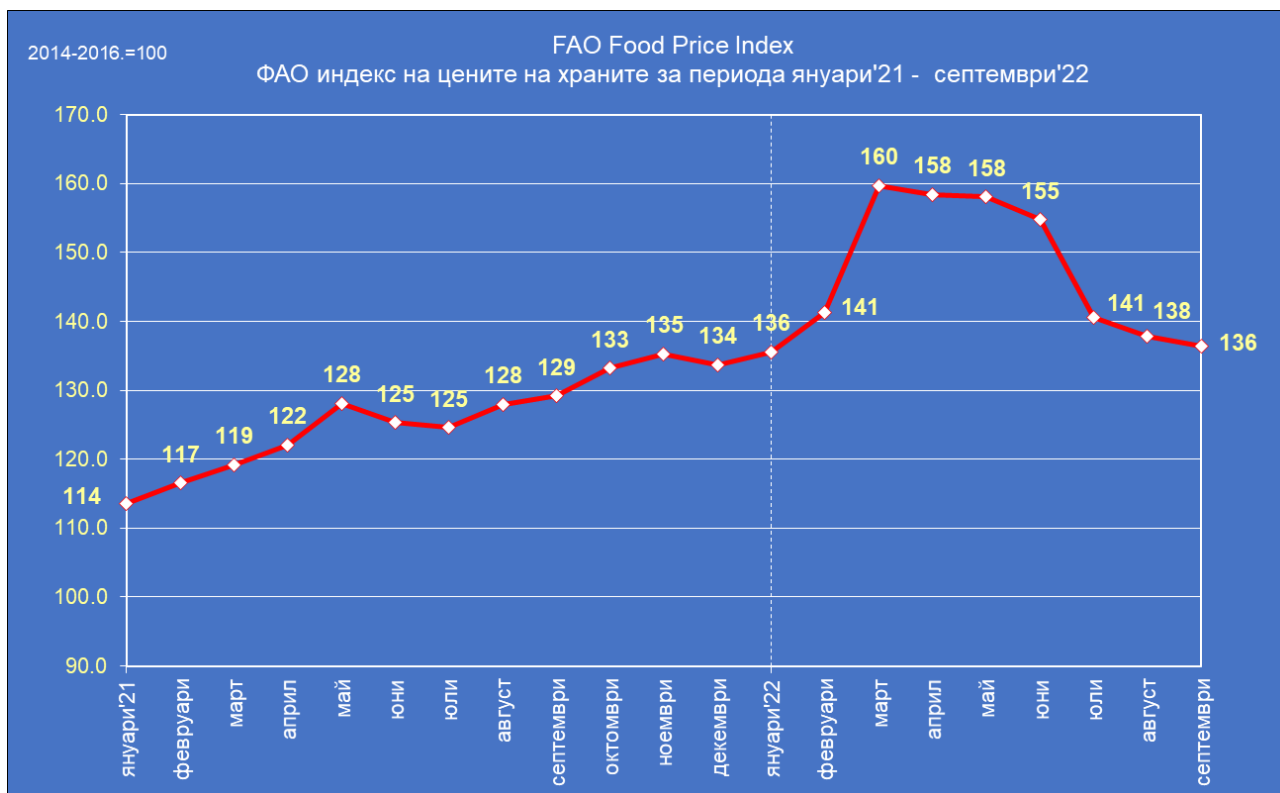
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²⁰

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през септември продължава да се понижава за шести пореден месец и стига до ниво от 136,3 пункта, като спадът спрямо август е от 1,5 пункта (1,1 %). Този спад се дължи на рязкото намаление на световните цени на растителното масло.

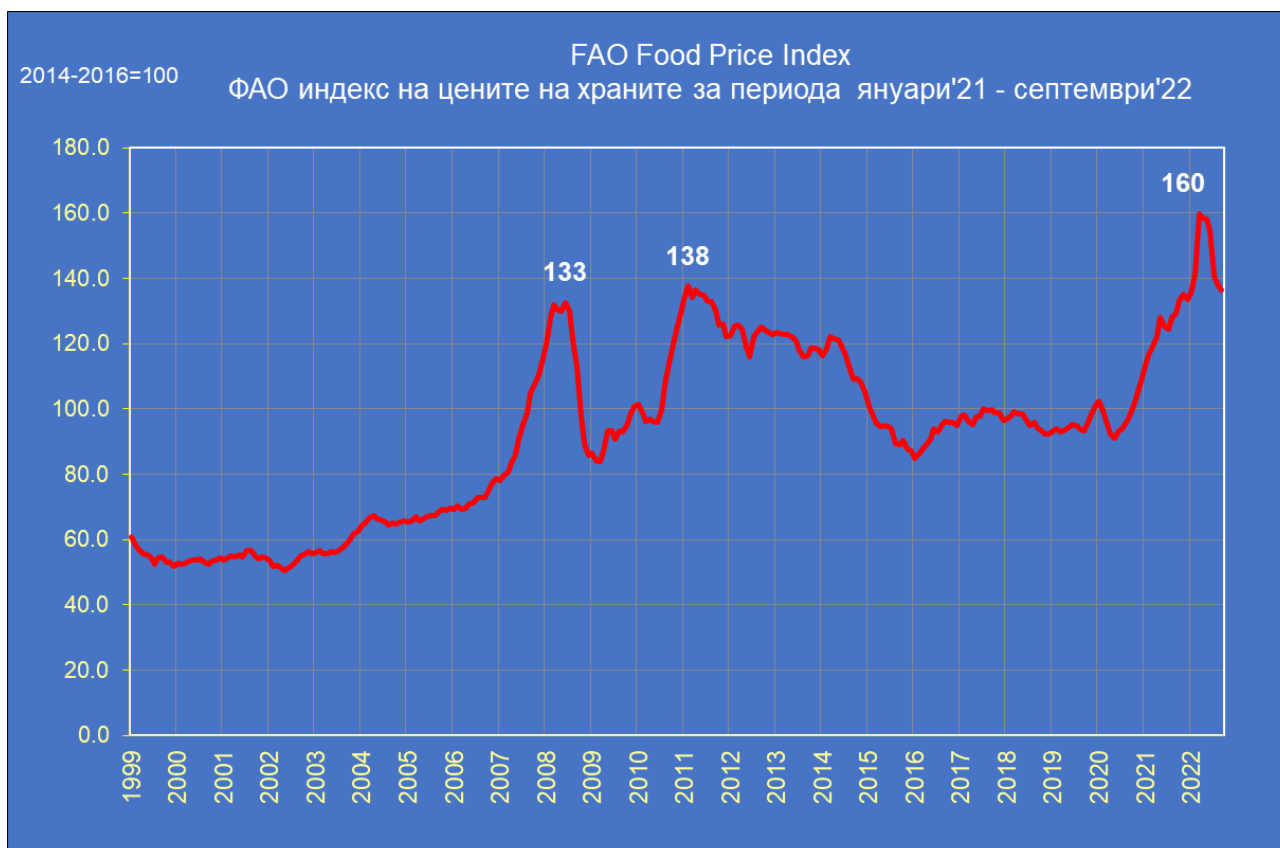
На месечна база има понижение и на захарта, месото и млечните продукти, което обаче е по-умерено, в сравнение с покачването на индекса на зърнените храни.

Въпреки продължаващото понижение на индекса, неговите стойности през месец септември 2022 г. са със 7.2 пункта (5.5%), над нивото от същия месец на предходната година. Таблица 12, фигура 77, фигура 76

²⁰ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 76 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

фигура 77 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – септември 2022 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)²¹**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към септември 2022 г.*²⁴

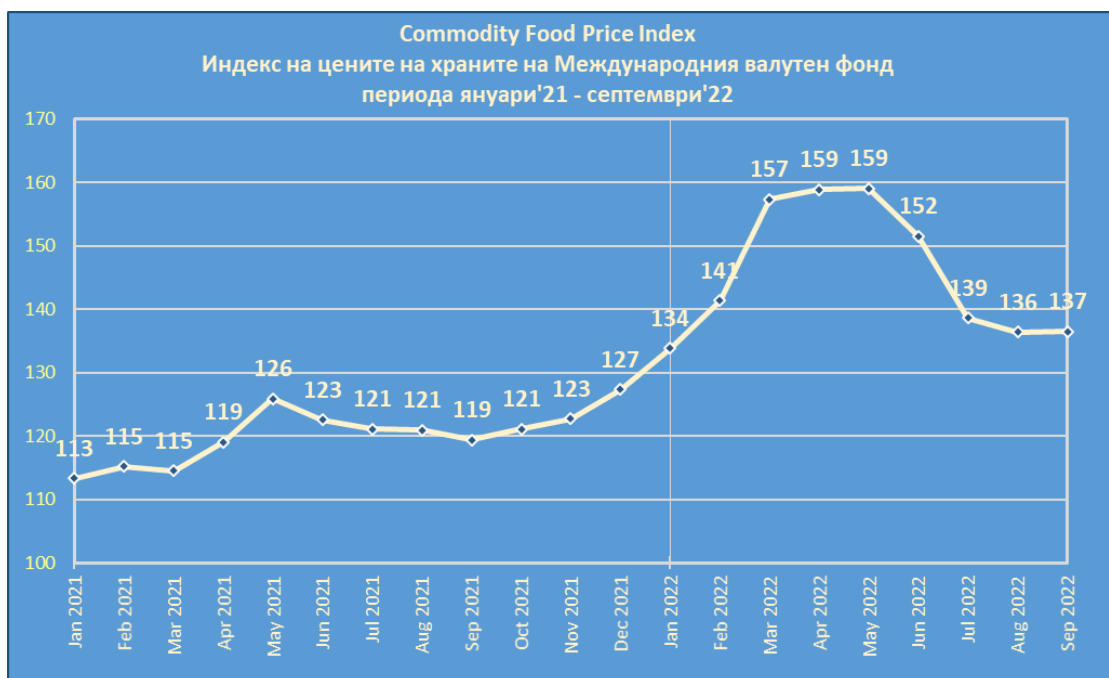
Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2021	113.32	7%
Feb 2021	115.15	2%
Mar 2021	114.50	-1%
Apr 2021	119.04	4%
May 2021	125.91	6%
Jun 2021	122.53	-3%
Jul 2021	121.08	-1%
Aug 2021	120.89	0%
Sep 2021	119.39	-1%
Oct 2021	121.06	1%
Nov 2021	122.68	1%
Dec 2021	127.31	4%
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%
Jun 2022	151.50	-5%
Jul 2022	138.63	-8%
Aug 2022	136.41	-2%
Sep 2022	136.52	0%

²¹ <https://www.imf.org/en/Home>

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

фигура 78 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – септември'22

През м. септември стойността на този индекс е 136,52 пункта и почти се доближава до нивото от предходния месец. В периода януари – април е отчетен ръст от 25 пункта (18,7%). През месец май стойностите се стабилизират на ниво от около 159 пункта, след което се наблюдава устойчив низходящ тренд. През месец септември индексът се е повишил на годишна база със 17 пункта (14%). Таблица 13, фигура 78, фигура 79

фигура 79 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – септември'22

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през месец септември е средно 147,8 пункта, което е с 2,2 пункта (1,5 %) над нивото от август и с 14,9 пункта (11,2%) над стойността от септември 2021 г.

През септември световните цени на пшеницата се повишават с 2,2% поради несигурността във връзка с продължаването на Черноморската инициатива за зърно след ноември и възможните последици от това за износа на Украйна. Допълнителни фактори за ръста на цената на пшеницата са опасенията от недостига на валежи в Аржентина и Съединените американски щати, както и резултатите от износа от Европейския съюз, съчетани с увеличените покупки на пшеница на световните пазари и напрежението на пазара на царевица.

През септември продължава леко повишение на световните цени на фуражното зърно (0,4%), като при различните видове зърно се забелязват разнопосочни тенденции.

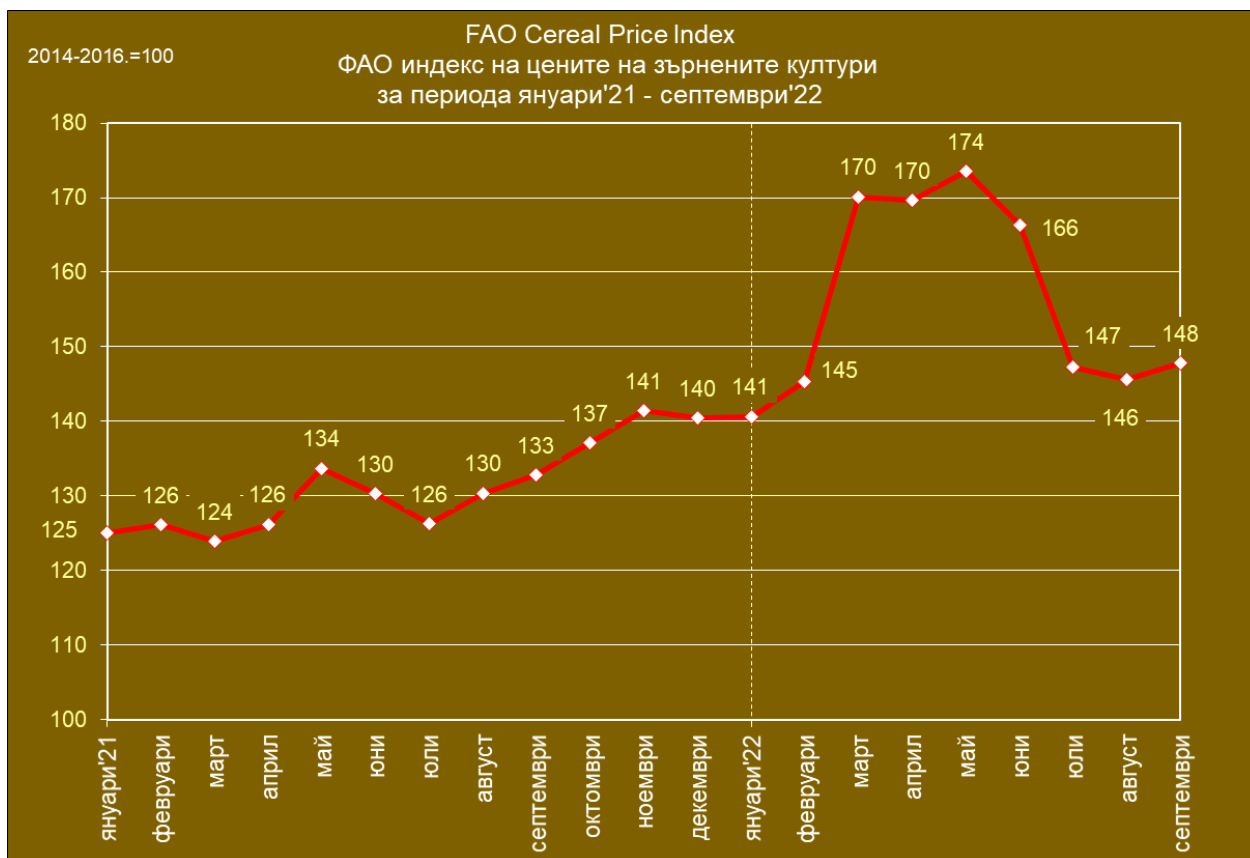
Световните цени на царевицата остават стабилни (0,2%), тъй като по-силният щатски долар компенсира въздействието на очаквания недостиг на предлагане и допълнително влошаване на перспективите за реколтата в Съединените американски щати и Европейския съюз на фона на несигурността на износа на Украйна.

Международните цени на ечемика се понижават с 3%, отразявайки главно по-добрите перспективи за реколтата в Австралия и Руската федерация; в същото време световните цени на соргото се повишават с 13,2% поради очаквания спад в производството в Съединените американски щати.

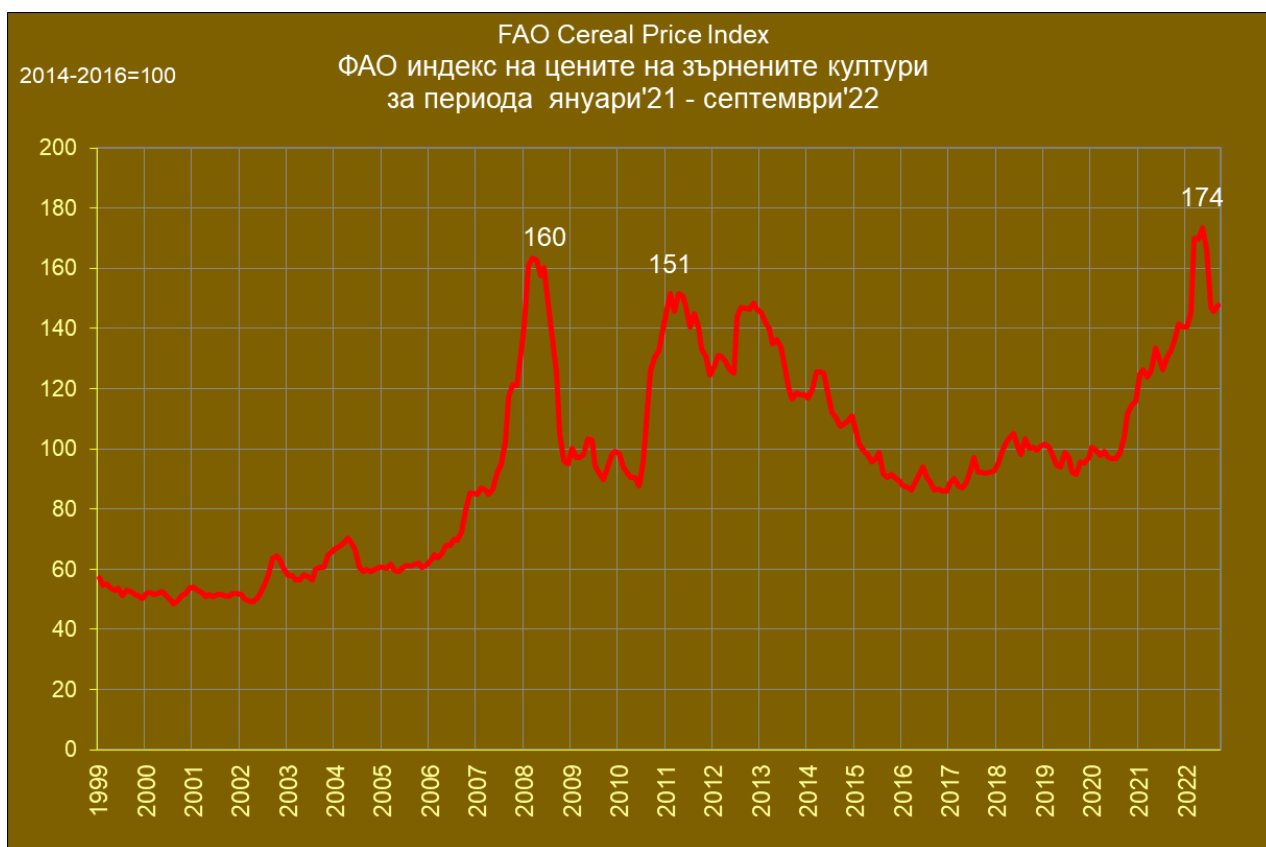
През септември общият ценови индекс на ФАО за ориза се повишава с 2,2 %. Цените на индийския ориз се покачват най-много поради промяна в експортната политика на Индия, което доведе до спекулации, че купувачите ще се насочат към други доставчици на ориз, а също така и във връзка тежките наводнения в Пакистан. Въпреки това, макар и плавно търсенето помага да се ограничи покачването на цените. *фигура 86*

---

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевицата и ориза

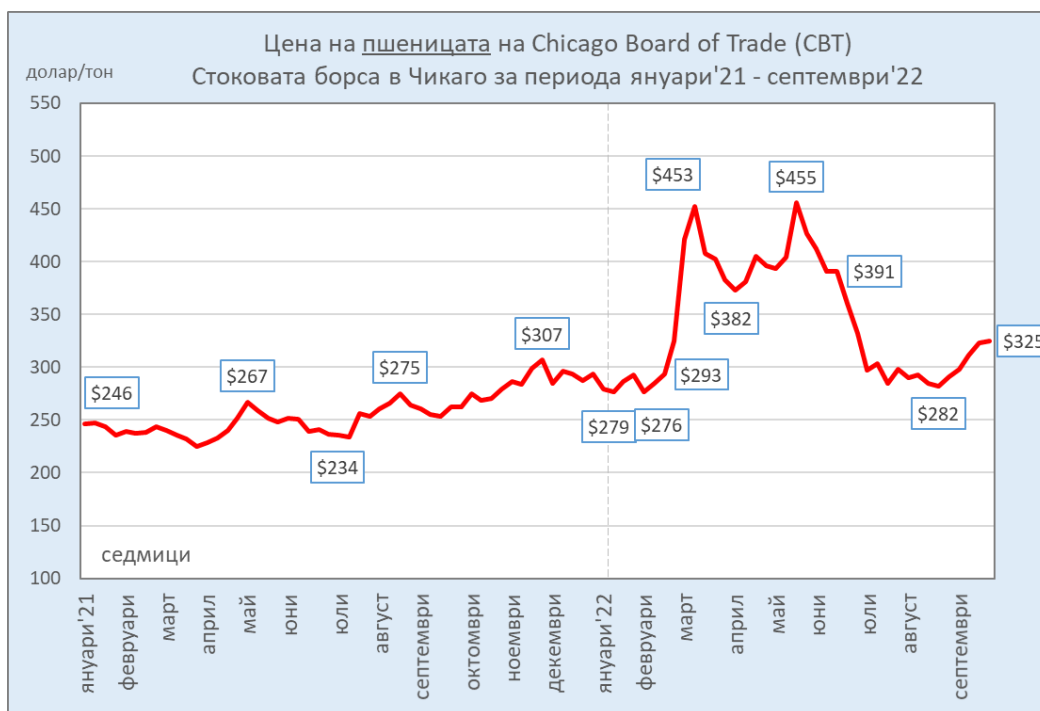
фигура 80 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21-септември'22

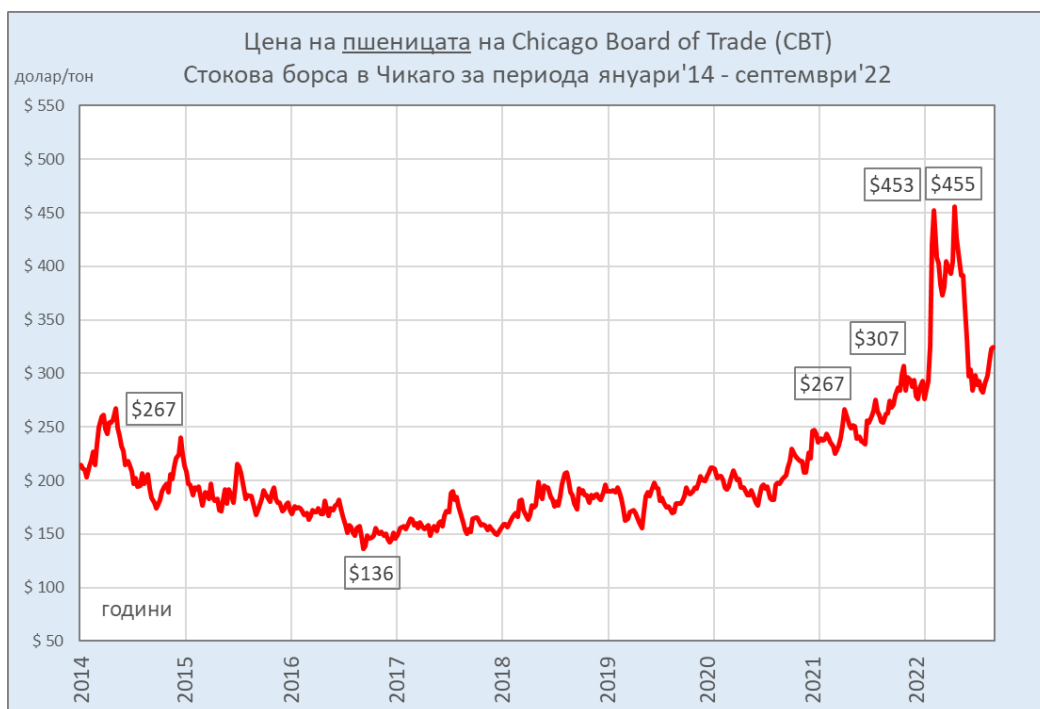
фигура 81 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99-септември'22

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. септември стартира от ниво 298 долар/тон. През следващите седмици се наблюдава слаб възходящ тренд и в края на месеца кривата стъпва на ниво от 325 долара.

В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец септември тази година е с 55 пункта (21%) по-висока. *фигура 83* На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. *фигура 82*

фигура 82 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21–септември'22

фигура 83 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–септември'22

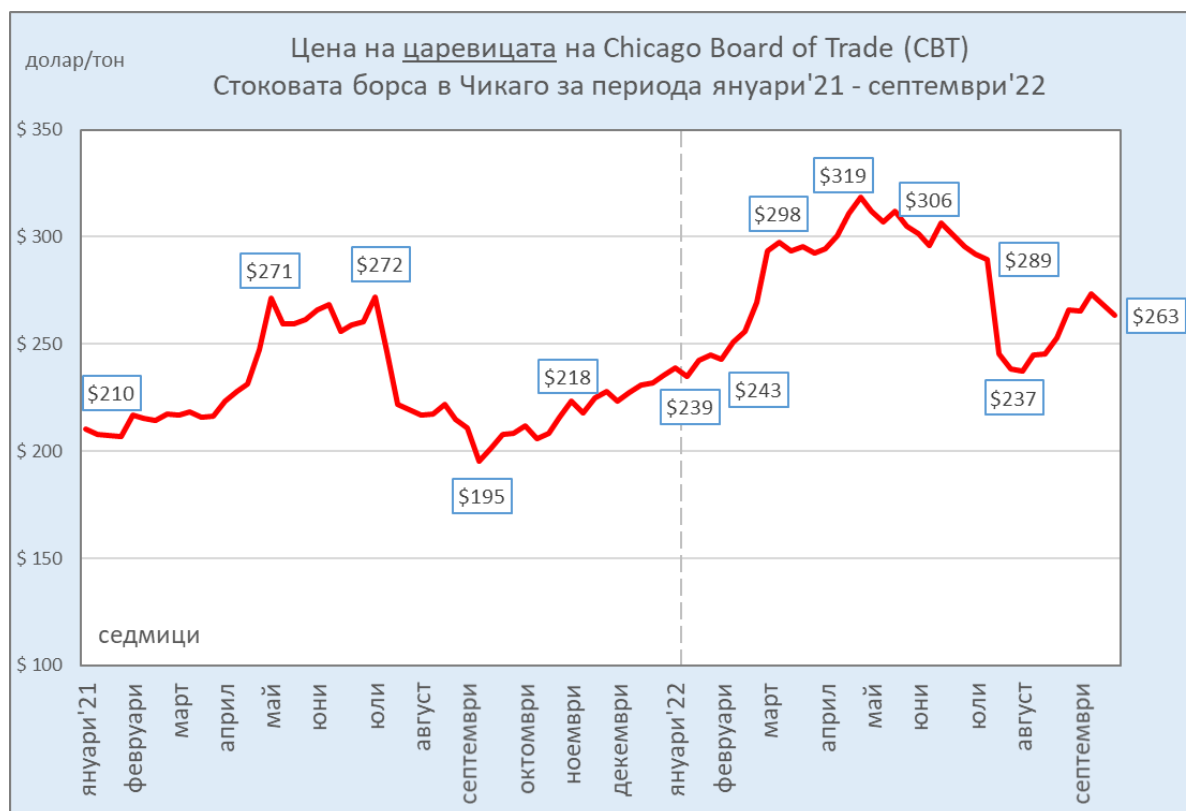
²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли 2021 г. достига пикови до онзи момент нива от 272 долар/тон. През следващите два месеца стойностите бележат рязък спад, но от началото на септември същата година трендът отново се обръща и се запазва и до месец април 2022 г., когато през последната седмица на месеца цената стъпва на ниво от 319 долара.

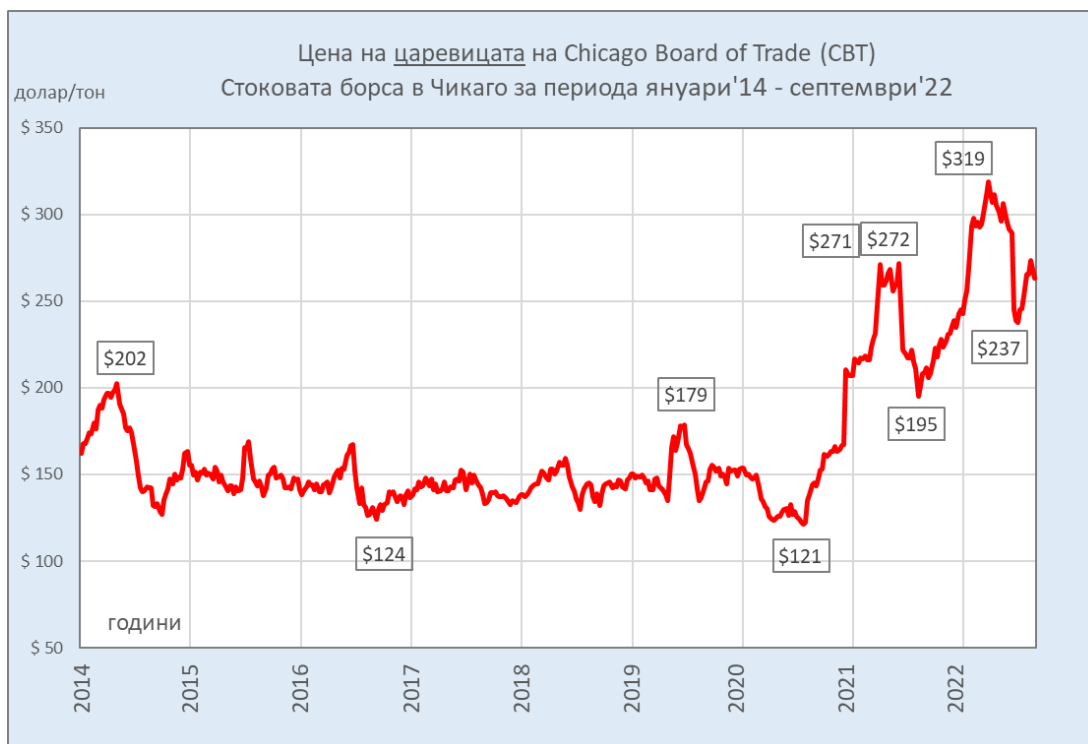
В началото на месец август 2022 г. кривата стартира от 237 долар/тон, след което стойностите започват да се покачват. В началото на септември кривата запазва възходящ тренд, след което цената пада и се връща на нивата от миналия месец.

На годишна база е отчетено поскъпване от 30,7% (63 пункта). *фигура 84*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април настоящата година са достигнати нови пикови нива, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските регистрирани нива са през лятото на 2020 г. *фигура 85*

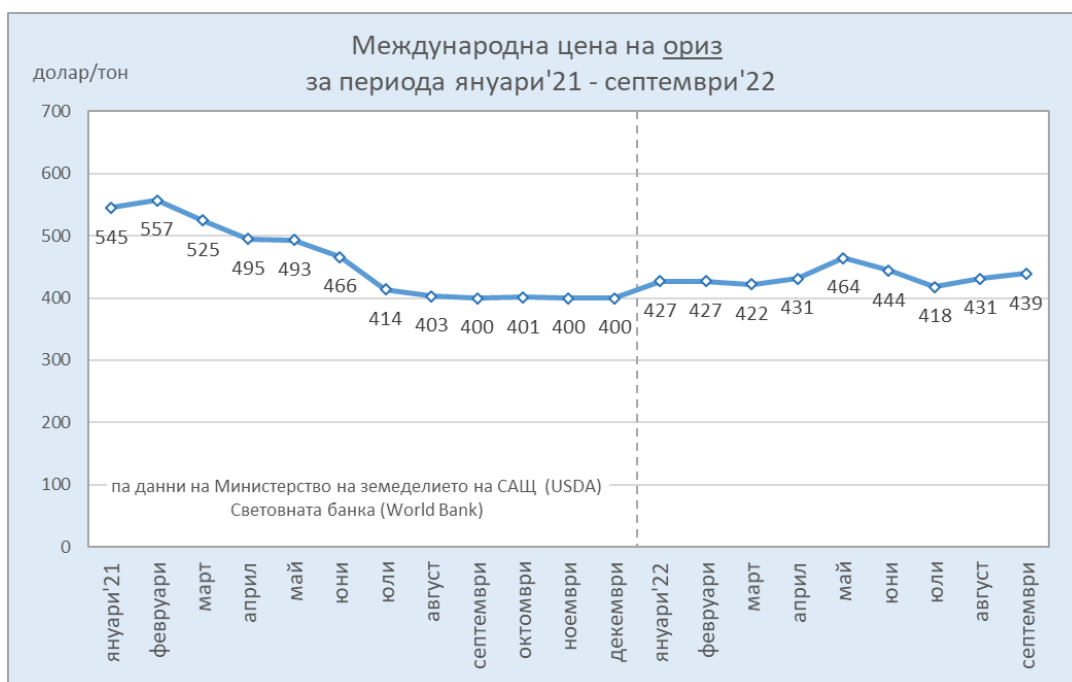

фигура 84 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'21–септември'22

фигура 85 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–септември'22

През месец септември международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 439 долар/тон. Наблюдава се лек ръст спрямо предходния месец от 8 долара (2%). На годишна база е отчетен ръст на стойностите от 9,8% (39 долара). *фигура 86* Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон. *фигура 87*

фигура 86 Международна цена на ориз за периода януари'21 – септември'22

²⁷ <https://www.usda.gov/>

фигура 87 Международна цена на ориз за периода януари'99 – септември'22

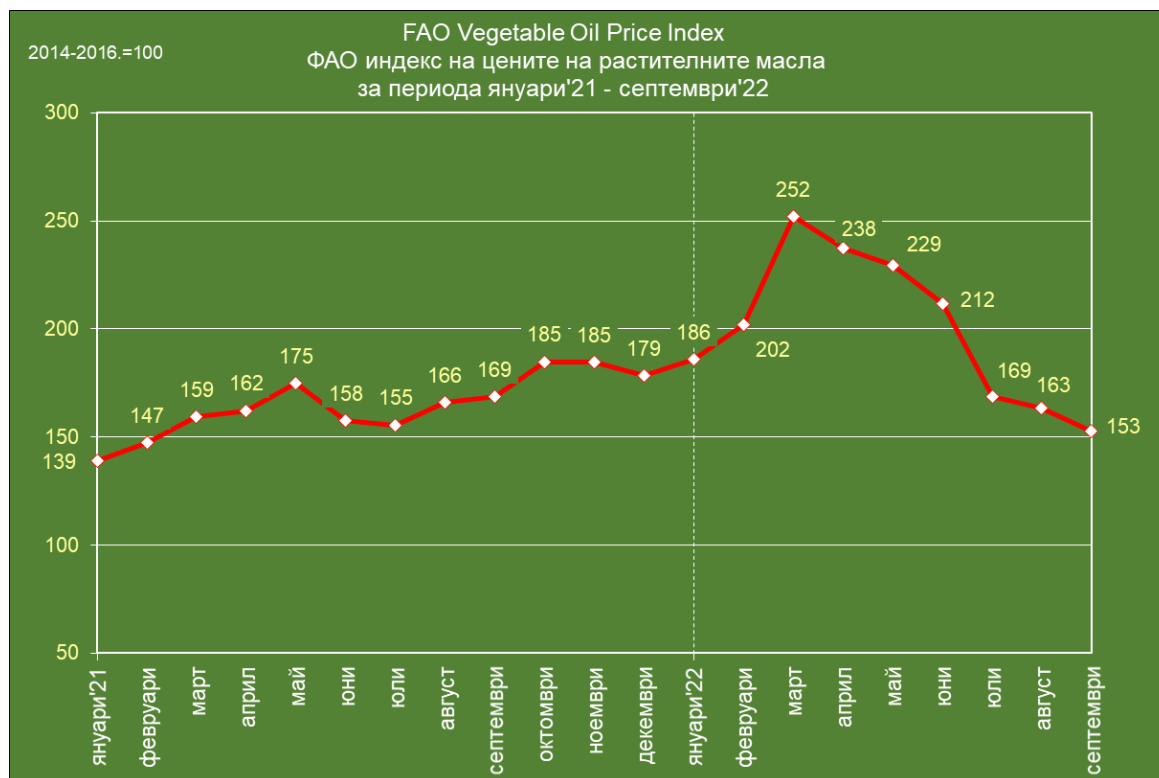
- ### Международни цени на растителните масла

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през септември е 152,6 пункта, като е отчетен спад от 10,8 пункта (6,6%) спрямо предходния месец. Това са най-ниските стойности от месец февруари 2021 г. до сега. Този продължителен спад на индекса е отражение на падащите цени на палмовото, соевото, слънчогледовото и рапичното масло. През септември световните цени на палмовото масло продължават да се понижават за шести пореден месец, което е обусловено от съхранените запаси, съчетани със сезонното увеличение на производството в Югоизточна Азия. В същото време световните котировки на соевото масло леко се понижават (след кратко увеличение през август) поради увеличените доставки за износ от Аржентина, където има рязко увеличение на продажбите от селскостопанските предприятия. При слънчогледовото олио световните цени падат до най-ниското си ниво от 14 месеца в резултат на увеличеното експортно предлагане от страните от Черноморския регион на фона на слабо търсене на внос. Световните цени на рапичното масло също падат значително, главно поради очакваното много силно световно производство през

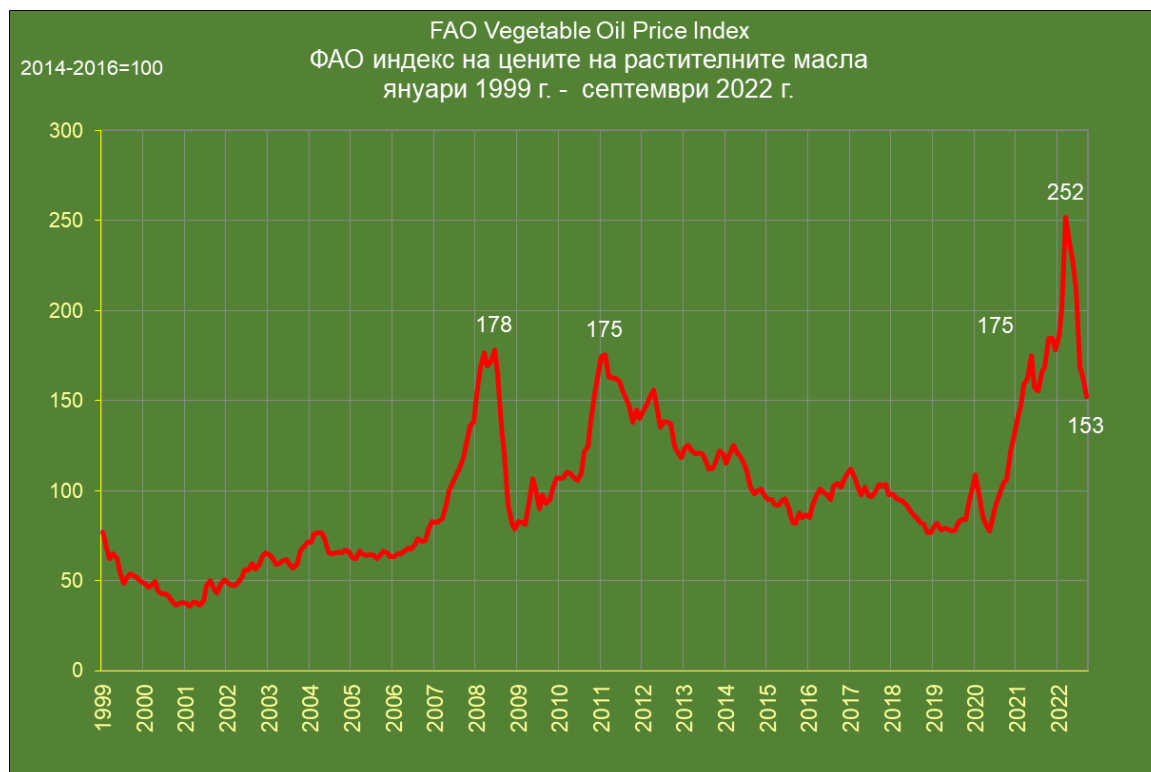
²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

сезон 2022-2023 г. Спадът в цените на суровия петрол също допринася за намалението на световните цени на растителните масла. *фигура 88*

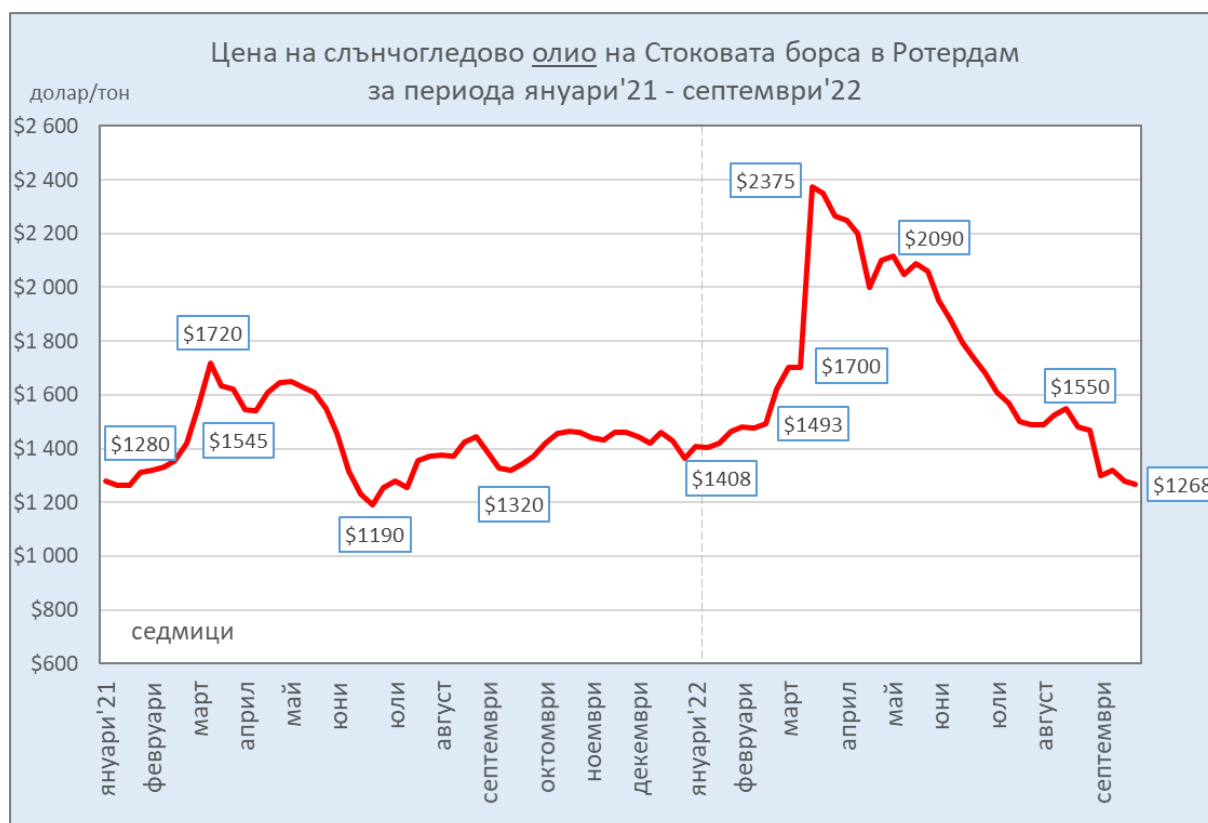
Преди достигане на пиковите стойности от март тази година (252 пункта), най-високите стойности на този индекс бяха през месец октомври 2021 г. (185 пункта), както и през 2008 г. (178 пункта). *фигура 89*

фигура 88 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – септември'22

фигура 89 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – септември 2022 г.

фигура 90 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'21/септември'22

От началото на годината цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ има плавен и устойчив възходящ тренд. В средата на месец март беше регистриран рязък скок на стойностите и на 21 март беше регистрирана най-високата цена от 2350 долар/тон.

След достигане на тези пикови стойности, кривата придобива плавен низходящ тренд.

През месец септември кривата продължава да се движи надолу и стъпва в края на месеца на ниво от 1268 долара.

Спрямо пиковите стойности през март, в края на септември е отчетен спад от 46,6% (1107 долара).

На годишна база е регистрирано понижение на цената с 59 долара (4,4%).

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани през месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 91*

²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

фигура 91 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/септември'22

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹.

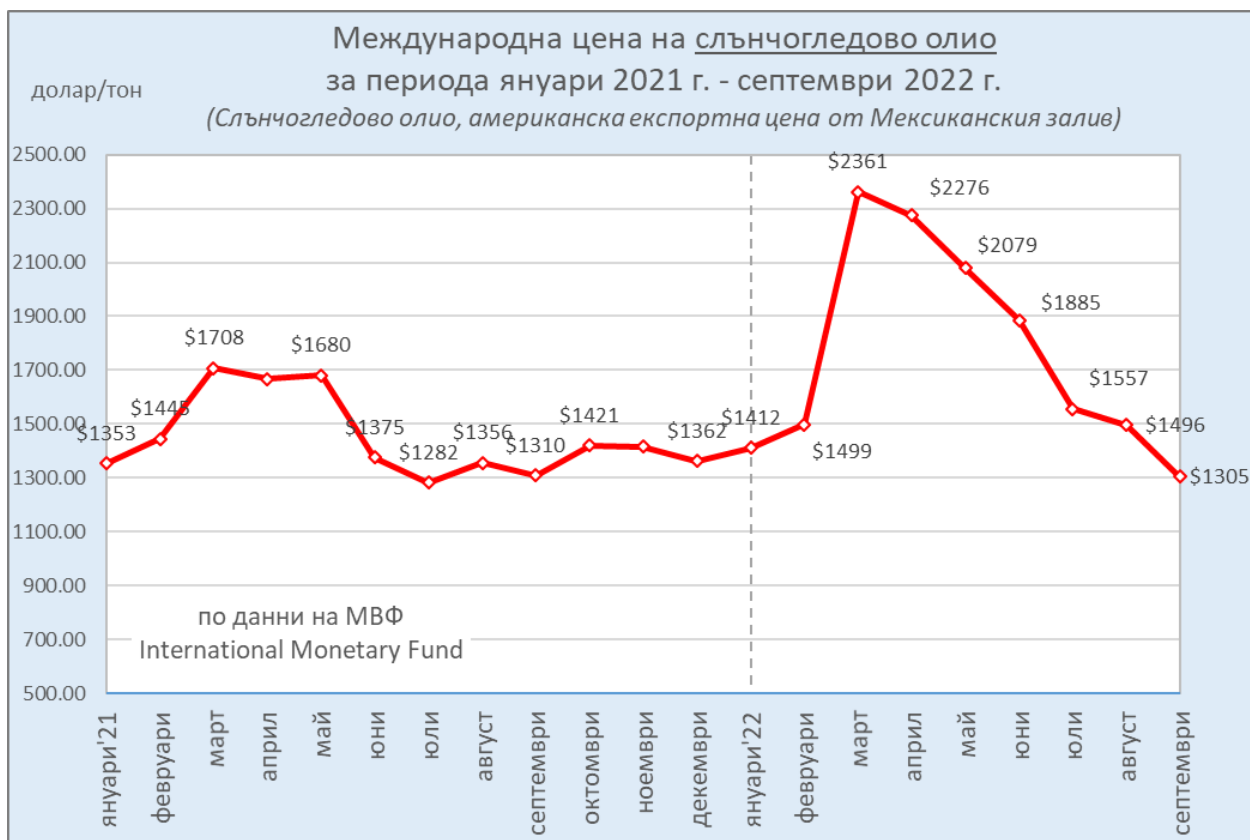
През март цената по тези данни е 2361 доллар/тон. През април се наблюдава лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 2276 пункта. Низходящият тренд на цената по тези данни се запазва и през следващите месеци. Отчетните стойности през септември са 1305 долара и се доближават до нивото от същия месец на миналата година. (фигура 92

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. от 2361 доллар/тон са най-високите за последните девет години.

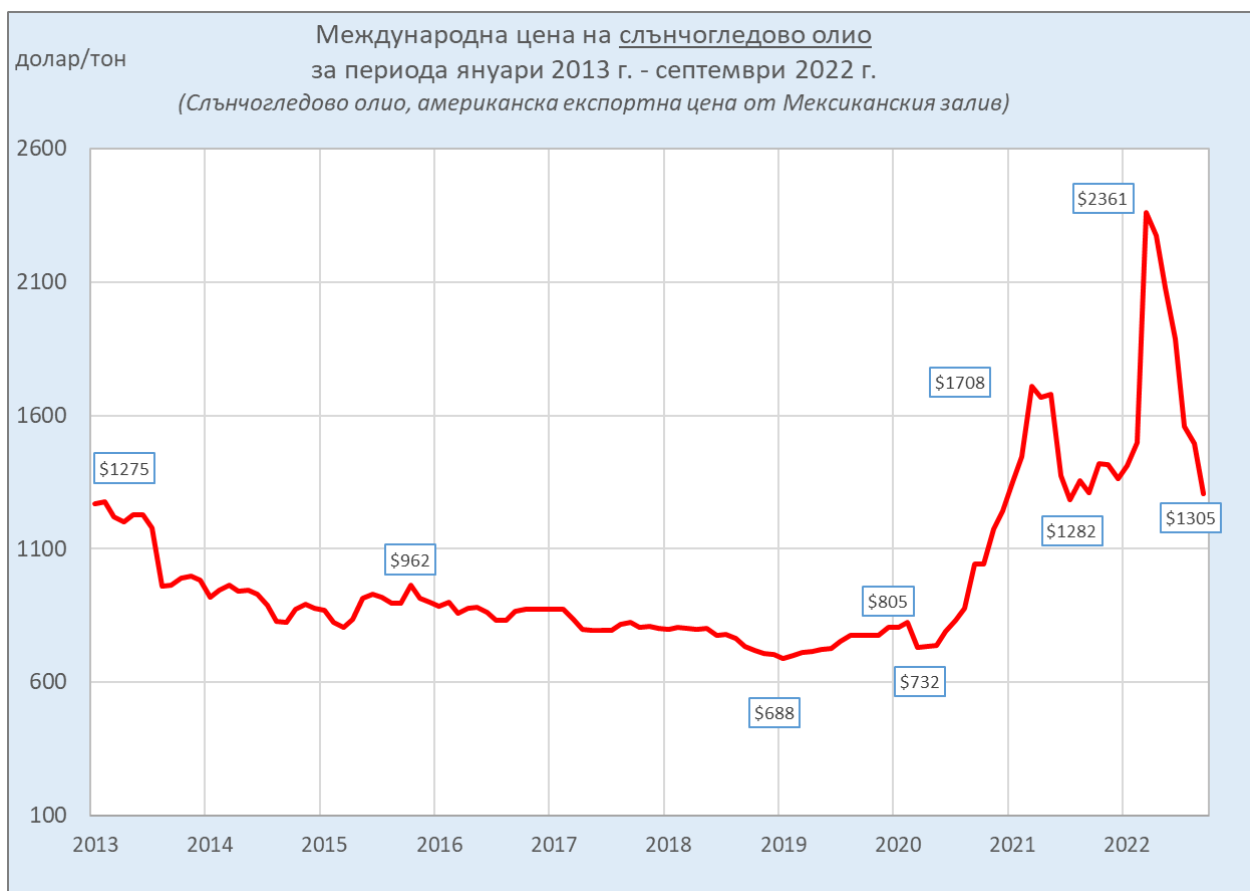
Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 доллар/тон. фигура 93

³⁰ [International Monetary Fund](#)

³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

фигура 92 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – септември'22

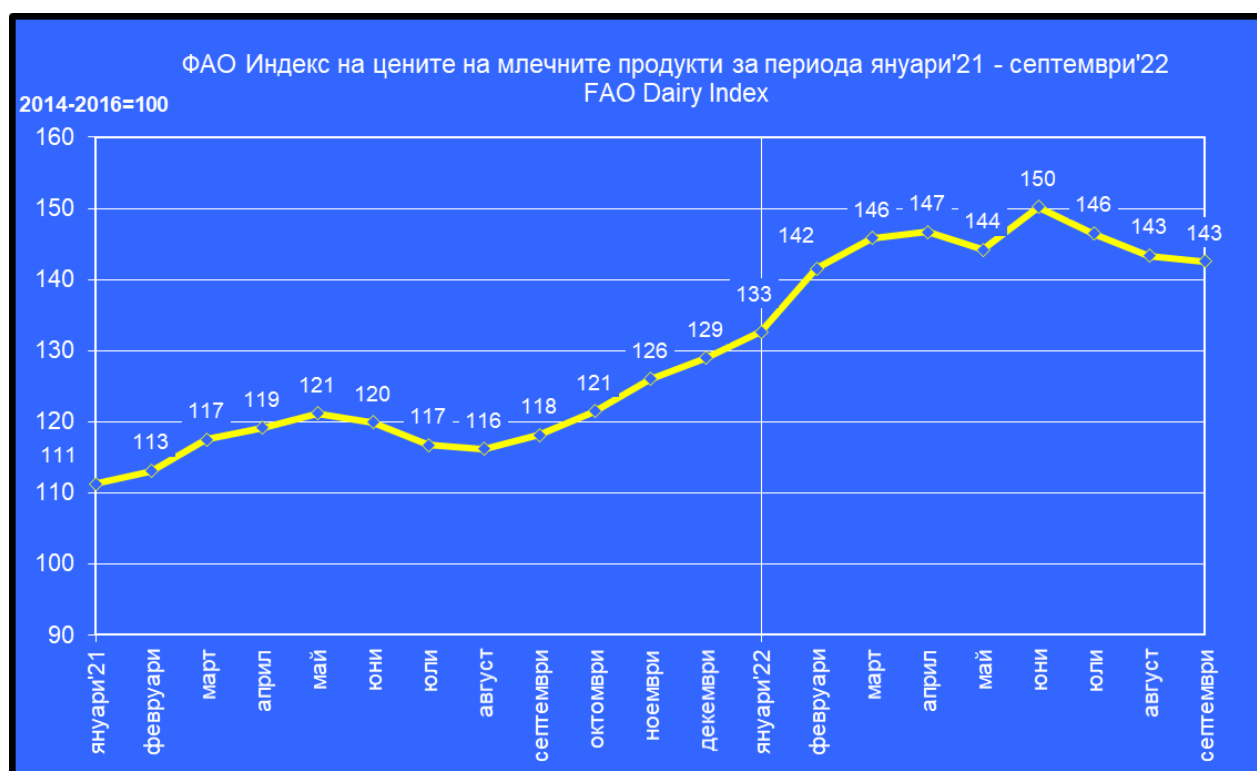
фигура 93 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – септември'22 г

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през септември е 142,5 пункта, което е спад от 0,8 пункта (0,6%) спрямо август. Низходящият му тренд продължава за трети пореден месец, но въпреки това стойността му е с 24,4 пункта (20,7%) по-висока от същия месец на миналата година.

През септември световните цени на всички видове млечни продукти се понижават умерено, което до голяма степен отразява влиянието върху световните цени на тези продукти (които са деноминирани в щатски долари) от обезценяването на еврото спрямо щатския долар.

Освен това ограниченото пазарно търсене на средносрочни доставки допринася за спада на глобалните котировки на цените на млечните продукти поради опасения от пазарната несигурност, породена от ограниченото производство на мляко, високите разходи за енергия, недостига на работна ръка, особено в Европа, съчетани с мрачни икономически перспективи. В същото време търсенето на продукти по договори с незабавна доставка все още е стабилно, особено от азиатските страни. *фигура 95*

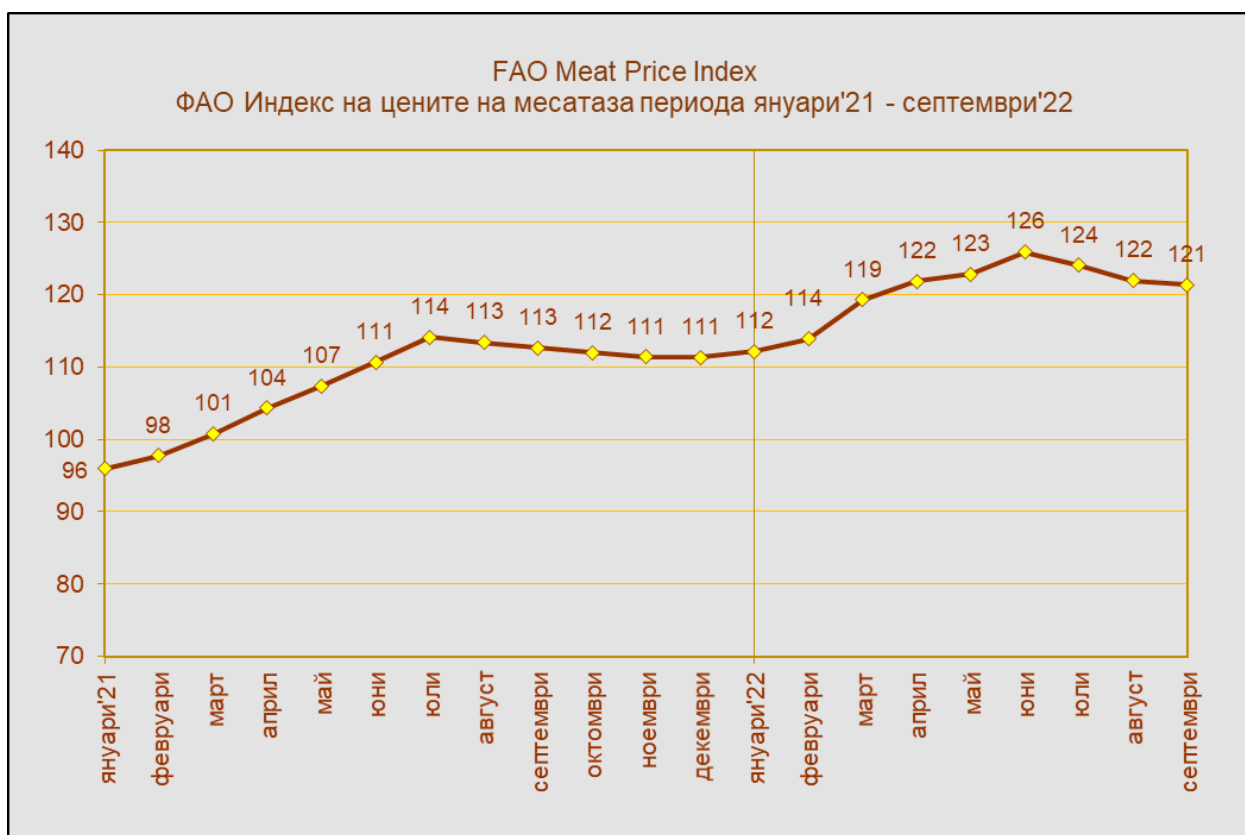
фигура 94 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – септември'22

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 95 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.

- Международни цени на месата**

фигура 96 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – септември 2022 г

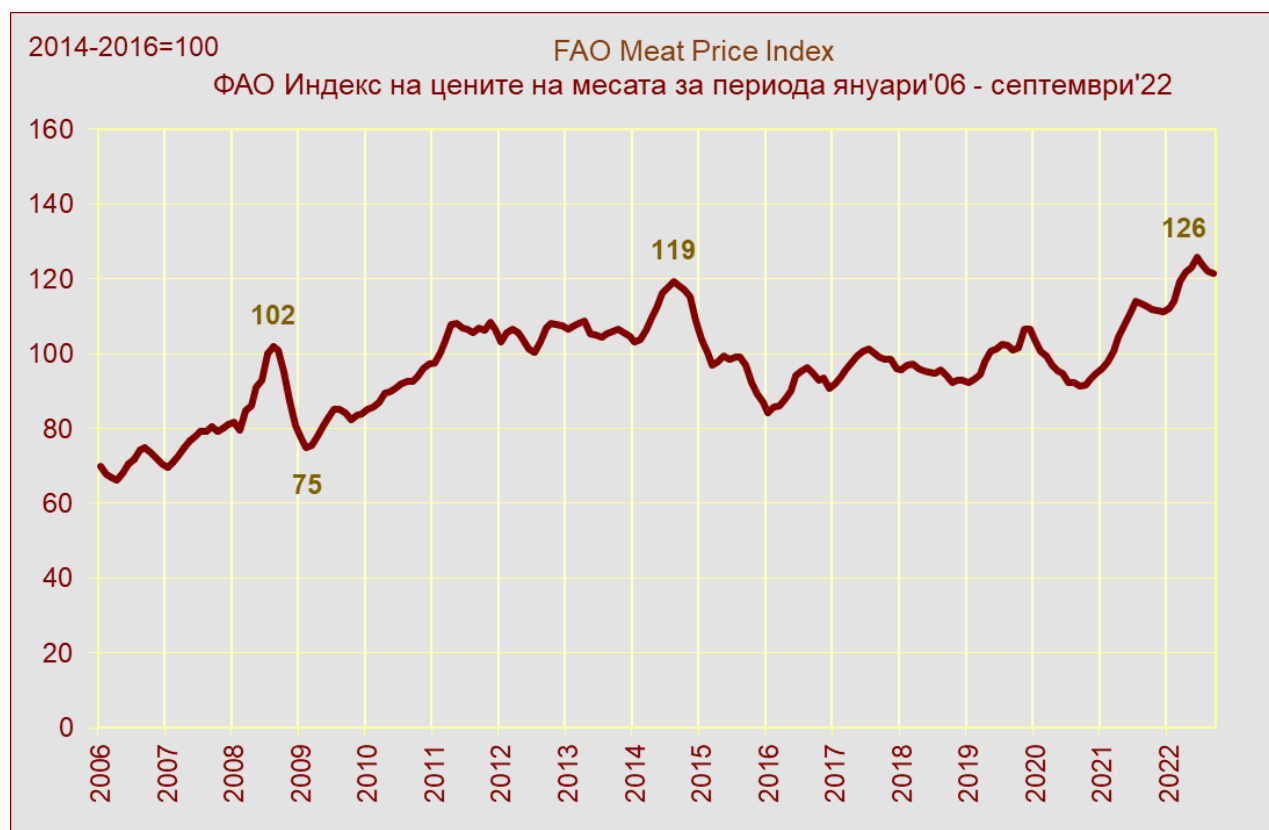
Стойността на Индекса на цените на месото FAO³³ през месец септември е 121,4 пункта, което е спад от 0,6 пункта (0,5%) спрямо август. Намалението на индекса продължава за трети пореден месец, като все още е с 8,7 пункта (7,7%) по-висок от съответния период на миналата година.

През месеца най-много падат световните котировки на цените на овнешкото месо, което се дължи на влиянието на динамиката на обменните курсове.

Цените на говеждото също се понижават, водени от голямото експортно предлагане от Бразилия и увеличеното клане в някои страни производителки.

Цените на птичето месо се понижават незначително на фона на слабия световен внос, въпреки че експортните доставки от някои големи страни износителки бяха ограничени поради огнища на птичи грип. *фигура 96*

Преди достигнатите през юни тази година пикови стойности (126 пункта), най-високите стойности, регистрирани за този индекс са през 2014 г. – 119 пункта. *фигура 97*

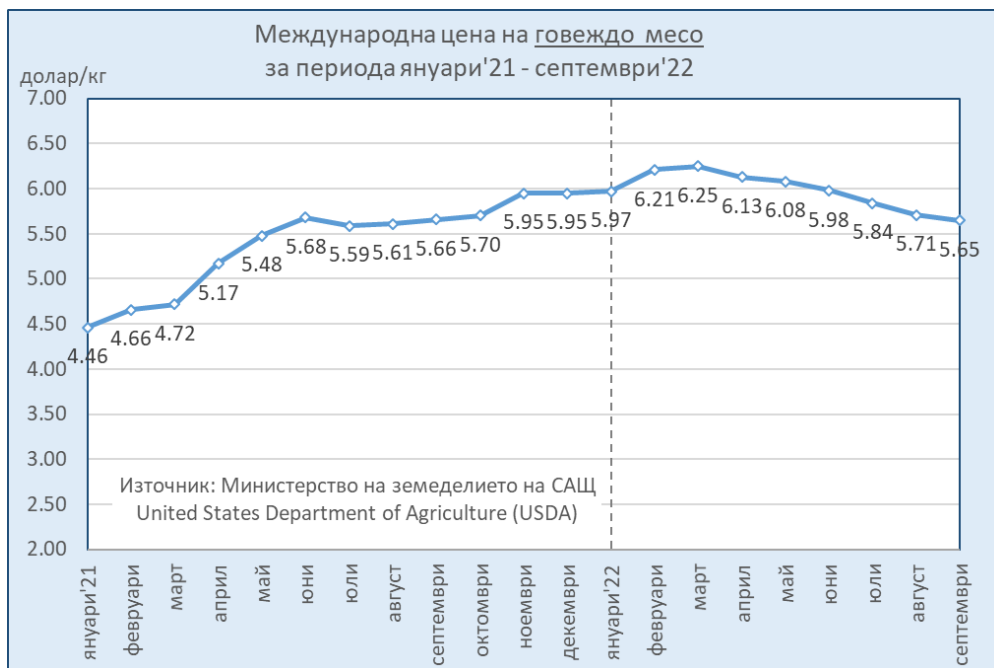

фигура 97 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – септември 2022 г.

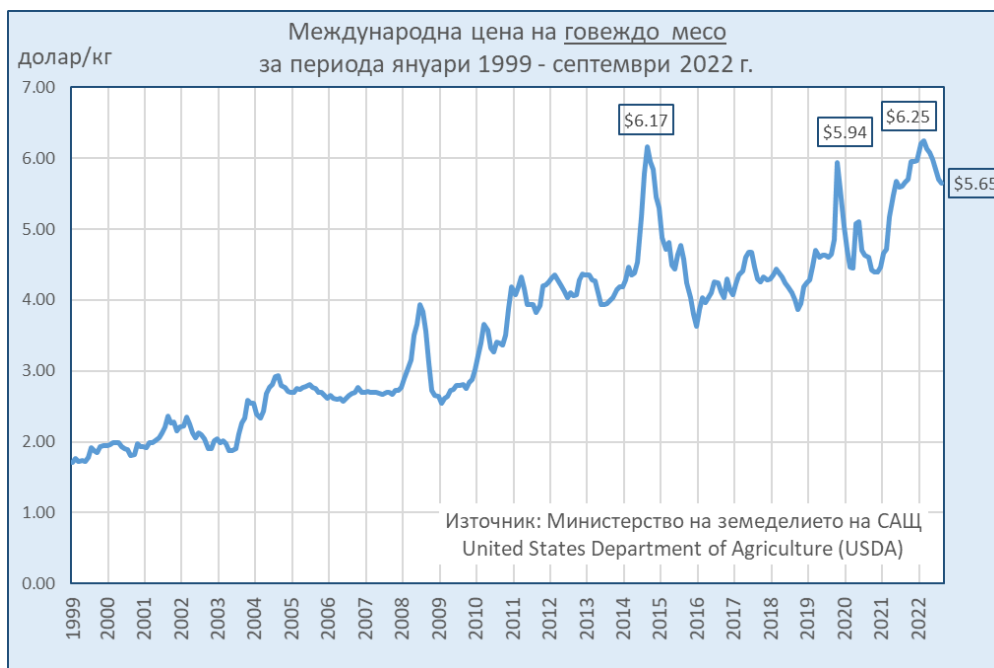
³³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁴ показват стабилизиране на кривата около ниво от 6,15-6,20 долар/кг в периода февруари - април 2022 г. През май цената на говеждото стъпва на ниво от 6,08 долар/кг. В периода юни – септември стойностите бележат спад и през септември те са 5,65 долар/кг, като се доближават до нивото от същия месец на миналата година. *фигура 98*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг). *фигура 99*

фигура 98 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'21 – септември'22

фигура 99 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – септември'22

³⁴ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁵ показват, че от месец юни 2021 г. кривата има низходящ тренд, който се задържа и до края на декември, когато цената е 1,32 долар/кг.

От месец януари настоящата година се заражда възходяща тенденция и през март цената стъпва на ниво от 2,27 долар/кг. Покачването на цената за този период е 52%.

През месец април кривата се стабилизира, а от май си наблюдава зараждаща се възходяща тенденция и кривата стъпва на ниво от 2,39 долар/кг.

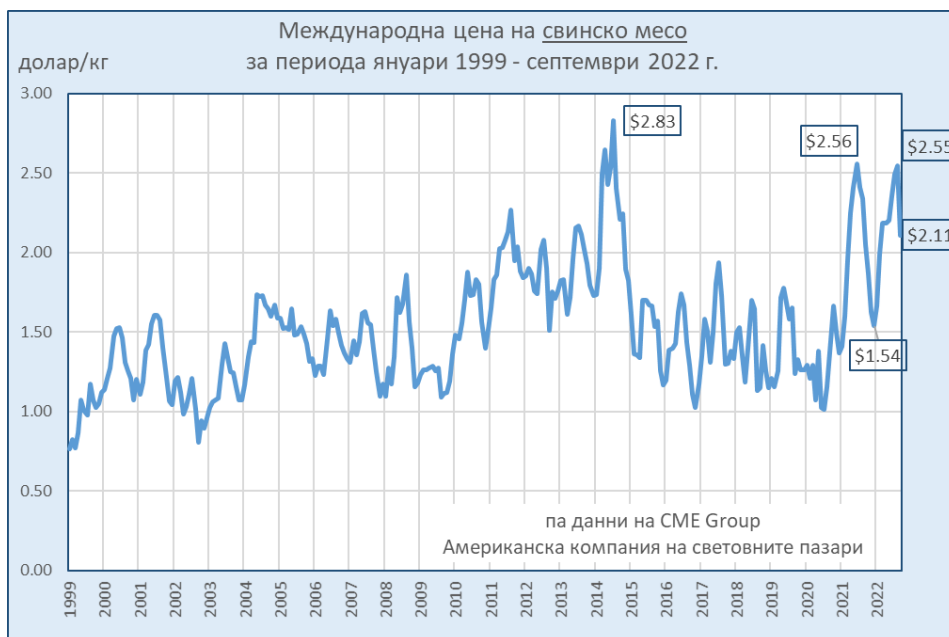
През юни, юли и август трендът се запазва и цената се покачва до ниво от 2,70 долара, но през септември трендът се обръща и цената се понижава до 2.11 долара и се доближава до нивото от същия месец на 2021 г. *фигура 100*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 101*

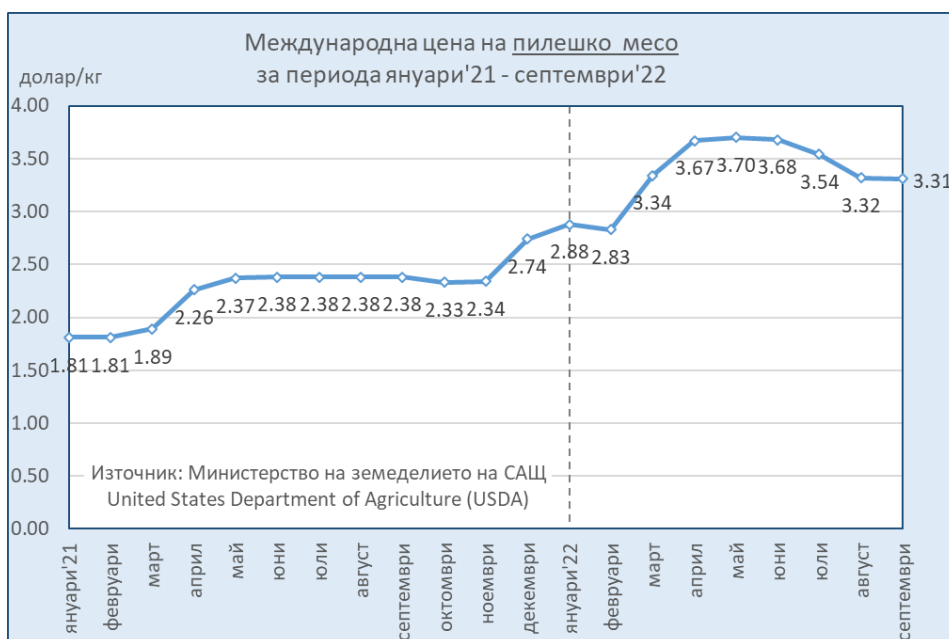
фигура 100 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'21/ септември'22

³⁵ CME Group - американска компания на световните пазари

фигура 101 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 /септември'22

От месец февруари се заражда възходящ тренд на цената на пилешкото месо. По данни на Министерство на земеделието на САЩ през април цената е 3,67 долар/кг. Отчетеният ръст в сравнение с февруари е 30%, а покачването на стойностите на годишна база е 62%. През месец май цената се стабилизира и стъпва ниво от 3.70 долара. В резултат на поскъпването на пилешкото месо в периода февруари - април, цената му през април и май е на най-високото ниво за последните 20 години. Стабилизирането на кривата на цената на пилешкото месо продължава и през юни, а през юли и август цената започва да пада и стъпва на ниво от 3,32 долар/кг. През септември кривата се задържа на нивото от предходния месец. *фигура 102, фигура 103*

фигура 102 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 2021 - септември 2022

фигура 103 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 1999 - септември 2022

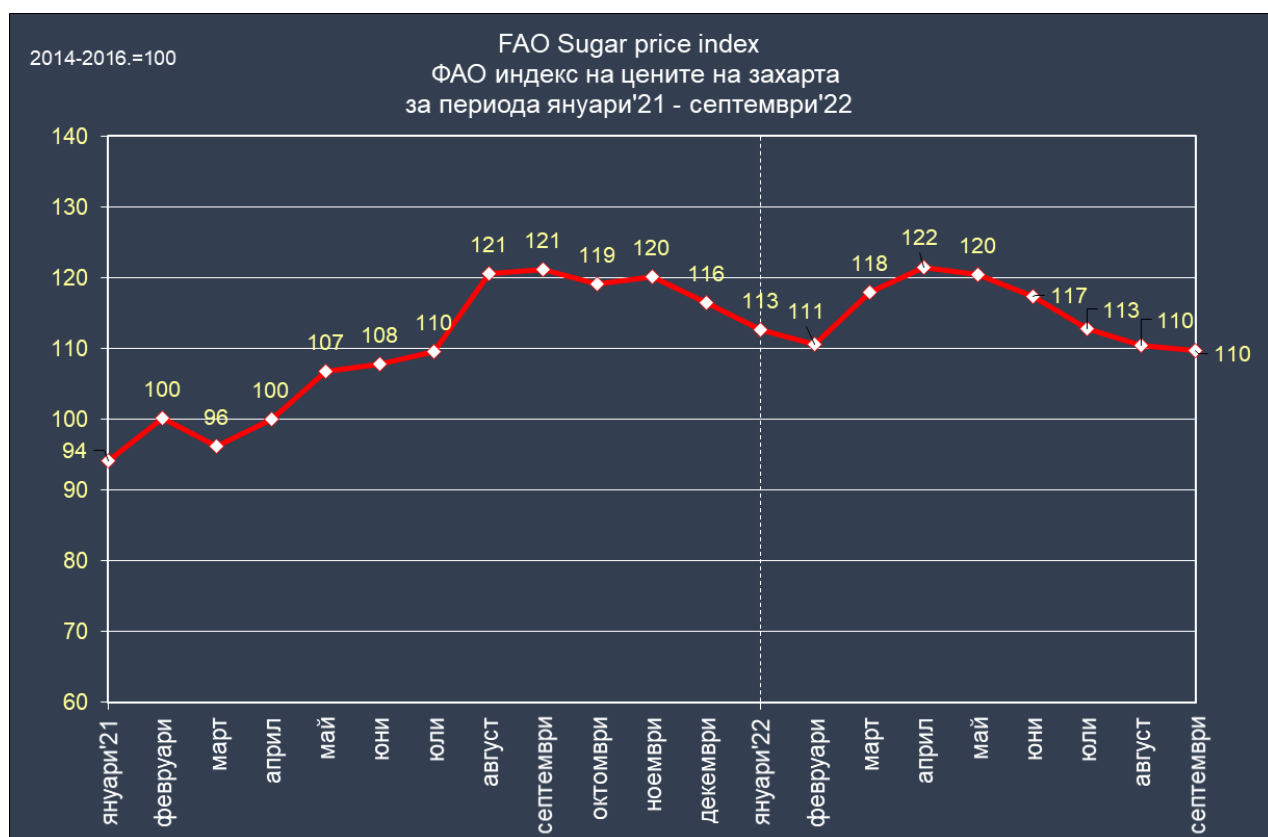
- Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO³⁶ през септември е 109,7 пункта, което е спад от 0,8 пункта (0,7%) от стойността му през август и достига най-ниското си ниво от юли 2021 г.

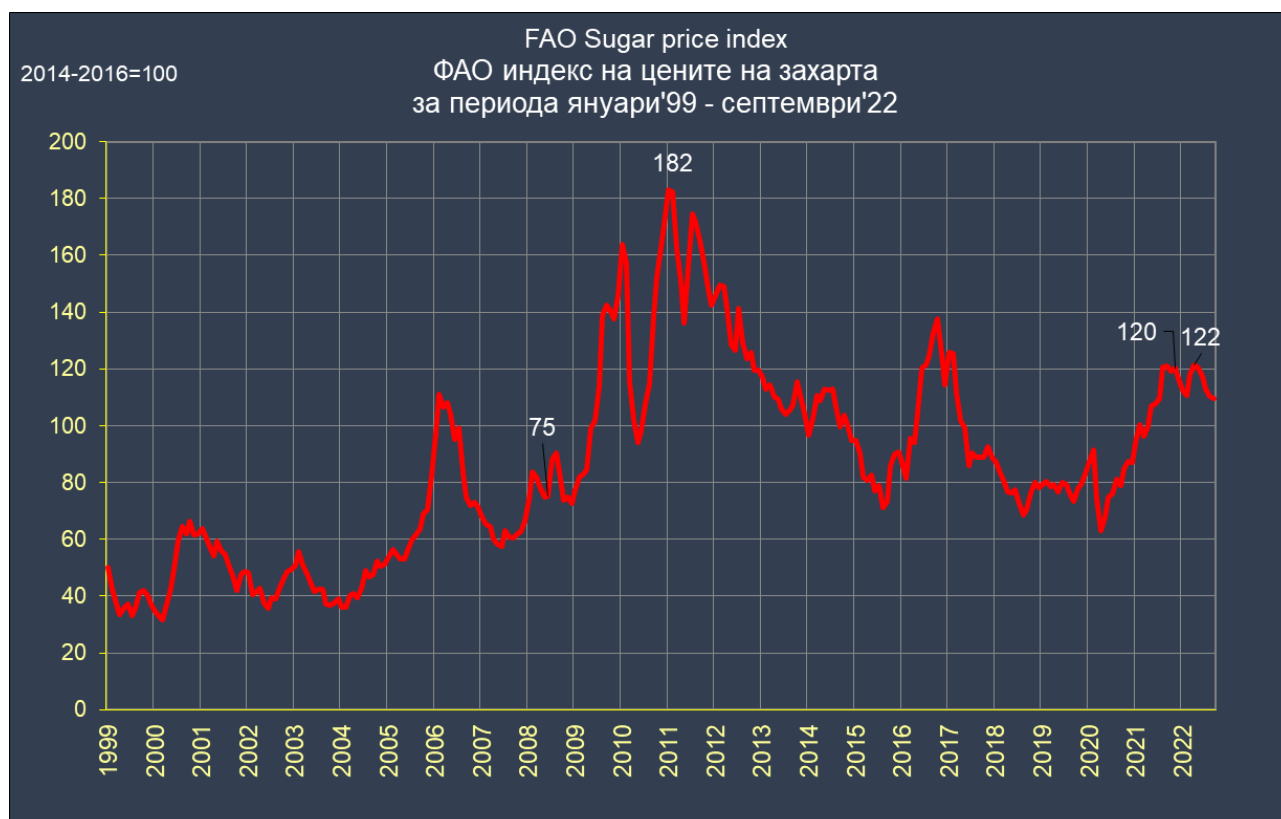
Спадът през септември се дължи главно на благоприятните перспективи за реколтата в Бразилия, най-големият износител на захар в света, тъй като дъждовете повишиха добивите от растения, а по-ниските цени на етанола засилиха използването на захарна тръстика за производство на захар. Отслабването на бразилския реал спрямо щатския долар също допринася за спада на световните цени на захарта и разширяването на износа.

Благоприятните перспективи за реколтата за сезон 2022-2023 г. също са фактор за по-ниските цени, но общият недостиг на захар в света ограничава степента на спад на цените в сравнение с миналия месец. *фигура 104, фигура 105*

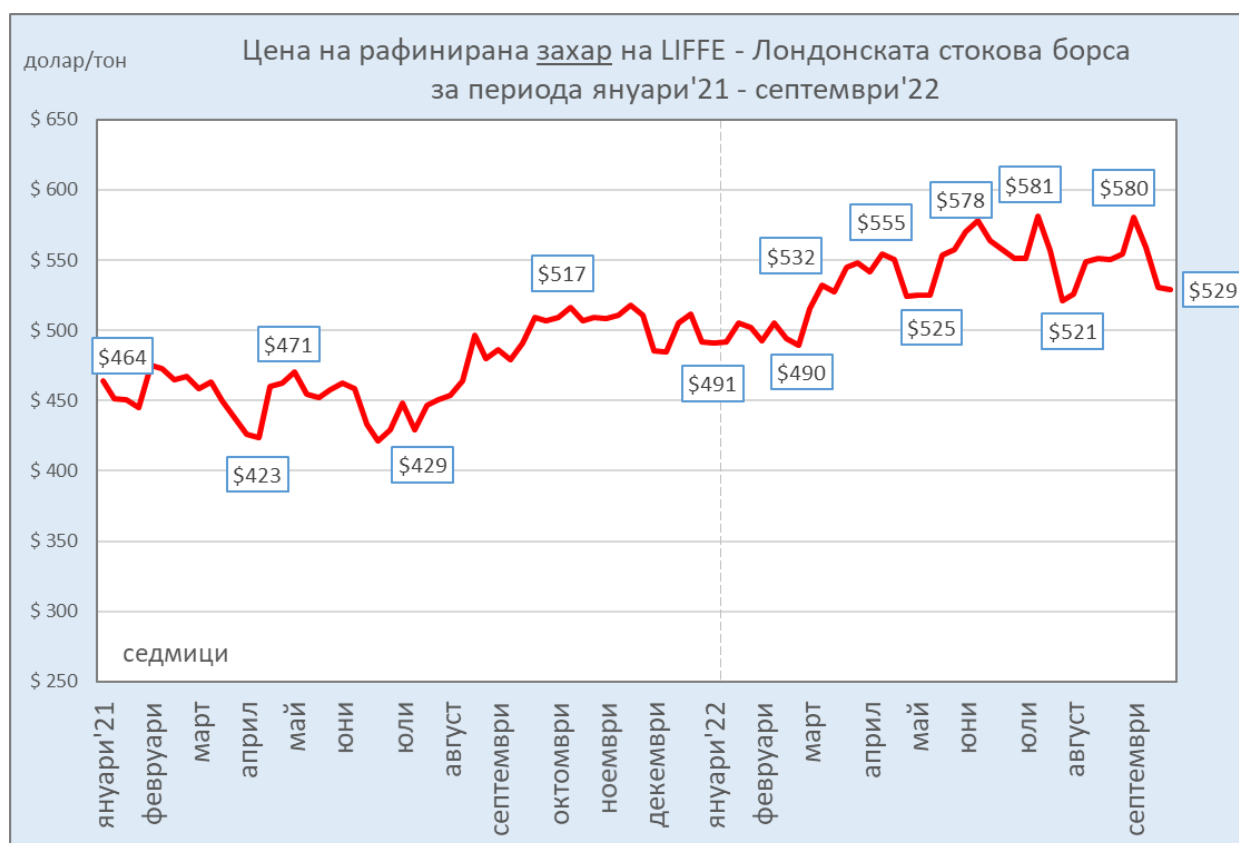
³⁶ FAO Sugar price index

фигура 104 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – септември 2022 г.

фигура 105 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – септември 2022 г.

фигура 106 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21 – септември'22

През втората седмица на април цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса³⁷ достига до най-високото ниво от началото на годината - 555 долар/тон, като на 13 април цената е 563,40 долара. *фигура 107*

В началото на май цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 525 долара. Тази цена се задържа и през втората седмица, а през следващите две седмици се наблюдава покачване на стойностите.

В началото на юни цената на захарта е 570 долара и продължава да се покачва през втората седмица на месеца. От средата на юни цената започва да пада и през последната седмица стъпва на ниво от 551 долара.

Кривата през месец юли стартира от ниво 552 долара. През втората седмица е регистриран рязък, но краткотраен скок и от третата седмица кривата отново се стабилизирана на нивото от началото на месеца.

През втората седмица на месец август се наблюдава покачване на цената на захарта, като възходящият тренд се запазва до края на месеца.

В началото на септември цената на захарта стартира от ниво 580 долара. До края на месеца кривата има плавен и устойчив низходящ тренд и стъпва на ниво от 529 долара. Понижението спрямо началото на месеца е близо 9%.

³⁷ <https://www.londonstockexchange.com/>

Средномесечната цена на захарта през месец септември е 550 долара. На годишна база има ръст на стойностите на захарта от около 11%. *фигура 106*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г.

фигура 107 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – септември'22

Сходни тенденции се наблюдават при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар³⁸.

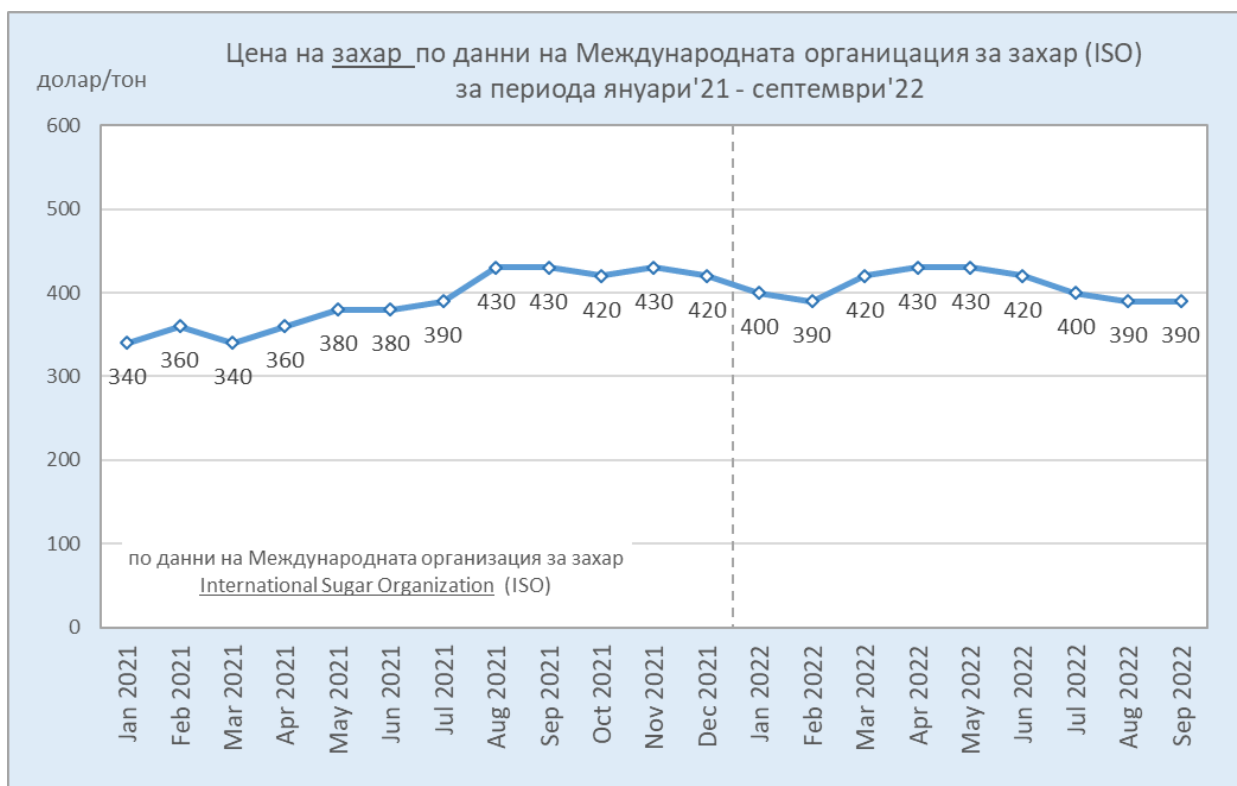
Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

Цената на захарта по тези данни през април и май е на едно ниво – 430 долар/тон. В периода февруари – април има покачване на стойностите от 40 долара. През юни има леко падане на стойностите до ниво от 420 долара. През следващите

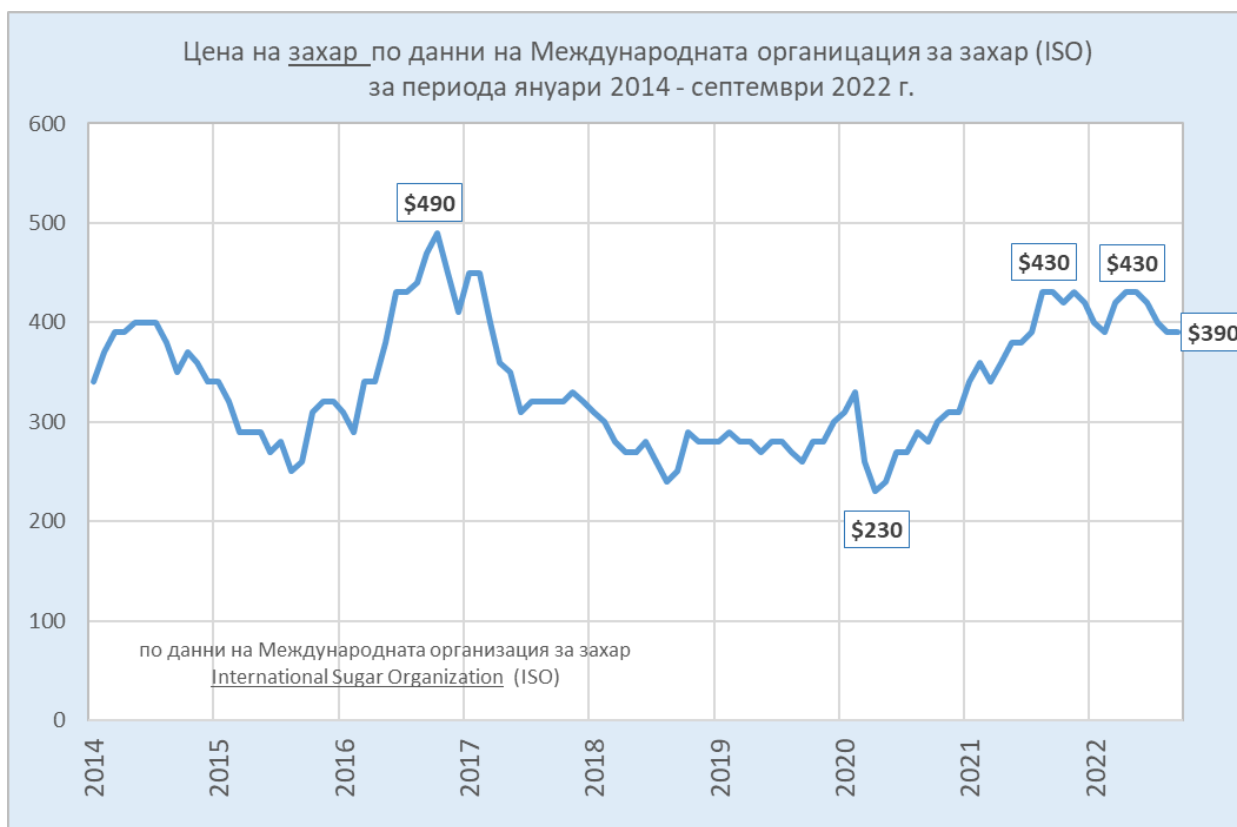
³⁸ <http://www.isosugar.org/>

три месеца низходящият тренд се запазва и кривата стъпва на ниво от 390 долара, като е на малко по-ниско ниво спрямо предходната година. *фигура 108*

Най-високи стойности по тези данни са отчетени през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон. *фигура 109*

фигура 108 Цена на захар от Международната организация за захар януари'21- септември'22

фигура 109 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-септември'22

- **Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2022 г. е 1160 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и остава под кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има възходящ тренд и през месец април цената на бананите е 1460 долар/тон. През месец май цената се запазва на нивото от предходния месец, а през месец юни леко се понижава и стъпва на ниво от 1440 долара. След краткотрайния спад, регистриран през юни, през юли и август цената отново се покачва до ниво от 1670 долара. Обръщане на тренда се наблюдава през септември, когато цената на бананите е 1620 долара. *фигура 112*

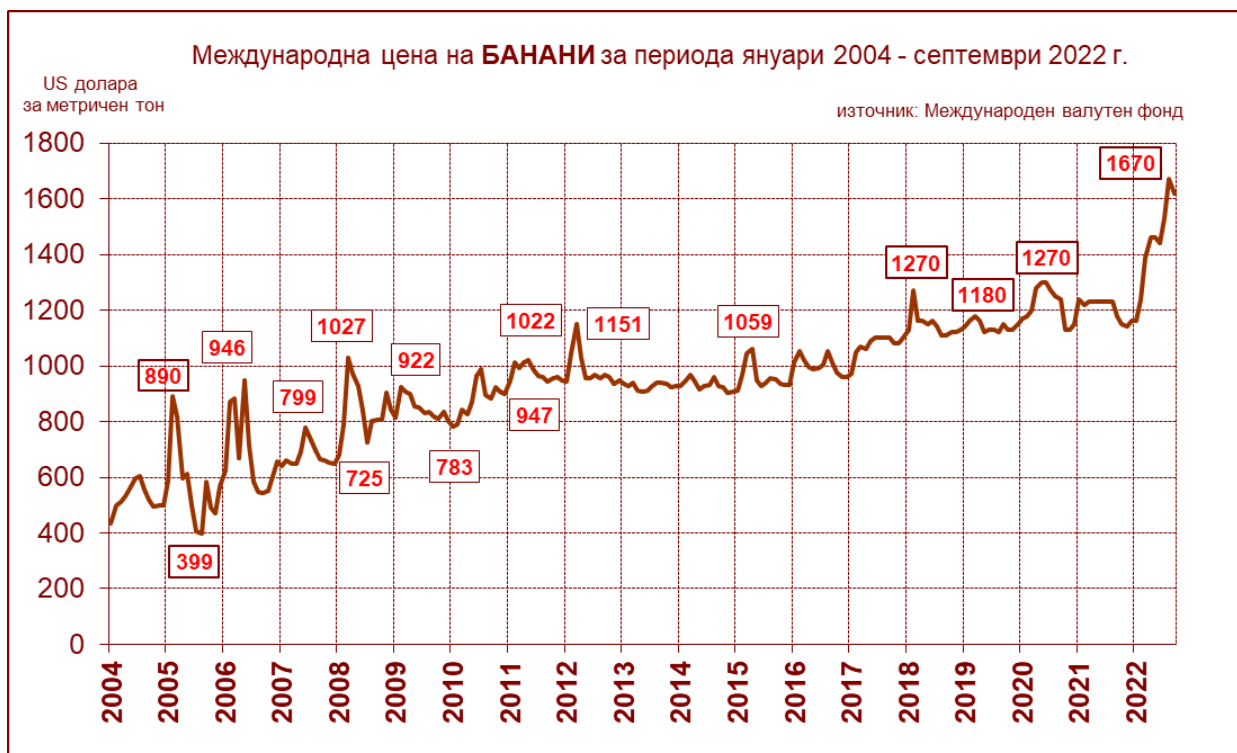
В резултат на покачването на стойностите през летните месеци, международната цена на бананите през август 2022 г. е на най-високо ниво от 2004 г. до сега. *фигура 110*

През януари 2022 г. международната цена на портокалите е 790 долар/тон. През февруари се наблюдава известен спад на стойностите, но през март и април те отново се покачват. През април е отчетена цена от 910 долар/тон. а през май цената на портокалите има незначително повишение от 10 долара. През юни има също леко покачване и кривата стъпва на ниво от 940 долара.

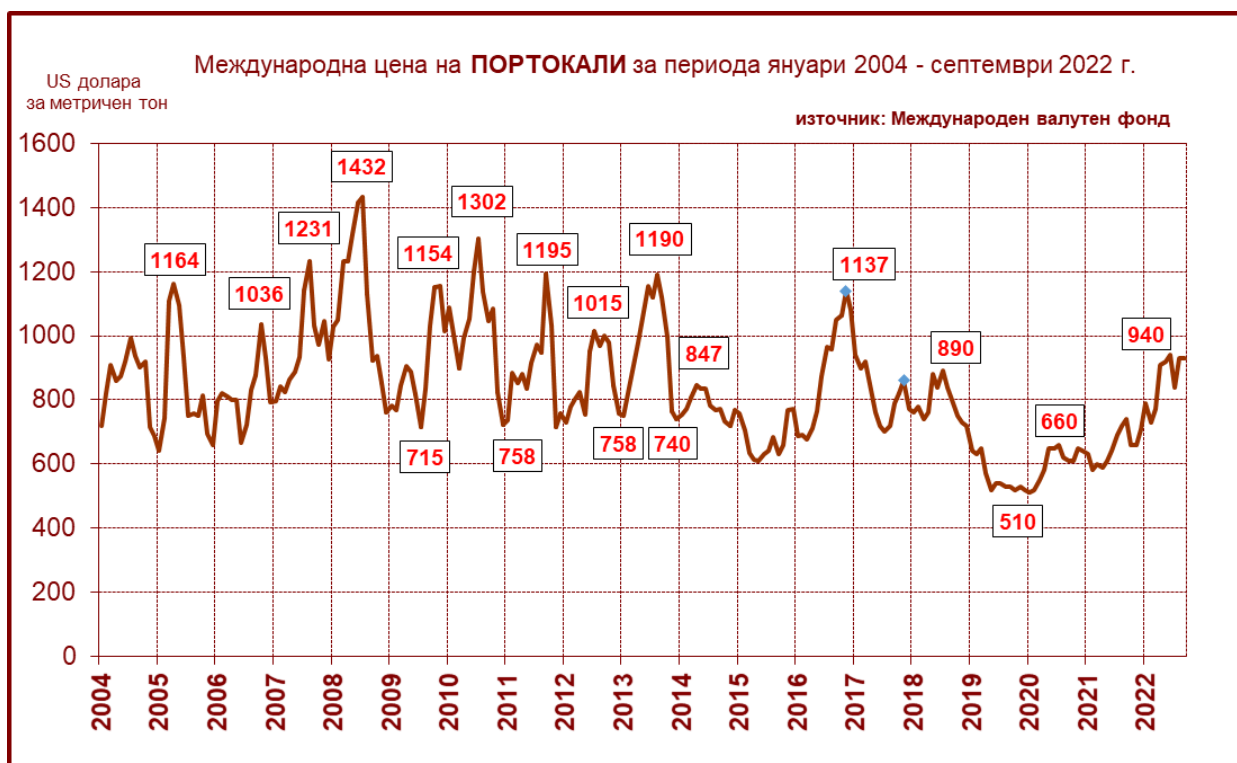
Цената на портокалите през юли бележи спад и стъпва на ниво от 840 долара/тон, а през август се връща на нивото от месец юни. Същата цена е регистрирана и през месец септември. *фигура 111, фигура 112*

Спрямо същия месец на миналата година цената на портокалите е по-висока, като увеличението на годишна база е 25%.

Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. *фигура 111*

фигура 110 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – септември 2022 г.

фигура 111 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – септември 2022 г.

фигура 112 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – септември'22

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ